Clélie Avit

AŠ ESU ČIA

romanas

Alma littera

Clélie Avit

AŠ ESU ČIA

Clélie Avit

AŠ ESU ČIA

romanas

Iš prancūzų kalbos vertė
Akvilė Melkūnaitė

Alma littera
VILNIUS / 2016

UDK 821.133.1-31
Av45

Versta iš:
Clélie Avit, JE SUIS LÀ,
JC Lattès, 2015

ISBN 978-609-01-2464-2

1

ELZA

Šalta. Noriu valgyti. Bijau.

Bent taip atrodo.

Jau dvidešimt savaičių esu komos būklės ir įsivaizduoju, kad turėčiau jausti šaltį, alkį ir baimę. Visiška nesąmonė, nes jei kas nors ir turi žinoti, ką jaučiu, tai aš, o dabar... Aš galiu tik įsivaizduoti.

Žinau, kad esu komos būklės, nes girdėjau juos kalbant. Neaiškiai. Turbūt prieš kokias šešias savaites aš pirmą kartą „išgirdau“. Jeigu teisingai suskaičiavau.

Skaičiuoju, kaip galiu. Jau lioviausi skaičiuoti pagal gydytojo apsilankymus. Jis beveik nebeateina. Dabar geriau skaičiuoti pagal slaugių budėjimus, bet jie nelabai reguliarūs. Paprasčiausia skaičiuoti pagal valytojos apsilankymus. Ji ateina į mano palatą kasnakt apie pirmą valandą. Žinau,

nes girdžiu ant jos vežimėlio užkabinto radijo aparato šaukinį. Ir dabar jau esu jį girdėjusi keturiasdešimt du kartus.

Šešios savaitės, kai atsibudau.

Šešios savaitės, kai niekas to nepastebi.

Tačiau, kai pagalvoji, juk jie nelaikys manęs skeneryje visą parą, ištisai. Jei šalia pypsintis jutiklis nepanoro parodyti, kad už klausą atsakinga mano smegenų dalis vėl funkcionuoja, tai tikrai vargu ar jie guldys mano galvą į aštuonis tūkstančius eurų kainuojančią dėžę.

Jie visi mano, kad aš pasmerkta.

Net mano tėvai pradeda pasiduoti. Mama ateina rečiau. Tėvas būtų liovęsis čia vaikščioti jau po dešimties dienų. Tik jaunesnioji sesutė ateina nuolat, kiekvieną trečiadienį, kartais lydima tuometinio savo draugo.

Mano sesuo tarytum paauglė. Jai dvidešimt penkeri ir ji beveik kas savaitę turi naują draugą. Norėčiau kumščiu pabaksnoti jai į galvelę, bet kadangi negaliu, tai klausau, kaip ji su manimi kalba.

Ką jau ką, o kartoti sakinį „kalbėkit su ja“ medikai tikrai moka. Kaskart, kai girdžiu kurį nors jį tariant (žinoma, tai būna vis rečiau, nes jie vis rečiau ateina), noriu jam surydyti jo žalią chalatą. Tiesa, nežinau, ar jis žalias, bet įsivaizduoju žalią.

Aš daug dalykų įsivaizduoju.

Tiesą sakant, daugiau ir neturiu ką veikti. Nes besiklausydama, kaip sesuo vis pasakoja savo širdies reikalus, pailstu.

Sesuo nieko negražina, bet šiek tiek kartojasi. Pradžia visada tokia pati, vidurys toks pats ir pabaiga tokia pati. Kei-

čiasi vienintelis dalykas – pats vaikinas. Jie visi studentai. Visi baikeriai. Visi turi kažką įtartino, bet ji to nepastebi. Niekad jai nesakiau. Jei vieną dieną pabusiu iš komos, reikės pasakyti. Galbūt jai praverstų.

Vis dėlto, kai ateina sesuo, yra vienas privalumas. Ji man nupasakoja, kas yra aplink. Teužtrunka penkias minutes. Pirmas penkias minutes, kai įeina į mano palatą. Ji pasakoja man, kokia sienų spalva, koks lauke oras, koks seselės sijonas po chalatu ir koks paniuręs atrodė ateinant sutiktas slaugas. Mano jaunesnioji mokosi dailės akademijoje. Tuo metu, kai apie visa tai pasakoja, jaučiuosi, lyg skaityčiau vaizdų eilėraštį. Bet tai tetrunka penkias minutes. Paskui gerą valandą pasakoja kažką panašaus į romaną iš svajonių serijos.

Šiandien, regis, oras apniukęs, o balkšvos mano palatos sienos nuo to atrodo dar siaubingesnės negu paprastai. Seselė dėvi smėlio spalvos sijoną, tad truputį praskaidrina vaizdą. O naujausias trumpalaikis draugas vardu Adrianas. Po Adriano atsijungiau. Kai durys užsidarė, grįžau į savo aplinką.

Vėl esu viena.

Jau dvidešimt savaičių esu viena, tik šešios, kai tai suvokiu. Tačiau man atrodo, kad jau visa amžinybė. Galbūt laikas eitų greičiau, jei dažniau miegočiau. Na, jei mano sąmonė išsijungtų. Bet miegoti nemėgstu.

Nežinau, ar turiu kokios nors įtakos savo kūnui. Aš greičiau jau „veikiu“ arba „neveikiu“, kaip koks elektros prietaisas. Mano sąmonė daro, ką nori. Esu nuomininkė savame kūne. O miegoti nemėgstu.

Nemėgstu miegoti, nes miegodama būnu jau net nebe nuomininkė, o žiūrovė. Žiūriu, kaip prieš mane bėga visi tie vaizdai, ir neturiu jokio būdo juos staigiai nuginti – nubusdama arba apsipildama prakaitu, arba blaškydamasi. Galiu tik žiūrėti, kaip jie plaukia, ir laukti jų pabaigos.

Kiekvieną naktį tas pats. Kiekvieną naktį tas pats sapnas. Kiekvieną naktį iš naujo išgyvenu įvykį, po kurio atsidūriau čia, šioje ligoninėje. O blogiausia šioje istorijoje tai, kad pati įstūmiau save į tokią padėtį. Tik aš. Aš ir kvaila mano aistra ledynams, kaip sakydavo tėvas. Tiesa, dėl to jis ir liovėsi mane lankęs. Tikriausiai mano, kad pati užsitarnavau. Jis niekada nesuprato, kodėl man taip patinka kalnai. Dažnai sakydavo, kad paguldysiu ten galvą. Po mano nelaimės jis tikrai jaučiasi laimėjęs mūšį. O aš nesijaučiu nei pralaimėjusi, nei laimėjusi. Iš viso niekaip nesijaučiu. Aš tik noriu pabusti iš komos.

Noriu jausti šaltį, alkį ir baimę iš tikrųjų.

Tiesiog beprotiška, kiek gali suprasti apie savo kūną, kai esi komos būklės. Iš tikrųjų suvoki, kad baimė yra cheminė reakcija. Nes galiu paklaikti kas naktį iš naujo išgyvendama košmarą, bet ne – stebiu. Stebiu, kaip stovyklavietės miegamajame keliuosi trečią ryto ir pažadinu savo kopimo draugus, su kuriais susirišame viena virve. Stebiu, kaip nerangiai pusryčiauju, kaip ir kiekvieną sykį, nesiryžtu gerti arbatos, kad užkopus ant ledyno nebūtų pilna šlapimo pūslė. Stebiu, kaip pamažu nuo galvos iki kojų vieną po kito velkuosi dra-

bužių sluoksnius. Stebiu, kaip užsisegu nuo vėjo saugančią striukę, apsimaunu pirštines, reguliuoju ant kaktos tvirtinamą prožektorių ir apsisegu kates. Girdžiu, kaip su draugais juokiuosi, jie taip pat dar ne visai prabudę, bet sklidini džiugesio ir adrenalino. Stebiu, kaip taisausi apraišus, metu virvę Stivui, rišu aštuoniukės mazgą.

Tas sumautas aštuoniukės mazgas.

Šį mazgą rišau nesuskaičiuojamą daugybę kartų.

Tą rytą nedaviau jo patikrinti Stivui, nes jis tuo metu pasakojo pokštą.

O juk atrodė gerai sumegztas.

Tačiau negali savęs apsaugoti. Tad stebiu, kaip veju aplink ranką atliekamą virvę, kita imu ledkirtį ir leidžiuosi į kelią.

Stebiu, kaip uždūstu, šypsausi, drebu, žingsniuoju, žingsniuoju ir vėl žingsniuoju. Stebiu, kaip žengiu santūriais, neskubriais žingsniais. Stebiu, kaip sakau Stivui, kad saugotųsi kiek aukščiau properšą slepiančio sniego sluoksnio. Matau, kaip stipriai sukandu dantis eidama per pavojingą vietą ir atsidūstu nuo palengvėjimo jau kitapus. Stebiu, kaip šmaikštauju, kad tai buvo labai paprasta.

Ir matau, kaip mano kojos apačioje prasmenga.

Kas buvo toliau, atmintinai žinau. Sniego sluoksnis buvo milžiniškas vėpūtinis. Tik aš viena dar buvau ant jo. Sniegas po manim slysta, aš čiuožiu su juo. Jaučiu mane su Stivu jungiančios virvės įtempimą, mes lyg dvyniai su viena virkštele. Jaučiu, kaip iš pradžių mane užplūsta palengvėjimas, paskui, kai virvė keliais centimetrais pailgėja, – baimė. Girdžiu Stivo, kuris katėmis ir ledkirčiais kabinasi į ledą,

balsą. Neaiškiai girdžiu nurodymus, bet sniegas ir toliau virsta virš manęs, slegia kūną. Pamažu mano liemenį juosianti įtampa silpsta, mazgas atsimezga, ir aš rituosi.

Nuriedu netoli. Galbūt porą šimtų metrų. Iš visų pusių mane dengia sniegas. Siaubingai gelia dešinę koją, ir atrodo, kad riešai išsilankstė keistais kampais.

Atrodo, kelias sekundes užsnūstu, paskui nubundu žvalesnė negu bet kada. Širdis plaka kaip pašėlusi. Mane apėmusi panika. Stengiuosi nusiraminti, bet sunku. Negaliu pajudinti jokios kūno dalies. Mane per stipriai spaudžia.

Vos kvėpuoju, nors prieš mane ir yra keli kvadratiniai centimetrai vietos. Šiek tiek praveriu burną ir vargais negalais įstengiu atsikosėti. Seilės nutykšta ant dešinio skruosto. Tikriausiai guliu ant šono. Užsimerkiu ir mėginu įsivaizduoti esanti savo lovoje. Tai tiesiog neįmanoma.

Girdžiu žingsnius virš savęs. Girdžiu Stivo balsą. Noriu sušukti. Pasakyti jam, kad esu čia, tiesiai po jo kojom. Girdžiu dar ir kitų balsų. Turbūt alpinistų, kuriuos neseniai aplenkėm. Norėčiau sušvilpti švilpuku, bet turėčiau pajudinti galvą – o tai neįmanoma. Tad laukiu sustirusi, suakmenėjusi. Pamažu garsai nutyla. Nežinau – ar jie nutolo, ar tai aš mingu, bet viskas tampa juoda.

O paskui prisimenu vienintelį dalyką – gydytojo balsą, sakantį mamai, kad reikia užpildyti dokumentus, nes ką tik mane pervežė į kitą palatą, nes suprantate, ponia, kai praeina daugiau negu keturiolika savaičių, medikų brigada jau ne kažin ką gali padaryti.

Vėliau suvokiau, kad galiu tik girdėti. Sąmonė pasirengė verkti, bet, žinoma, man tai nepavyko. Nepajutau net liūdesio. Ir dabar dar nejaučiu. Aš esu tuščias kokonas. Ne, aš gyvenu tuščiame kokone.

Kokoną išsinuomojęs drugelio vikšras – taip galbūt gražiau. Norėčiau gebėti iš jo išsilukštenti: galėčiau sakyti, kad esu ir savininkė.

2

TIBO

– Sakau, palik mane ramybėj!

– Tu niekur iš čia neisi, kol jo neaplankysi.

– Atstok! Jau bandžiau penkiolika kartų, niekas nuo to nepasikeitė. Jis apgailėtinas, jis šlykštus, vulgarus ir storžievis. Sakytum, prastas animacinis filmas. Man neįdomu.

– Jis tavo brolis, po galais!

– Buvo mano brolis, kol užvažiavo ant tų dviejų mergiočių. Likimas neprašovė pro šalį. Gal būtų geriau buvę, jei jis būtų miręs kaip ir jos, bet bent jau liko kaip reikiant nubaustas.

– Po galais, Tibo, tik paklausyk, ką tu šneki! Juk negalvoji taip, kaip sakai.

Sustingstu. Jau mėnesį visiems kartoju tuos pačius žodžius, o pusbrolis tebemano, kad taip šneku vien nuo ne-

rimo. Aš jau nebejaučiu nerimo. Iš pradžių jaučiau: kai paskambino iš ligoninės, kai mama sukniubo ant virtuvės grindų plytelių, kai važiavom senu pusbrolio „Peugeot 206“, nepaisydami greičio apribojimų. Jaučiau, kol prie brolio palatos durų išvydau policininką. Nuo tos akimirkos jaučiu vien pyktį.

– Ne, tikiu kiekvienu savo žodžiu.

Paskutinį sakinį ištariau lediniu balsu. Regis, pusbrolis to nesitikėjo. Jis taip pat sustojo koridoriuje. Žinau, kad mama jau penkiasdešimt penktoje palatoje.

Mus aplenkia kelios abejingos medicinos seserys. Dėbteliu į pusbrolį. Jis suakmenėjo iš gėdos.

– Liaukis sukti galvą ir palik mane ramybėj. Mamai gali išgalvot kokį nori paaiškinimą. Susitiksim prie išėjimo.

Apsigręžiu, dešinėje pusėje pastumiu į laiptinę vedančias duris ir paleidžiu jas užsitrenkti pavymui. Ligoninėse niekas niekada nelaipioja laiptais, tad užsimerkiu, atsiremiu į sieną, paskui iš lėto nuslystu ant grindų.

Pro džinsus vaškuotas betonas šaltas, bet man nusispjaut. Mano pėdos jau suledėjo bevažiuojant nešildoma mašina, o rankos tikriausiai pamėlusios. Nė nedrįstu pagalvoti, kokios spalvos jos bus žiemą, jei ir toliau kaskart išeidamas iš namų pamiršiu pirštines. Dabar dar ruduo, bent jau oficialiai, bet ore jau sklando žiemos dvelksmas. Man tulžis sukyla iki pat galugerklio, kaip ir kiekvieną kartą, kai įkeliu koją į šitą ligoninę. Norėčiau išvemti savo brolį, išvemti jo avariją ir alkoholį, rūgusį jame dieną po to, kai jis partrenkė mergaites. Tačiau gerklė tik spazmiškai

susitraukia, niekas iš jos nepasipila. Fantastiška. Aš išvemiu orą.

Šnervės prisipildo ligoninės oro. Keista. Paprastai laiptinėse kvapas silpnesnis. Atsimerkiu – pažiūrėsiu, ar gydytojas nebus pametęs kokio nors daikto, – ir nusikeikiu.

Apsišoviau – aš palatoje. Turbūt supainiojau avarinio išėjimo simbolį su kažkokiu kitu užrašu ant durų. Jau verčiau pasiskubinsiu išeiti, kol lovoje gulintis žmogus nenubudo.

Iš ten, kur esu, tematau tik apatinę kojų dalį. Na, matau rausvą jas dengiančią antklodę. Iš tiesų čia dvelkia ligoninės chemija, bet mano dėmesį patraukia kažkas kito. Yra papildomas kvapas, kažkas tokio, kas visai nesusiję su medikamentais ir nuolatiniu patalpų dezinfekavimu. Užsimerkiu norėdamas susikaupti.

Jazminai. Čia kvepia jazminais. Kvapas visai nebanalus. Esu visiškai tikras – tai toks pat kvapas kaip ir arbatos, kurią kas rytą geria mano mama.

Keista, durų trinktelėjimas nepažadino to žmogaus. Gal jis dar miega. Neįstengiu pamatyt, ar ten vyras, ar moteris, bet vien dėl kvapo linkstu manyti, kad moteris. Nepažįstu jokio vyruko, kuris kvepintųsi jazminais.

Slenku artyn iš lėto, kaip berniūkštis, užsiglaudęs už žemos dušo kambario pertvaros. Jazminų kvapas stiprėja, kilsteliu galvą.

Moteris. Galų gale nieko nuostabaus, bet man atrodė, kad reikia patvirtinimo. Ji miega. Puiku. Galėsiu išeiti nesukėlęs jokio nesusipratimo.

Eidamas atgal mažame ant sienos kabančiame veidrodėlyje pastebiu savo atspindį. Mano akys pastirusios, plaukai

išsitaršę. Mama visada sako, kad galėčiau būti elegantiškesnis, jei pasivarginčiau susišukuoti. Visada atsakau, kad neturiu laiko. Į tai ji atšauna, kad labiau patikčiau moterims, jei mano rusvi gaurai būtų kiek sutramdyti. Tokiais atvejais susilaikau jai neaiškinęs, kad turiu įdomesnių užsiėmimų negu kabinti merginas, o ji paprastai tuo baigia pokalbį.

Prieš metus išsiskyriau su Sinde, nuo to laiko skandinuosi darbe. Turiu pasakyti, kad šešeri bendro gyvenimo metai tikrai paveikia asmenybę. Kai Sindė išėjo, gavau milžinišką smūgį, ir nuo to laiko peikėjuosi. Tad plaukai tikrai man rūpi mažiausiai.

Aš dar ir prastai nusiskutęs. Iš tiesų dvi dienas nesiskutau. Nelabai bjauru, bet mama ir vėl sakytų, kad galėčiau labiau pasistengti. Manęs paklausęs sakytum, kad gyvenu pas mamą. Ne, turiu savo būstą, mažiuką dviejų kambarių butelį ketvirtame aukšte name be lifto. Visai jaukų, o svarbiausia, įperkamą. Tiesiog mama pastarąjį mėnesį tiek nerimauja, kad dažnokai stovyklauju jos svetainėje. Kai tėvas ją paliko, ji taip pat persikraustė, nebeliko svečių kambario. Šiaip ar taip, jos sofą pats pirkau. Nujaučiau, kad vieną dieną teks ant jos miegoti. Tada buvo likę du mėnesiai iki Sindės išėjimo.

Stipriai trinuosi skruostus, atseit taip sušils pirštai. Sugriebiu marškinių apykaklę po megztiniu ir trukteliu į viršų, stengiuosi suteikti bent šiokį tokį pavidalą. Negaliu patikėt, kad visą dieną išbuvau darbe taip apsirengęs, ir niekas man nieko nepasakė. Tikriausiai jie suprato, kad trečiadienis – lankymo diena. Tikriausiai pamatė mano žvilgsnį ir turbūt

užsičiaupė nekomentavę. Iš mandagumo. Iš abejingumo. O gal telaukia vieno dalyko: kad mane išmestų, ir kas nors perims mano postą.

Savaime suprantama, kai koridoriuje įžeidinėjau Sindę rėkdamas, kad ji miega su bosu, gavau vieną kitą pastabą, bet vėliau ji perėjo į kitą filialą, o aš esu vienas geriausių darbuotojų, tad jie nenori manęs prarasti.

Veidrodyje stebeilija pilkos mano akys. Sakytum, blankios, palyginti su juodais mano plaukais. Perbraukiu ranka per plaukus tarsi norėdamas paguosti mamą ir tuoj pat liaujuosi. Kas iš to. Aš juk nieko neieškau.

Teškenimas patraukia mano dėmesį prie lango. Šūdas. Pradėjo lyti. O aš nenoriu eiti į lauką ir šalti laukdamas mamos ir pusbrolio. Apsidairau. Šitoje palatoje veikiau jau šilta. Žmogus tebemiega, o kadangi baldai atrodo tobulai švarūs, nepanašu, kad ji būtų dažnai lankoma. Akimirką pamąstau, ar ta padėtis derama.

Jei tas žmogus atsibus, bet kada galiu sumalti kokį nors pasiaiškinimą, pavyzdžiui, kad ką tik įėjau, apsirikau. Jei kas nors ateis jos lankyti, galiu mestelėti esąs senas draugas ir pradingti. Tik gal prieš tai reikėtų sužinoti vardą.

Lovos apačioje pakabintoje knygelėje parašyta: „Elza Bilje, dvidešimt devynerių metų, kaukolės trauma, smarkiai traumuoti riešai ir dešinys kelis. Daugybinė kontūzija, lūžęs šeivikaulis gyja." Sąrašas panašiai tęsiamas ir pasibaigia vienu baisiausių žodžių šioje planetoje.

„Koma."

Iš tiesų man nėra jokio pavojaus ją pažadinti.

Nuleidžiu knygelę ir žiūriu į moterį. Dvidešimt devynerių metų. Šitaip gulėdama, kai į visas puses nuo jos išsiraizgę lašelinės ir laideliai, ji panaši į voratinklin sugautą keturiasdešimtmetę mamytę. Tačiau priėjęs kiek arčiau atiduodu jai tuos dvidešimt devynis pavasarius. Gražus smulkių bruožų veidas, kaštoniniai plaukai, šen ir ten strazdanėlės, apgamas prie dešinės ausies. Tik liesos iš po antklodės kyšančios rankos ir įdubę skruostai galėtų priversti manyti kitaip.

Vėl dirsteliu į knygelę – man užgniaužia kvapą.

Nelaimingo atsitikimo data: liepos 10 d.

Jau penki mėnesiai, kai ji tokios būsenos. Turėčiau padėti knygelę, bet mane graužia smalsumas.

Nelaimingo atsitikimo priežastis: sniego griūtis kopiant į kalną.

Visur yra bepročių. Niekada nesupratau, kodėl žmonės keberiojasi ant ledynų, tų sustingusių luitų, išvarpytų skylėmis ir plyšiais, kur gali žūti sulig kiekvienu žengiamu žingsniu. Dabar ji tikriausiai mirtinai gailisi. Na, jei galima taip sakyti. Ji tikrai nesuvokia, kas su ja vyksta. Toks komos principas. Esi kažkur kitur – nežinia kur.

Staiga mane apima siaubingas noras sukeisti savo brolį vietomis su šita mergina. Ji pati save į tai įstūmė. Niekam nepakenkė, bent jau taip manau. Mano brolis buvo per daug išgėręs ir vis dėlto sėdo prie vairo. Jis užmušė dvi keturiolikos metų mergaites. Tai jis turėtų būti komos būklės. O ne ji.

Paskutinįsyk žvilgteliu į knygelę ir padedu ją atgal.

Elza. Dvidešimt devynerių (gimusi lapkričio 27 d.).

Po velnių, šiandien jos gimimo diena.

Nežinau kodėl, bet čiumpu prie knygelės pritvirtintą pieštuką su trintuku ir ištrinu skaičių 29. Lieka pilkšva dryžė, bet nesvarbu.

– Gražuole, tau šiandien sueina trisdešimt, – murmėdamas įrašau naują skaičių ir vėl pakabinu knygelę.

Dar sykį į ją pažiūriu. Kažkas man neduoda ramybės, neilgai trukus suprantu kas. Gausybė prie jos prijungtų vamzdelių daro ją negražią. Jei viską atjungčiau, ji beveik būtų panaši į jazmino žiedą, atkakliai kvepiantį palatoje. Šiuo metu vyksta polemika – „atjungti“ ar „neatjungti“. Iki šiol aš neturėjau nuomonės. Dabar norėčiau viską atjungti vien tam, kad ji liktų natūrali.

– Ką gi, tu tokia graži, kad gausi bučkį gimimo dienos proga.

Pats nustembu nuo savo žodžių, bet jau ruošiuosi pastumti į šalį vieną kitą vamzdelį, užstojantį man kelią iki jos skruosto. Iš taip arti galiu aiškiai atpažinti jazmino kvapą. Priglaudžiu lūpas prie šilto skruosto, man lyg elektra trenkia.

Jau metai, kai nebučiavau jokios moters, išskyrus pasisveikinimo bučinį bendradarbėms. Tame, ką padariau, nėra nė lašo juslingumo nei seksualumo, bet, po galais, ką tik vogčiomis pabučiavau moterį į skruostą. Ši mintis sukelia man šypseną, atsitraukiu.

– Tau pasisekė – lauke lyja. Truputį palaikysiu tau draugiją, jazmino žiedeli.

Prisitraukiu kėdę ir atsisėdu. Tikriausiai nepraeina nė pora minučių, kai užmiegu.

3

ELZA

Norėčiau ką nors jausti, bet – nieko. Ničnieko. Visiškai nieko nejaučiu.

Tačiau, jei tikėsiu tuo, ką girdžiu, jau dešimt minučių mano palatoje kažkas yra. Vyras. Man atrodo, maždaug trisdešimties. Pagal balsą, nerūkantis. Bet tai ir viskas, ką galiu apie jį pasakyti.

Galiu tikėti tik jo žodžiais, kai sako, kad pabučiavo mane į skruostą.

Ko tikėjausi? Kad suvaidinsiu sau Miegančiąją Gražuolę? Atkeliauja pasakų princas, pabučiuoja mane, ir štai! „Labas, Elza, aš Vardenis, lia lia lia, jau pažadinau tave, eime, dabar susituoksim."

Jei būčiau tuo patikėjusi, būtų tekę žiauriai nusivilti, nes nieko panašaus neįvyko. Viskas anaiptol ne taip įdomu.

Apibendrinsiu veikiau taip: „Aš bičas, kuris supainiojo palatas (bent jau taip spėju, kitaip nesuprantu, ko jis čia atsibeldė), ir laikinai čia prisiglaudžiu laukdamas, kol pasibaigs liūtis“ (ėmiau ją girdėti prieš kelias akimirkas). Ir kuris jau giliai alsuoja.

Man smalsu. Smalsumas ne cheminis dalykas, aš dar galiu suvokti, kas jis yra. Taigi smalsu sužinoti, kas sėdi ant kėdės šalia manęs. Neturiu jokių priemonių sužinoti atsakymą, tad tenkinuosi įsivaizdavimu. Tuoj metu tą užsiėmimą. Į palatą, be gydytojų, slaugių ir valytojos, iki šiol užeidavo tik man pažįstami žmonės. Kartais gal imdavau įsivaizduoti, kuo jie vilki, bet tai ir viskas. Dabar nei šis, nei tas, neturiu nė vienos nuorodos, vien jo balsą.

Tiesa, man jis skamba veikiau jau maloniai. Iš tikrųjų jis kitoks. Tai pirmas naujas balsas per šešias savaites – manau, net jei būtų gergždžiantis ar įprastas, būtų man patikęs. Sesers draugai niekad nekalba, vienintelis dalykas, kurį kartais išgirstu – kaip su sese seilėjasi vienas į kitą, arba išvis jie lieka koridoriuje. Tačiau šito naujo balso tembras iš tiesų ypatingas: jame susipynę lengvumas ir aistringumas.

Jis padėjo man sužinoti, kokia šiandienos data.

Aš iš tikrųjų esu čia penkis mėnesius ir, regis, šiandien mano gimimo diena.

Mane stebina vienintelis dalykas – kodėl nepasveikino sesuo. Gal manė, kad beprasmiška. O gal tiesiog pamiršo. Norėčiau ant jos supykti, bet negaliu. Juk trisdešimties metų sukaktis švenčiama, tiesa?

ELZA

Jaučiu įtampą. Ar bent jau man patinka įsivaizduoti, kad ją jaučiu. Visos mano aktyviosios dalys, tai yra vienintelė klausa, įsitvėrusi šios naujovės kaip gelbėjimosi rato. Tad aš klausau, klausau, klausau. Ir pamažu mintyse piešiu.

Jo alsavimas ramus. Turbūt užmigo. Lietus į langą tykšta tyliai, ir aš galiu atskirti garsą, kaip jo marškinėliai šiugžda liesdamiesi su kėdės plastiku. Jis turbūt nelabai stambus – kvėpuotų kitaip. Mėginu lyginti su pažįstamais, bet mes retai klausom, kaip žmonės kvėpuoja. Retsykiais tai darydavau su savo buvusiais, kai nubusdavau anksčiau už juos. Kai kurie sakė, kad tai juokinga, paprastai jie ilgai ir neužsibūdavo. Pamenu vieną bičą, kuris kvėpavo trimis intervalais, – tada norėjau nusijuokti, bet susitvardžiau, kad jo nepažadinčiau. Ir jis neužsibuvo labai ilgai.

Šiaip ar taip, mano širdies reikalai veikiau chaotiški. Jų daug mažiau ir jie ne tokie be pertrūkių kaip mano sesers. Iš atminties galiu suskaičiuoti maždaug dešimt. Kai kurios draugystės buvo trumpos, kai kurios gerokai ilgesnės. Šiuo metu esu vieniša. Ir gerai, kad taip yra, nes nežinau, kaip vyrukas būtų reagavęs į mano komą. Ar iškart būtų mane palikęs? Ar būtų laukęs? Ar būtų gyvenęs sau toliau nieko man nesakydamas? Ar būtų klausęs gydytojų ir atėjęs pasikalbėti – pasakyti man, kad viskas baigta? Jam tai nebūtų brangiai atsiėję, būtų įsitikinęs, kad aš nieko negirdžiu. Keturiolika pirmų komos savaičių jis būtų buvęs teisus.

Taigi esu viengungė ir jaučiu palengvėjimą, kad tokia. Jau ganėtinai sunku girdėti mamą verkiant kaskart, kai ateina, nenoriu to kartoti su kuo nors kitu.

Kol mintyse praplaukia šie prisiminimai, lieku sutelkusi dėmesį į savo atsitiktinį lankytoją. Jo alsavimas pagilėjo. Iš tikrųjų užmigo.

Visą dėmesį laikau sutelkusi į jį. Nenoriu, kad laikas bėgtų. Tai vienintelė pramoga, vienintelė naujiena, beveik vienintelis dalykas, primenantis man, kad, šiaip ar taip, kažkuo dar esu gyva.

Mat negaliu sakyti, kad nuolatiniai sesers, slaugių apsilankymai ir mamos verksmai mane džiugina. O čia tarsi į vandenį sviestas akmuo. Ką tik pakeitė padėtį. Imčiau virpėti, jei tik galėčiau pajudėti.

Noriu, kad laikas sustotų, bet laikas nestoja. Teturiu šitą trumpą pokaičio miegą, kurį jis leido sau mano palatoje. Kai tik jis išeis, viskas vėl taps kaip anksčiau. Būsiu gavusi dovaną gimimo dienos proga. Norėčiau įstengti šypsotis nuo savo minčių.

Staiga sugirgžda durų rankena. Girdžiu balsus, visa mano esybė viduje nušvinta. Atpažįstu Stivą, Aleksą ir Rebeką. Atrodo puikiai besijaučiantys ir kalba linksmai. Staiga panūstu jiems pasakyti, kad nutiltų, nepažadintų mano lankytojo. Tačiau, kaip paprastai, nieko negaliu padaryti ir galų gale smalsu išgirsti, kaip mano nepažįstamasis paaiškins savo buvimą.

Žingsniai ir balsų garsumas rodo, kad trys mano draugai artėja, paskui staiga sustoja.

– O, čia kažkas yra! – sušunka Rebeka.

– Tu jį pažįsti? – klausia Aleksas.

Spėju, kad Rebeka papurto galvą. Girdžiu, kaip jie apsupa kėdę ir, įsivaizduoju, palinksta prie mano lankytojo.

– Gerai, jis miega, – sako Rebeka. – Paliekam jį taip?

– Ne, metam lauk, – atšauna Stivas.

– Jis niekam netrukdo, – tarsteli Rebeka. – O jeigu jis Elzos draugas, tai gali atšvęsti su mumis, ar tu taip nemanai?

– Aha...

Įsivaizduoju bambeklišką Stivo veido išraišką. Žinau, kad prieš keletą metų jis jautė man silpnybę. Merginų, kurios užsiima alpinizmu, nesutiksi ant kiekvieno kampo, net jeigu gyveni kalnuose. Rebeka metė tą užsiėmimą prieš trejus metus, pradėjo pernelyg bijoti. Galbūt turėjau jos paklausyti, kai mėgino mane įtikinti pasielgti kaip ji. Tačiau ne, aš per didelė aistruolė. Tad ir Stivas greit sutirpo. Bet tuo metu turėjau porą, tad leidau jam suprasti, kad ieškau tik kopimo draugo. Kiti draugai man buvo per aukšti, reikėjo panašaus kūno sudėjimo žmogaus. Stivas nuostabiai proporcingai sudėtas. Buvom žaibo komanda.

Kai mano atsisakymas buvo išreikštas, jis apsiribojo vyresniojo brolio vaidmeniu. Jei visada buvai vyresnioji, malonu jaustis kieno nors palaikomai. Ypač todėl, kad Aleksas ir Rebeka – pora, tad Stivas stengėsi išsijuosęs.

Dabar jis kaip tik tokio santykio ir laikosi. Vyresnysis brolis nenori, kad kas nors liestų mažąją jo sesutę.

– Na, Stivai, – prašneko Aleksas. – Kas, tavo manymu, gali įvykti ligoninėje? Jis turbūt Elzos draugas, ir viskas! Užmigo. Nedarykim iš musės dramblio. Klausimas toks: žadinam jį ar pradedam švęsti be jo?

– Atrodo, jis jau nusprendė už mus, – atsakė Rebeka.

Iš tiesų girdžiu, kaip mano lankytojas bunda. Įsivaizduoju atsimerkiančias akis, jos nukrypsta į aplinką, noriu juok-

tis nujausdama, kaip jis nustebo, išvydęs tris į jį žiūrinčius žmones.

– Kas tu toks?

Stivas ilgai negaišta. Galiu lažintis, kad jis per dešimt centimetrų nuo nepažįstamojo veido: prisimerkęs imituoja Supermeno lazerio spindulį. Kol mano nepažįstamasis atsiliepia, suskaičiuoju iki penkių. Jo balsas ir toliau melodingas:

– Draugas.

– Aha...

– Taip, sakau tau, aš draugas.

Patvirtinu, jam turėtų būti apie trisdešimt. Kitaip Stivo netujintų.

– Netikiu.

– Stivai, – įsikiša Aleksas, – liaukis.

– Aš jo nepažįstu ir nesuprantu, kokį velnią jis čia veikia, – atšauna Stivas. – Į šitą ligoninės sparną patekti gali tik per kryžiaus kelius, neperėjęs per skenerį nepateksi, tai aš noriu žinot, ką jis čia veikia!

– Kaip tik dėl šių priežasčių jis ir negali nieko blogo čia veikti!

– Aha...

Mano nepažįstamasis išsitiesia ir apsivelka megztinį.

– Be „aha“ daugiau nieko nemoki pasakyti?

Oho. Nepažįstamasis nenutuokia, kokią košę užvirė. Norėčiau jį įspėti, bet per vėlu. Suprantu, kad Stivas suėmė jį už apykaklės ir kilstelėjo nuo kėdės.

– Kuo tu save laikai?

– Stivai, baik! – sušunka Rebeka.

– Šūdas! Kas jis toks, šitas? – kartoja Stivas.

– Padėk jį! – sudraudžia Aleksas. – O tu atsiprašyk, kitaip ilgai nebaigsim.

Narsusis riteris Aleksas. Suprantu, kodėl Rebeka jį įsimylėjo.

– Atsiprašau, – paprasčiausiai ištaria mano lankytojas. – Gal dabar paleisi mane?

Girdžiu Stivo urzgėjimą ir šlumštelėjimą, kai paleidžia nepažįstamąjį ant kėdės. Paskui suprantu, kad jis atsisėdo ant lovos šalia manęs. Man prie ausies sugurgžda paklodė.

– Atleisk, Elza, – murma Stivas glostydamas man plaukus. – Matai, koks sujudimas per tavo gimtadienį?

Sekundėlę jo balse nugirstu ašaras. Jis ir toliau pyksta ant savęs, kad nepatikrino mano mazgo, nebuvo toks stiprus, kad neleistų man nugarmėti su sniego griūtimi.

Kaip suprantu, tai jis mane surado po sniegu. Gydytojas sakė, kad tai stebuklas. Aš tik žinau, kad padėjo mudviejų ryšys. Juk vyresnysis brolis visada saugo.

Tačiau šiandien, turiu pripažinti, truputį persistengė.

– Gerai! Elza, atnešėm tau pyrago, trisdešimt žvakučių, kurių tikrai nenorėsi užpūsti, bet tai nesvarbu, nes vis tiek būčiau tave privertusi, be to, dovanėlę.

Rebekos balso tonas sušildo mane (įsivaizduoju, kad sušildo). Ji traukia daiktus iš plastikinio maišelio, o žvakutes susmaigstyti jai tikrai padeda Aleksas. Tuo metu mano lankytojas atsistoja.

– Tu tikras, kad esi Elzos draugas?

Štai, Stivas vėl pradeda. Jeigu išsikapstysiu iš komos, jis man dar pasigailės!

– Taip.

– Tai koks jos vardas?

– Elza. Bet tu jau kokius tris kartus pats jį pakartojai.

– Jos pavardė.

– Biljė. Šiandien jai sukanka trisdešimt metų.

– Rebeka ką tik pasakė visą šią informaciją.

– Tai apklausa ar kas?

– Atrodo.

Stivas, perdėtai saugantis vyresnysis brolis.

– Ką ji studijuoja?

Prabėga dvi sekundės, ir mano nepažįstamasis atsako:

– Ji nestudijuoja. Dirba.

– Kokioje srityje?

Vėl dvi sekundės.

– Kalnuose.

Aš sužavėta. Kiekvieną kartą jis blefuoja, bet puikiai išsisuka. Svarstau, ar vis dėlto jis manęs nepažįsta.

– O ką tiksliai ji veikia kalnuose?

Tada netenku vilties, kad mano nepažįstamasis atspės. Dirbu retai pasitaikantį darbą.

Praeina dešimt ilgų sekundžių. Aleksas ir Rebeka įžiebia žvakutes, girdžiu, kaip jie tarpusavy šnabždasi. Nepažįstamasis žengia kelis žingsnius, paskui sustoja. Turbūt atsigręžė į Stivą.

– Klausyk, – prabyla jis. – Tu teisus. Aš nepažįstu Elzos. Viską, ką pasakiau, išskaičiau knygelėje, pakabintoje jos lo-

vos apačioj. Aš tiesiog lankytojas, kuris supainiojo palatas. Čia buvo ramu, valandėlei prisėdau. Niekam netrukdžiau. Dabar paliksiu jus.

Keista, Stivas neatsako. Tačiau prabyla Rebeka:

– Gal nori pasilikt su mumis, kol degs žvakutės?

Dabar mano nepažįstamasis turėtų akivaizdžiai nustebti. Tokia jau Rebeka – nuostabi ir kartais per naivi. Laimei, jos pasakų princas visada šalia.

– Pasilik trumpam, – sako Aleksas.

– Nenorėčiau trukdyti, – atsako nepažįstamasis.

– Pats sakei: tu niekam netrukdai. Būsim keturiese, Elzai būtų malonu.

Jaučiu, jis dvejoja.

– Gerai.

Nepažįstamasis vėl prieina arčiau ir pastumia kėdę. Man regis, mėgina padėti Aleksui kažką išimti iš maišo, o Rebeka tuo metu paima knygelę, pritvirtintą lovos apačioje.

– Atrodo, nėra didelio pagerėjimo, – susako jų pusėn. – Netgi nieko naujo. A, taip. Kažkas pakeitė jos metus. Nuostabu, kad jie atkreipė dėmesį.

– Ėė... Ne, tai... aš pakeičiau, – sako nepažįstamasis. – Pažiūrėjau į tuos lapus, koks jos vardas, pamačiau, kad šiandien jos gimimo diena. Atsiprašau, jei jums dėl to nemalonu. Gal ir nereikėjo to daryt.

– Juokauji? Tai labai miela!

– Tikrai?

– Man atrodo labai gražu, kad žmogus, nepažįstantis Elzos, nepatingėjo pataisyti jos amžiaus užrašuose. Na, gal pagaliau išimsi dovaną?

– Oi, atsiprašau. Imk, štai ji.

– Paduok Stivui. Manau, jis norėtų atidaryti. Nors aiškiai žino, kas viduje!

Stivas turbūt ištiesia ranką ir atsisuka veidu į mane. Rebeka padeda pyragą ant staliuko šalia. Įsivaizduoju vaisių kvapą, liepsnelių šviesą ir liūdnas draugų šypsenas.

– Ką gi... Su gimimo diena, mano brangioji, – sako Rebeka ir užpučia trisdešimt mano žvakučių.

– Su gimimo diena, Elza, – atitaria Aleksas.

– Su gimimo diena tave, – pritaria Stivas.

Iš tolo ausis vis dėlto pasiekia mano nepažįstamojo murmesys.

– Su gimimo diena.

Ištarta švelniai. Man nepavyksta suprasti, ar jis sutrikęs, liūdnas, ar dar kažkoks. Bet sujaudina. Giliai.

– Štai dovana tau, – sako Stivas ir grąžina mane prie konkretesnių dalykų. – Tai žiedas. Visad sakydavai, kad niekada netekėsi, ir nenešioji žiedo, nes kliūva, tai mes ir atnešėm. Gal jis padės tau greičiau grįžti, jei užsimanysi išspardyti mums užpakalius.

Spėju, kad Stivas užmauna jį man ant kažkurio piršto. Nežinau nei kurios rankos, nei kurio piršto.

– Gal papasakok, kaip jis atrodo?

Atrodo, mano nepažįstamojo įsiterpimas visus nustebino.

– Na, nežinau, – toliau kalba jis. – Jei šnekam su ja, tai verčiau viską sakyti, ar ne?

Tyla trunka kelias akimirkas.

– Tau suteikiama garbė, – suburba Stivas, tarsi nusiminęs, kad anksčiau apie tai nepagalvojo.

– Ėė...

– Tai pasakok, o ką! Tu teisus!

– Ką gi... Gerai.

Mano lankytojas prieina arčiau.

– Taigi, atrodo, kad jis sidabrinis.

– Tai baltasis auksas, – pertraukia jį Stivas.

– A, atsiprašau. Aš neskiriu.

– Jis patvaresnis.

– Gerai. Jis baltojo aukso. Jie išrinko auksą, nes jis patvaresnis – pavyzdžiui, jei tau kils noras trinktelėt per jį ledkirčiu, pamatysi, nieko neatsitiks.

Būčiau norėjusi nusijuokti ar bent jau šyptelėti dėl tos užuominos.

– Ir dar jį visą juosia dvi susipynusios šakelės. Atrodo panašios į lianas. Ar labiau kaip savotiškas gėlės stiebas. A, taip! Kaip jazmino šakelė, nes, atrodo, tau patinka jų kvapas!

Aš priblokšta. Kaip jis galėjo atspėti?

– Iš kur tu žinai? – klausia Stivas, aidu atitardamas mano mintis.

– Visas kambarys vien jazminais kvepia. O kvapas sklinda nuo jos.

– Gal tu kuri kvepalus, ką?

– Ne, aš dirbu ekologijos srity, nieko bendra. Galiu toliau?

– Tęsk.

Susizgrimbu, kad nekantrauju išgirsti, kas toliau.

– Jis švyti, tikrai gražus. Jis yra ant tavo dešinės rankos bevardžio piršto.

Aš truputį nusivylusi. Beveik pykstu ant Stivo, kad jį pertraukė.

– O pyragas su kriaušėm, – toliau pasakoja nepažįstamasis. – Rebeka tau melavo: ji įsmeigė trisdešimt vieną žvakutę vien tau paerzinti, galiu pasakyt, kad tu turi tikrai gerus draugus, jeigu ateina pasveikint su gimtadieniu, kai tavęs jau dvidešimt savaičių nėra.

Dabar tyla ima slėgti. Akimirką beveik nusigąstu, kad netekau klausos. Tačiau lietaus lašų barbenimas į langą nuramina. Girdžiu, kaip kažkas šnypščiasi nosį. Galiu lažintis, kad tai Rebeka. Aleksas tikriausiai laiko ją apglėbęs. Visi ieško, kuo užsiimti, lyg norėtų išsklaidyti liūdesį, kuris tikriausiai užtemdė kambarį. Iš rankų į rankas keliauja pyrago gabalėliai, į kartonines lėkštutes bilsnoja šaukštukai.

– Gal papasakosi daugiau apie save? – po valandėlės klusteli Rebeka.

– Kaip? – atsako mano lankytojas.

– Iš pradžių galėtum prisistatyti, tiesa? Mes tesužinojom, kaip čia atsidūrei. Man įdomu truputį daugiau išgirsti apie žmogų, kuris greičiau negu per penkias minutes sugeba tiek sužinoti apie nepažįstamąją.

– Mano vardas Tibo. Man trisdešimt ketveri. Ir turėčiau būti brolio palatoje, jis pateko į automobilio avariją.

– Velnias, tikiuosi, nelabai sunkią, – užjaučia Rebeka.

– Sunkoką, jis atsigaus, bet, mano galva, verčiau būtų priešingai. Jis perėjoje užmušė dvi paaugles, nes buvo girtas. Tikrai nebenoriu daugiau jo matyti.

– Ak.

Vėl stoja tyla. Apmąstau, ką sužinojau. Ryškėja mano nepažįstamojo profilis, bet dar trūksta kelių esminių dalykų. Abejoju, ar kuris iš mano draugų paprašys jį save apibūdinti.

Tibo. Reikia prisiminti šį vardą.

– Kaip ji čia atsidūrė? – staiga paklausia jis. – Na, be tų žodžių „sniego griūtis kopiant į kalną“.

Stivas pakyla. Ima žirglioti po palatą ir pasakoti, ką aš jau žinau. Paskui nuolankiai klausau tęsinio – nuo tos vietos, kai jie mane surado. Sužinau dar vieną aplinkybę: mane skraidino sraigtasparniu. Gaila, visada svajojau skristi sraigtasparniu virš to ledyno, o net neturėjau sąmonės, kad galėčiau jį matyti. Mano lankytojas užduoda kelis klausimus, taip pat ir mano mėgstamiausią. Kaip norėčiau atsakyti...

– Kodėl ji tai daro? Turiu minty, kodėl užsiima alpinizmu? Juk tie jūsų triukai – pavojingi.

– Tai jos kraujyje, – atsiliepia Stivas.

– Man to nepakanka, – sako Tibo.

– Ar žinai, kas yra laimė?

– Šitas klausimas – spąstai?

– Ką gi, o Elza žino, – atsako Stivas nekreipdamas dėmesio į pastabą. – Kai vaikšto ten, aukštai, ji būna savimi, laiminga. Ji švyti. Kalnai – jos elementas. Pati padarė juos ne tik savo aistra, bet ir darbo vieta.

– Ką, ar ji vedlė?

– Ne, vedlė būti negalėjo. Ji dirba institute, kuris sudaro žygių kalnuose žemėlapius. Ji – ledyno zonų specialistė.

– Nė nežinojau, kad toks darbas yra. Nors tokiais žemėlapiais jau yra tekę naudotis.

– Tai va. Kalnai – tai ji. Kai eini su ja per ledyną, tai lyg matytum ją nuogą. Kraštutinai pažeidžiamą. Visos emocijos ir visi pojūčiai tiesiog paviršiuje. Ji tau dovanoja tikrą dovaną.

– Oho... Tu įsimylėjęs?

Tibo paklausė rimtai. Kai Stivas tiek visko išklojo, ir aš laukiu atsakymo.

– Buvau. Dabar aš tik kaip koks vyresnysis brolis, kuris susimovė atlikdamas užduotį.

– Nesakyk taip. Tu juk nieko negalėjai pakeist, jei jos mazgas aštuntine buvo prastai sumegztas.

– Aštuoniuke, – pataiso Stivas. – Bet man reikėjo jį patikrint.

Rebeka pasistengia, kad vėl nestotų tyla – surenka lėkštes ir šaukštelius. Kvepia nedidelės mano gimtadienio puotos pabaiga, mano lankytojas ruošiasi išeiti.

– Gerai, ačiū už pyragą ir kad leidot man pasilikti.

– Tu tikras, kad nenori pabūt ilgiau? – pasiūlo Aleksas.

– Ne, einu susirasiu mamą ir pusbrolį. Jie turbūt manęs ieško.

– Gerai. Buvo malonu susipažint su tavim.

– Man taip pat. Atsisveikinsit su ja už mane?

– Žinai, juk ir pats gali, – atsako Rebeka.

Mano lankytojas, regis, dvejoja, paskui išgirstu einantį artyn. Prieš valandėlę, kai buvo vienas su manimi, jautėsi geriau.

– Mes ją bučiuojam į kaktą, – paaiškina Rebeka. – Vienintelė vieta, kur ne tiek daug laidelių.

– A, gerai.

Girdžiu jo lūpas pakštelint į mano odą, bet, kaip ir anksčiau, nieko nepajuntu. Girdžiu, kaip jis kuo santūriausiai man į ausį sumurma prieš atsitiesdamas:

– Iki pasimatymo, Elza.

Jis tolsta nuo mano lovos. Kiti bruzda aplink savo daiktus.

– Ačiū dar sykį, jau einu.

– Žinai, gali vėl ateiti jos aplankyti.

Savaime suprantama – tai Aleksas pasiūlė.

– Aa. Malonu. Ačiū. Nežinau, ar...

– Drąsiai, – priduria Rebeka. – Jai bus malonu, jeigu ateis aplankyti kiti žmonės. Esu tuo tikra.

– Puiku. Iki pasimatymo.

Durys užsidaro. Mano lankytojas išėjo. Truputis džiaugsmo, kiek jaučiau, išėjo drauge su juo.

– Stivai, – kreipiasi Aleksas. – Jau kurį laiką tu nieko nesakai. Ar tau nemalonu, kad pasiūliau jam vėl užeiti?

– Ne, viskas gerai.

– Tai kas yra?

– Ką tik pradėjo snigti, o ji labai mėgo sniegą.

Kiekvienas jo žodis persisunkęs liūdesiu. Imu galvoti, kad man labiau patiko, kai čia buvo tik Tibo. Mažiau emo-

cijų. Klausau, kaip draugai į krepšius dedasi daiktus ir rengiasi. Girdžiu, kaip vienas po kito bučiuoja mane į kaktą, neturiu jokios galimybės atsakyti.

Kai durys tyliai trinkteli, vėl stoja visiška tyla. Nė lietus nebarbena į langą. Niekas, be manęs, čia nė nekvėpuoja.

Noréčiau, kad jis grįžtų.

4

TIBO

Mama žiūri pro mašinos langą, o pusbrolis ant užpakalinės sėdynės kalba telefonu. Vairuoju automatiškai, stengiuosi visus parvežti, kur reikia. Kelią žinau atmintinai, bet reikėtų atidžiau žiūrėti.

Neįmanoma. Mano mintys kitur.

Toje palatoje. Penkiasdešimt antroje. Pažiūrėjau išeidamas. Po skaičiumi buvo priklijuota kalnų nuotrauka, toks neįprastas vaizdelis su ledo kalnais. Supratau, kad tai mane ir suklaidino.

Kai nusileidau į ligoninės apačią, pusbrolis jau laukė. Pamėgino sužinoti, ką veikiau per tą laiką. Tuščiai. Nepratariau nė žodžio. Kai po kelių minučių išėjo mama, jos akys buvo raudonos. Dabar ji truputį aprimo. Ligoninė tarsi didžiulis ašaras ištraukiantis magnetas, nors kartais ir namuose būna staigmenų.

Nekantrauju parvežti ją namo. Man vis sunkiau pakelti visas tas emocijas. Ji nėra neteisi, visai ne. Ji turi teisę liūdėti, aš būčiau tikriausiai tokios pat būsenos, jei ligoninės lovoje gulėtų mano vaikas, bet, palyginti su padėtimi penkiasdešimt antroje palatoje, brolis primena veikiau placebo efektą.

Mane tai sukrėtė labiau, negu būčiau įsivaizdavęs. Ketinau tik trumpai nusnausti, o dabar – galva pilna informacijos. Simpatiška trijulė. Net tas Stivas, nes po globojančio vyresniojo brolio išore jis tiesiog nerimavo. Ir labai liūdėjo. Sakytum, mano mama. Tai labiausiai ir sunervino. Atrodė dar ir pavyduliaujantis, tik nežinau ko. Jeigu jis iš tiesų neįsimylėjęs, jam nėra ko baimintis. Beje, jei įsimylėjęs, ir tada nėra ko.

Ta mergina Rebeka – meilutė. Naivoka, bet maloni. Jos draugužis, Aleksas, tikrai simpatiškas ir labai komunikabilus. Gal vertėtų vėl su jais susitikti, pravėdinčiau galvą. Tačiau suprantu, kad tam neturiu jokių priemonių, nebent palikti raštelį penkiasdešimt antroje palatoje: „Labas, čia Tibo, vaikinas, kuris anąkart užmigo. Jei norėtumėt dar susitikti, čia mano telefono numeris." Ką gi, tuščias reikalas.

Pasirodo, vienintelis žmogus, kurį galiu vėl pamatyti – tas, su kuriuo negaliu kalbėtis. Todėl, kad ji man neatsakys.

Elza. Laideliais apraizgytas jazmino žiedas. Nepaklausiau, kodėl jų tiek daug. Nieko nenutuokiu apie mediciną. Nors darbuojuosi „Žemės medicinoje", kaip sako kai kurie. Tačiau jei kalbam apie žmogaus kūną – aš visai žalias. Kai brolio gydytojas ėmė aiškinti jo patirtas traumas, po penkių

sekundžių jau nebeįsikirtau. Mama kantriai klausėsi, nors irgi nieko nesuprato. Mano pusbrolis, fizinio lavinimo mokytojas, apsimetė mums viską verčiantis, bet, tiesą sakant, nuo policininko už durų man stingo kraujas, tad ne kažin ką išgirdau.

Laimei, policininko jau nebėra. Brolis jau davė parodymus. Jo teismas vyks po keturių mėnesių. Formaliai tiek laiko jam reikia atsigauti po avarijos. O jo butas tuo metu tuščias. Mes su pusbroliu buvom užsukę ištuštinti šaldytuvo ir aptvarkyti, kad nepasidarytų baisu, kol jo nebus namie. Jau ir taip nebuvo fantastiška, bet būtų gerai, kad visiškai nepavirstų lindyne. Beje, supratom, kad jis turi draugę – šen ir ten radom išmėtytų apatinių. Mergina nė karto niekuo nepasidomėjo, o gal ten būta tik vienos nakties nuotykio, nes niekas nepaskambino.

Stabteliu aikštelėje prie mamos namo. Ten stovinčias mašinas pamažu dengia sniegas. Ant asfalto nė kiek neišsilaiko, bet ant žolės jau guli plonas sluoksnelis. Negaliu sakyti, kad mėgstu sniegą ar jo nemėgstu. Jis čia yra, ir priimu tokį, koks yra. Man tai tik dar vienas planetos kvėptelėjimas.

Abu mano keleiviai išlipa. Pusbrolis gyvena visai šalia mamos namų. Jis ir surado tą butą, kai išėjo mano tėvas. Jaučiu, kaip mašina pakyla, kai palengvėja nuo jųdviejų. Pusbrolis kyšteli galvą pro dureles.

– Neužeisi?

– Šiandien ne.

– Man atrodo, ji norėtų.

– O man atrodo, neįstengsiu.

– Kietaširdis.

– Klausyk, užeisiu ryt. O dabar... tik ne šįvakar.

Pusbrolis žiūri į mane beveik nustebęs, kad kalbu apie rytdieną.

– Gerai. Būk atsargus kelyje.

Jis užtrenkia dureles. Mama žiūri į mane pro langą ir pamoja ranka. Pasiunčiu jai oro bučinį ir vėl paleidžiu variklį. Vos pravažiuoju kiemo vartus, pasijuntu geriau. Reikia liautis leisti su jais tiek daug laiko, jų depresija persismelkia ir man. Esu tikra kempinė.

Vairuoju negalvodamas, kol susizgrimbu, kad esu visai ne tame kelyje. Važiuoju miesto link. Gal tai geriausia, ką galiu padaryti. Nenoriu šįvakar būti vienas, bet nenoriu ir draugijos. Man galvoj ne visai gerai. Laimei, gerai žinau, ko man tokiu atveju reikia.

– Alio, Žiu?

Telefone suskamba mano geriausio draugo balsas.

– Aha, žinau, vairuojant negerai. Sakyk, ką veiki šiandien vakare... Ar norėtum kur išeit? Susitinkam alinėj?.. Ką? Negali anksčiau? Gerai... Tai iki!

Dedu ragelį. Žiuljenas, buvęs priklausomas nuo darbo, o dabar – nuo penkių mėnesių savo dukrelės. Laimei, jo žmona – viena geriausių mano studijų draugių, ji supras, jeigu jis paaiškins, kad turi išeiti su manimi susitikti. Kiek girdėjau, dar buvo kalba apie maudymą, pieno buteliuką ir kita. Tiesa, trečiadieniais jo eilė. Juodu susikūrė tobulą ritmą! Man pavydu, nors ir neieškau nieko. Tai ir norėčiau pasiekti. Tokią pusiausvyrą.

TIBO

Su Sinde buvo ne pusiausvyra, o audra kasdien. Gyniausi sakydamas, kad tai kitokia pusiausvyros forma. Baisiai klydau. Kai matau, ką Žiuljenui su žmona pavyko sukurti, tiesiog kyla noras pamėginti. Tačiau kai atsigauni po tokių santykių kaip mano, klausi savęs, ar dar įstengi mylėti.

Tad kol kas mėgstu savo darbą, myliu draugus, mamą, nors ji žliumbia be galo ir be krašto, bet nebemyliu savo brolio. Jau kuris laikas mano gyvenimą apibendrina šis dalykas. Atskirti tai, ką myliu, ir ko ne. Nelengva.

A, tiesa, nemėgstu kvailių, kurie nesugeba pasistatyti mašinos nemokamoje aikštelėje, nes per juos turi eiti ir mokėti, kad rastum padorią vietą. Tai šįvakar ir turiu padaryti.

Jei jau purtyti piniginę, verčiau rinktis aikštelę arčiausiai alinės. Turėsiu gal porą šimtų metrų paeiti pėsčias, daugių daugiausia. Tai puiku, nes kai pasnigo, bus dar šalčiau. Pastatau mašiną tvarkingai, kad niekam nekliudytų. Įsidedu mokėjimo talonėlį į kišenę, kad neįkliūčiau, kaip paskutinį kartą, kai dvi valandas jo ieškojau, o buvau pamiršęs ant prietaisų skydelio, ir bėgte pasileidžiu į alinę.

Kai tik įėjau, palengvėjo. Šilta. Žmonės šnekasi, juokiasi, skamba gera muzika, vienas staliukas laisvas. Įsitaisau prie jo ir padedu prieš save du taurių padėkliukus – rodau, kad dar kai ko laukiu. Tokie kodai – raminantis dalykas. Niekas neateis klausti, ar kita kėdė laisva.

Užsisakau kriaušių sulčių. Padavėjas žiūri į mane sutrikęs. Priduriu, kad vairuoju, jam to pakanka. Jis beveik mane pasveikina. Žinau, kad Žiuljenas gers alaus. Gal aš truputį siurbtelsiu, kad pamalonINčiau save, bet nemėgstu

gerti prieš vairuodamas. Ir broliui reikėjo būti tokiam sąmoningam.

Dar nepraėjo nė penkios minutės, kai laikau rankose stiklinę kriaušių sulčių, o prieš mane išdygsta pana.

– Kėdė laisva?

Rodau į tuščią padėkliuką.

– A, atsiprašau, nepamačiau. Tu kažko lauki?

– Taip. Draugo.

Dvejojau, ar sakyt „savo draugės“, o gal „savo draugo“, nes mergina elgiasi keistai. Plika akimi matyti, kad mane kabina. Nors šita alinė turi reputaciją kaip mėgstančių pasilinksminti, o ne staigaus kabinimo ir greitųjų pasimatymų vieta. Šypsausi prisimindamas mamos pastabas. Reikia manyti, kad mano išsitaršę plaukai ne visiems atgrasūs. Tačiau šita tikriausiai tenori, kad pavaišinčiau taure gėrimo. Nepakenčiu tokių pažinčių.

– Norėtum, kad pasėdėčiau su tavim, kol jis ateis?

Mintyse nė nemirkteliu – turiu tarsi knygą, kurios herojus esu aš, ir ji tuoj bus atversta. Jei norite susikauti su drakonu, atverskite 62 puslapį. Jei labiau norėtumėte pasislėpti, atverskite 33. O ji ką tik pasirinko patį paskutinį dalyką. Nulinį puslapį.

– Tu tikrai gerai sudėta, bet tau nepakanka košės galvoj suprast, ar žmogus laisvas, ar ne. Žinau, tai gana subtilus dalykas, bet, atrodo, subtilumas ne tavo arkliukas. Svarstau, ar išvis žinai, ką tas žodis reiškia. Tad apgailestauju, bet aš visai nenoriu, kad sėdėtum kartu, kol ateis mano draugelis.

Mergina pasibaisėjo, bet aš nuoširdžiai nesuprantu, ar suprato viską, ką pasakiau. Sprendžiant iš reakcijos, ji neįpratusi būti taip skalbiama, bet kitkam aš nenusiteikęs.

Reikia manyti, kad ji paskleidė žinią, o gal akivaizdžiai ant stalo padėtas tuščias padėkliukas padarė poveikį, nes iki Žiuljeno atėjimo man jau niekas nebetrukdo. Beveik aštuonios valandos. Jo plaukai apsnigti.

– Oho! Koks orelis! – sušunka jis, sėsdamasis priešais.

– Tai tik sniegas, – tarsteliu.

– Bet šaltelis kanda, – atsako nusimaudamas pirštines.

– Kas jau kas, o aš žinau...

Žiuljenas nusirengia striukę ir mosteli, užsisakydamas alaus. Kilsteliu kriaušių sulčių stiklinę, o vaikinas prie baro linkteli.

– Tai kas vyksta? – rimtai klausia Žiuljenas.

– Nieko ypatingo. Šiandien trečiadienis.

– Brolio lankymas, ar ne? Tu ten nuvažiuoji ir kitom dienom, tiesa?

– Tiksliau, aš vežu ten mamą.

– Tu vis dar nenori jo matyti?

– Ne.

– Aišku, tai kas negerai?

– Kodėl manęs to klausi?

– Tibo... Ant tavęs tai tiesiog užrašyta. Nieku gyvu nebūtum man skambinęs šeštą valandą, nes žinai, kad aš rūpinuosi Klara trečiadienio vakarais, jei tai nebūtų svarbu.

– Kaip gyvuoja Klara? Tikiuosi, per daug nesutrukdžiau jums su Gaele...

– Nesijaudink, Gaelė tiesiog perėmė estafetę, o Klara gyvuoja puikiai. Sveikata gera, pediatras sakė, kad ji kuo sveikiausia. Tiesa, tu vis dar sutinki būti krikštatėviu?

– Taip, vis dar sutinku. Tavo mergytė tikra meilutė, negi manai, kad galiu apsigalvoti? Jei ji ir toliau bus tokia, galų gale ją vesiu!

– Chi chi, – sukrizena Žiuljenas. – Gerai, tai reikalas susijęs su mergina?

– Ne. Tiesa... galbūt. Bet tai visai nesusiję su tuo, ką tu manai.

– Tai su kuo susiję?

Padedu stiklinę ir susmunku giliau kėdėje.

– Tai susiję su mergina, jos draugais, mano broliu, policija, laideliais iš visų pusių, jazminais ir važinėjimu mašina į ligoninę.

– O lia lia! Pala, nieko nesupratau.

Ateina padavėjas, nešinas alumi ir kriaušių sultimis man. Padėkojame, aš vėl prisipilu stiklinę. Truputį šliūkšteliu ant stalo ir nevikriai nušluostau.

– Gal šiek tiek išpainiok visa tai, būk geras, – prašo Žiuljenas.

– Aha... palauk.

Mano rankos lipnios, iš krepšio išsiimu nosinę. Nuo tada, kai ėmiau vežioti mamą į ligoninę, visada jų turiu.

– Visa tai man ką tik atsitiko.

Pasakoju jam atsitiktinumų kupiną popietę. Žiuljenas visą laiką tyli ir kantriai klauso. Kai baigiu, toliau tyli ir žiūri į mane.

– Nieko nesakai?

– Ne, o ką man sakyti? – atsiliepia. – Skamba visai smagiai!

– Smagiai? Nebūčiau pasirinkęs šito žodžio.

– Na, įdomiai – ar geriau? Man labiausiai rūpi, kodėl tai šitaip sujaukė tavo mintis. Supainiojai palatas – ir viskas.

Žiuljenas laukia, kad paaiškinčiau. Išgirs atsakymą, kuris kirba galvoje jau tris valandas.

– Kodėl noriu tą merginą sukeisti vietom su savo broliu?

Žiuljenas atrodo susirūpinęs. Matau iš akių.

– Turi minty, tu norėtum, kad ji būtų sąmoninga, o tavo brolis – ištiktas komos?

– Teisingai.

– Puikiai žinai kodėl.

– Ne, nežinau.

– Liaukis, Tibo. Tu dar nesuvirškinai fakto, kad tavo brolis partrenkė tas dvi merginas. Tiesą sakant, niekas negali ant tavęs už tai pykti. Tavo vietoj mano būsena būtų tokia pati. Ta mergina, Elza, atrodo visai nieko, ir tu norėtum, kad ji būtų sąmoninga, – kaip visi planetos gyventojai, turintys širdį. Normalu šitaip manyti.

– Širdį... Norėčiau daugiau niekada nebematyt savo brolio, bet manai, kad turiu širdį?

– Visi turi širdį, Tibo. Tik svarbu, kaip su ja elgiamės. Taviškė Sindei išėjus sudužusi į tūkstančius šukių. Ir dar į milijonus po avarijos. Manai, jei tau pavyktų kuo nors prisidėti, kad ta mergina atsibustų, gal galėtum vieną kitą savo šukę ir suklijuoti. Kad pradėtum pats sau atleisti, kad taip manai apie brolį.

Kaip visada, aš priblokštas, bet todėl Žiuljenas ir yra geriausias mano draugas. Pirmą kartą per metus jaučiu, kaip akyse tvenkiasi ašaros, bet ne – negaliu. Ne čia. Ne šitoje pilnutėlėje alinėje. Ne trečiadienio vakarą.

– Eikš, išeinam, – sako man Žiuljenas.

– Ką?

– Tu tuoj pratrūksi.

Žiuljenas ištuština savo taurę ir priverčia mane skubiai padaryti tą patį. Po poros minučių mes jau einame baltu šaligatviu. Buvau teisus – šąla. Žiuljenas sučiumpa mane už rankos ir tempia truputį toliau nuo durų. Aš ničnieko nepastebiu, akis tarsi migla aptraukė, tik žinau, kad tai ne sniegas.

– Tai pirmyn, – sako jis.

Aš pratrūkstu. Du apsikabinę vaikinai – gatvėje retai pamatysi tokį reginį. Dažnai įsivaizduojame, kad jie gėjai. Dabar, jei kas eis pro šalį, apie mane tegu mano, ką tik nori. Aš tik noriu išlieti visą vandenį, kuris užtvenkia man vaizdą. Noriu išspjauti visas seiles, susikaupusias burnoje. Noriu visam pasauliui išrėkti savo neviltį.

Pasitenkinu tuo, kad verkiu Žiuljenui ant peties, o jis glaudžia mane. Jau ištisus mėnesius nejutau žmogaus šilumos. Geriausio draugo šiluma tikrai ramina. Tai trunka kelias minutes, paskui šaltis nugali. Žiuljenas paduoda man nosinę, nuo dukters gimimo ir jis visad jų turi.

– Eisi su manim namo, – sako.

– Ką?

– Eisi su manim namo ir nakvosi pas mus, neleisiu grįžti namo tokios būsenos.

– Aš negėriau, nieko nepartrenksiu.

– Žinau, kad negėrei! Tu visada buvai blaivus, o pastarąjį mėnesį labiau negu bet kada, bet dabar esi per daug susijaukęs, kad šiąnakt liktum vienas. Kur tavo mašina?

– Mokamoj aikštelėj, čia šalia.

– Gerai, duok raktelius, aš vairuosiu.

Paklūstu nieko nesakydamas ir einu paskui Žiuljeną į aikštelę. Sumoku už stovėjimą ir įsitaisau keleivio sėdynėje. Savo mašinoje tai visada keista.

Žiuljenas vairuoja gerai. Leidžiuosi užliūliuojamas. Jis gyvena visai netoli, tad greit atvykstame. Iš namų jis ėjo pėsčias. Kai pagaliau įžengiame į namus, jo žmona ateina šypsodamasi.

– Tibo! – sušunka ji tyliai, tikriausiai todėl, kad mažoji miega.

– Labas vakaras, Gaele, – atsakau šypsodamas. – Atsiprašau, kad įsibroviau.

– Neatsiprašinėk, – sako ji, bučiuodama mane į skruostus. – Žiuljenas mane įspėjo telefonu. Aš jau net paklojau tau lovą Klaros kambary. Reikės tik garsiai neknarkti ir atsiprašau, bet būsi pažadintas apie ketvirtą ryto – reikės paduoti jai buteliuką.

– Nieko baisaus, ji mano mažoji princesė, nepyksiu. Bet... Žiuljenas tave įspėjo? Kada tu spėjai? – klausiu Žiuljeno, gręždamasis į jį.

– Telefonu parašiau žinutę, kol verkei mano glėby.

– Nenaudėli, tokiu metu buvai man nedėmesingas!

– Tu kaip tik šlapinai mano striukę, turėjau rasti kokią nors išeitį.

– Kai baigsit kandžiotis, – pertraukia Gaelė, – virtuvėje rasit pavalgyti. Tibo, išėmiau tau rankšluostį, jei norėsi palįsti po dušu.

– Ačiū, Gaele, tai labai miela.

– Ir tu dėl mūsų tai padarytum, – atsako ji.

– Vis tiek ačiū.

Nusivelku striukę ir nusiaunu, kol jie pakšteli vienas kitam į skruostą, persimeta vienu kitu žodžiu apie mažąją. Gaelė sako, kad galiu nueiti pažiūrėti Klaros ir pasidėti daiktų, nes ji dar nemiega.

Kai įžengiu į kambarį, atsiduriu kitame matmenyje. Anksčiau čia buvo Žiuljeno darbo kambarys, dabar jis perkėlė viską į svetainę – net sofa atsidūrė čia. Svetainėje liko tik neišlankstomas minkštasuolis, nes ten neįmanoma išskleisti čiužinio. Jų butas nedidukas, bet dukrai jie paskyrė rinktinę vietą.

Pasilenkiu prie kūdikio lovelės. Klara mato mane artėjant kaip kokį ateivį. Švelniai pajudina pirštukus, jos veidelis angeliškas. Gaelė ir Žiuljenas tikrai gerai pasidarbavo.

Palieku mažąją princesę ir imu dairytis aplink. Sofa išskleista, antklodė ir pagalvė atrodo išties jaukios. Man tai daro didesnį įspūdį negu neseniai bare matyta pana vyrų kabintoja. Tyliai išeinu iš kambario ir užveriu duris. Gaelė svetainėje žiūri televizorių, o Žiuljenas laukia manęs virtuvėje.

Dvejoju, ar sėsti prie stalo, bet dabar, kai ašaros jau išbyrėjusios, pajuntu, kad esu siaubingai alkanas. Valgydami kalbamės apie šį bei tą. Nemažai ir apie Klarą – logiška, juk

vaikas tampa svarbiausias. Su Žiuljenu nurenku indus, Galė praneša, kad eina gulti. Ji turės keltis apie ketvirtą ryto, kai mažoji pravirks reikalaudama pienuko. Pasisiūlau ja pasirūpinti ir leisti jai pamiegoti.

– Tikrai tai padarysi?

– Mielai. Juk turiu būti pavyzdinis krikštatėvis, tiesa?

– Puiku, labai ačiū. Tada mes abu galėsim išmiegoti visą naktį.

– O kur įranga? – klausiu dairydamasis po virtuvę.

– Viskas čia, – sako ji rodydama į virtuvės stalo kampą. – Tau reikės tik pašildyti vandens vonelėje.

Gaelė mus pabučiuoja ir išeina į savo kambarį. Sakau Žiuljenui, kad eisiu nusiprausti po dušu.

Nuo šilto vandens man pasiutusiai gera. Truputį delsiu, nors žinau, kad planetai ne į naudą. Tai tikrai išimtis, be to, prastai jaučiuosi, tad šiandien planeta kaip nors...

Kai išeinu, Žiuljenas sako, kad ir jis eina miegoti. Valandėlę pasėdžiu prie televizoriaus, paskui išjungiu. Neturiu pasiėmęs net knygos, šiaip ar taip, nežinau, ar noriu skaityti.

Tylutėliai įeinu į Klaros kambarį ir palendu po antklode. Prisilietęs prie patalų sustingstu. Nuostabu, kai šalia yra kas juos sušildo, bet aš tokio žmogaus neturiu ir dar sykį klausiu savęs, ar esu pasirengęs jį rasti.

Pro dvejas praviras duris girdžiu Žiuljeno ir Gaelės murmėjimą. Paskui paklodžių šnaresį. Manau, suteikiau jiems daugiau negu ištisą miego naktį. Manęs netrikdo žinojimas, kad jie mylisi gretimame kambaryje. Žinau, kad kartu išgyvena nuostabias akimirkas.

Užmiegu, bet apie antrą akys vėl plačiai prasimerkia. Vartausi lovoje stengdamasis kuo mažiau triukšmauti. Apsilankymas ligoninėje sukasi mintyse kaip drabužis skalbyklėje. Minutės iš lėto eina, kol išgirstu Klarą bruzdant. Einu į virtuvę pašildyti buteliuko ir grįžtu su maitinimo pagalve. Nežinau, kas ją sugalvojo, bet tai stebuklingas daiktas: kol kūdikis žinda, ji saugo maitinančiojo raumenis nuo pertempimo. Kai pirmąkart maitinau Klarą iš buteliuko be jos, baisiai vargau. O Žiuljenas be jos apsieina.

Švelniai pakeliu Klarą, kol dar rimtai nepravirko, ir paguldau tarp pagalvėlės ir savęs. Vėl atsisėdu lovoje, atsiremiu į sieną, kad būtų patogiau. Ji mažom lūpytėm apžioja čiulptuką. Čiulpimo garsas mane iš lėto liūliuoja. Jai atsigėrus, buteliuką padedu šalia. Taip ir užmiegam, vienas kito glėbyje.

5

ELZA

Svarstau, kiekgi laiko galėsiu tik girdėti. Svarstau, ar vieną dieną iš tikrųjų atsibusiu. Žinau, pasak gydytojų, beveik neįstengiu pati kvėpuoti. Žinau, kad jie nuolat atlieka patikrinimus, ir žinau, kad ištveriu tik kelias valandas, o paskui jie vėl mano, kad esu per silpna toliau kvėpuoti savarankiškai. Kūno mechanika tikrai ypatinga. Bet ir stebuklinga. Kaip galiu toliau kvėpuoti, net ir kelias minutes, jeigu išvis nieko nejaučiu?

Jei išsikapstysiu iš komos, ir šito dalyko turėsiu paklausti. Mano gydytojas, pasirodantis čia tik kas savaitę, turės gerai pasukti galvą. Jam bus surengta tikra apklausa.

Šiandien šeštadienis. Prieš tris dienas buvo atėjusi sesuo, lieka dar keturios, kol vėl ateis. Gal šiandien užsuks tėvai. Juk trečiadienį buvo mano gimimo diena.

Buvo smagu. Galėjau pasiklausyti draugų, neviešėjusių jau kurį laiką. Įsivaizdavau juos valgant pyragą, už mane pučiant žvakutes ir išpakuojant dovaną. Ir su kai kuo susipažinau.

Tibo. Įsidėmėjau vardą. Keista, bijojau jį pamiršti. Nors atminčiai vegetatyvinė mano būklė nė kiek nepakenkė, vis tiek bijojau. Ir pirmą kartą per šešias savaites sapnuose neišgyvenau nelaimės iš naujo. Nesapnavau ir jokio konkretaus sapno. Buvo tik gelmė ir tamsa. To pakanka: tai poilsis.

Šįryt užėjo slaugė manęs nuprausti, kaip kiekvieną rytą. Nuprausė beveik visą. Sušukavo plaukus, tikiuosi, apgailėtinai jų nesujaukė. Jie gana klusnūs, bet prižiūrėti nejudrų kūną tikriausiai nėra paprasta. Girdėjau, kaip šukuoja šepečiu, o paskui gerai nė nežinau. Ne visada lengva suprasti, ką žmonės aplink mane veikia. Norint palyginti reikia atskaitos taškų. Kadangi visai neprisimenu mamos mane šukuojant, nesugebu pasakyti, ką darė slaugė. Tačiau žinau, kad pamiršo patepti lūpas balzamu, nes negirdėjau lipnios medžiagos slydimo. Para – nieko tragiško, juk laiką leidžiu ne su kuo nors kalbėdamasi, bet tiesa, lūpos man brangios.

Darbe tūtelę sutepdavau greičiau negu per mėnesį. Kai kurie žmonės gatvėje kaip gelbėjimo ratą išsiima telefoną, o aš kalnuose kas valandą išsiimu lūpų balzamą. Be jo burną įrėmina kartono sluoksnis, nemalonu.

Sakysit – kam? Man. Nebūtinai vyrams, kuriuos bučiuodavau, bet veikiau todėl, kad aš juos bučiuodavau. Dviejų lūpų susilietimas yra tikras stebuklas. Man patinka bučiuo-

ti, nieko negaliu padaryt. Tiesa, niekada nesitepu lūpų dažais, net iškilmingomis progomis. Jie užmigdo pojūčius.

O šiandien slaugė pamiršo. Atrodo, ją kažkas pašaukė koridoriuje. Skubėjo pabaigti ir paknopstom išlėkė. Nuo to laiko girdžiu tik įprastą popietės šurmulį ligoninėje. Šeštadieniais daug žmonių ateina lankyti. Tik ne manęs.

A, tiesa. Atleiskit, pasakiau kvailystę. Girdžiu savo palatos durų rankeną. Atpažįstu mamos žingsnius ir sunkesnę tėvo eiseną. Jie šnabždasi. Nemėgstu. Atrodo, lyg į morgą būtų įėję. Noriu sušukti, kad aš vis dar čia, gyva, šalia jų, bet jie toliau patylom kalbasi, tarsi nenorėtų, kad išgirsčiau.

– ...turi teisę kelti klausimą. Jau beveik penki mėnesiai, Anri.

– Kaip tu drįsti taip sakyt?

Tėvo dudenimas girdėti net pro šnabždesį.

– Aš įsivaizduoju save jos vietoje, – atsako mama. – Ką manyčiau apie visa tai? Ar nepasiduočiau?

– Kaip tu gali įsivaizduot, ką reiškia būti jos vietoje?

– Aš stengiuosi! Liaukis man prieštarauti vien tam, kad panervintum!

– Aš ieškau visų „už“ ir „prieš“. Kalbam apie dukters atjungimą. Ne apie naujo kilimo spalvą!

Jei galėčiau jausti, kaip mano gyslomis teka kraujas, būčiau pajutusi ir kaip jis sustoja. Jau vien todėl, kad tėvas daugiau ar mažiau ėmėsi mane ginti. O dar todėl, kad mano tėvai svarstė, ar išjungti man teikiamą elektroninį gyvybės palaikymą.

– Bet gal ji ir toliau kvėpuos? – pamėgina mama.

– Bus kaip kiekvieną kartą – po dviejų valandų pradės dusti.

– Gal ji nebenori daugiau kovoti.

– Liaukis galvoti už ją, – atkerta tėvas. – Ką tu žinai.

– Anri!

– Ką?

– Tu rimtai apgalvok šį klausimą!

Valandėlę tvyro tyla. Nežinau, ar tėvas atsakė gestu, ar dar gromuliuoja.

– Gerai, apgalvosiu. Bet ne šiandien.

Sąmoningai vengiu klausyti jų pokalbio tęsinio. Aš kitur. Svaičioju, beveik kliedžiu, likau viena su savomis mintimis. Kalbėdamas su savimi tikrai gali pamesti galvą. Kai klausai kitų, tai kartais sukelia dar daugiau sumaišties.

Vėl sąmoningai išgirstu jų buvimą tą akimirką, kai jie pakyla ketindami išeiti. Turėčiau liautis taip daryti. Žmonės ateina čia manęs aplankyti, pakalbėti su manimi. Gal tikisi, kad aš jų klausausi. Bent jau taip nusiteikusi sesuo. O aš teskiriu jiems penkias dėmesio minutes: keturias iš pradžių, vieną pabaigoje. Bet, šiaip ar taip, man į tai nusispjaut. Iš kurgi jiems žinoti?

Tėvai išeina iš palatos. Negaunu nė bučinio, o gal jis buvo toks lengvas, kad nenugirdau.

Rengiuosi likti viena su savimi, kai spyna vėl sugirgžda. Turbūt mama pamiršo kokį drabužį ar skarelę. Bet eisena ne jos ir ne tėvo. Lengvesnė, bet ir labiau dvejojanti. Tai negali būti sesuo, nes būtų aiškiai paskelbusi apie save. Gal slaugė atėjo pabaigti rytinio darbo. Kas žino, gal prisiminė, kad nepatepė man lūpų balzamu.

ELZA

– Labas, Elza.

Murmėjimas pasiekia mano ausis tarsi brizas. Sąmonėje galingai kaip audra atgyja vardas. Tibo. Jis grįžo. Nežinau kodėl. Noriu manyti, kad norėjo. Nesvarbu – jis čia, man bus naujovė, net jeigu atėjo tik pamiegoti.

– Šitoj palatoj vis taip pat kvepia jazminais. Kas gi tave iškvepina?

Slaugė, noriu atsakyti, paima mamos atneštą kvapnaus aliejaus buteliuką. Gal jos ranka ir sunkoka.

– Nieko tokio, vis tiek maloniai kvepia.

Girdžiu, kaip nusimeta striukę, net girdžiu, kaip atsivarsto batus. Ketina patogiai įsitaisyti, o tai reiškia, kad pasiliks. Norėčiau stryktelėti iš džiaugsmo.

Batai pastatomi į kampą, striukė dedama ant baldo už nugaros. Taip pat ir megztinis ar džemperis. Tikriausiai palatoje karšta. Po kelių akimirkų išgirstu patvirtinimą.

– Kaip čia karšta! Būsiu tik su marškinėliais, nesupyksi? Nesijaudink, daugiau nenusirengsiu, vis dėlto reikia likti džentelmeniškam.

Godžiai klausausi, nors ir sunku suprasti jo elgesį, išvaizdą, buvimą. Kodėl jis grįžo?

– Turbūt klausi savęs, kodėl aš čia, tiesa? Atvežiau mamą aplankyti brolio. Jis 55-oje palatoje, nežinau, ar tu pameni. Tiesa, nežinau, kodėl turėtum išvis ką nors prisiminti. Turbūt manęs ir negirdi, galiu lažintis: jei paliesiu tavo ranką, nieko nepajusi. Dieve mano, kalbu su tuštuma... Kas man užėjo?

Suprantu jo sumišimą, bet norėčiau skelti jam antausį, kad mintys susikratytų, ir liepčiau kalbėti toliau. Ar nie-

kas jam nesakė, kad su komos ištiktais žmonėmis reikia kalbėtis?

– Aš nieko neišmanau apie komą, – staiga vėl prabyla jis. – Niekada nepažinojau žmogaus, kuris ją patyrė, ir jei galiu to išvengti, tai man bus visai į naudą. Atrodo, kažkas sakė, kad galima kalbėti, tai ir kalbėsiu. Bet neturiu nė menkiausios vilties, kad tu mane girdi. Gal visai nieko tokio: išeina lyg nemokamas psichoterapijos seansas, dar ir su garantija, kad niekas niekam neperduos, ką pasakysiu. Prieš tai atidarysiu langą, nes net man, tokiam opiam, čia nežmoniškai karšta. Neatsiklausiu tavo leidimo, vis tiek negalėtum atsakyti.

Aš maloniai nustebinta. Pirmą kartą žmogus nesielgia su manimi nuolaidžiai. Paprastai visi, ateinantys manęs aplankyti, neriasi iš kailio, kad liktų mandagūs, malonūs ir perdėtai man paslaugūs. Tibo pirmas, kuris mano, kad, šiaip ar taip, kadangi mano būsena beveik prilyginta daržovės, tai nėra ko tūpčioti, norint likti mano palatoje.

Girdžiu slystelint langą ir įsiskverbiant orą. Įsivaizduoju, kad pašiurpstu.

– Brrr! Ir aš čia nestovėsiu! – sušunka Tibo. – Štai, čia bus gerai, – priduria traukdamas kėdę prie kairiojo mano lovos krašto.

Pasigirsta kiek pritildytas skambutis.

– Velnias, neišjungiau telefono. Atleisk, atsiliepsiu. Nors tau ir visai nusispjaut.

Man norisi juoktis. Ir staiga norisi verkti. Ar veikiau noriu, kad mano kūnas įstengtų verkti. Ne iš liūdesio, o iš

džiaugsmo. Tibo dar ir pirmas žmogus, per šešias savaites man sužadinęs norą juoktis. Net sumauti valytojos radijo laidos vedėjo pokštai nepajėgė to padaryt.

Vos jis atsiliepia, girdžiu, kaip pavirsta ekologijos konsultantu.

– Pala, ką tu man čia šneki? Ne, ta byla dar nepatvirtinta! Vandens tarnyba dar neapsilankė... Taip, žinau, jei projektas dėl vėjo energijos, tai gal ir nusispjaut į Vandens tarnybą, bet įstatymas toks... Ką, viršininkai spaudžia?.. A, matai, jiems nerūpi. Tai ką? A... Klausyk, šiandien šeštadienis, tu atsipalaiduok. Žemė iki pirmadienio nesusprogs, nebent koks vėjo papučiamas diplomatas sugalvotų susprogdinti atominę bombą. O tada jau būtų karnavalas, tik dviem mėnesiais anksčiau. Į tą vėjo energijos projektą niekas nebekreiptų dėmesio. Atsipūsk, viską aptarsim pirmadienį ryte. Jei nori, galiu ateiti anksčiau. Tau būtų ramiau?.. Gerai, septintą, tinka. Bet turėsi sumokėt, kad taip anksti mane pakėlei... Na, nežinau... Kriaušių sultim?.. Taip, mielai!

Tibo nusikvatoja. Man atrodo, tai nuostabiausias mano girdėtas garsas. Mintyse iškart nusipiešiu tą juoką. Susieju su virpančia liepsna, pagal jo balsą kylančiais ir nusileidžiančiais auksiniais sparnais. Su kiekvienu juoko pliūpsniu jie pamažu vis labiau apšviečia mane supančią tamsą. Akimirką įsitveriu į tuos sparnus. Kai juokas nutyla, ir aš išnykstu kaip liepsnelės. Tibo kalbasi toliau:

– Tai iki pirmadienio, septintą!

Jis baigia pokalbį ir tapšnoja telefoną.

– Štai, išjungtas. Daugiau mums nebetrukdys. Tai yra, daugiau *man* nebetrukdys.

Girdžiu, kaip įsideda aparatą į striukės kišenę ir vėl atsisėda ant plastikinės kėdės.

– Šitos kėdės visai nepatogios. Galėtų pastatyt kažką su paminkštinimu. Tau tai visai nesvarbu, bet tiems, kurie ateina tavęs aplankyti, būtų patogiau. Gal ilgiau pabūtų.

Tai, ką sako Tibo, visai nekvaila, bet abejoju, ar jis gaiš laiką pasakyti tai ligoninės personalui.

– Esu tikras, kad jeigu ant jos sėdėtum, manytum panašiai. Jei norėsi, kada nors pamėginsim. Tiksliau, jei galėsi. Net nesuprantu, kaip man aną kartą pavyko ant jos užmigti!

Jis ant kėdės slysteli ir susideda kojas ant mano patalų. Po kelių minučių giliai alsuoja. Kaip jam pavyksta taip greitai užmigti? Jo naktys turbūt nuostabios! O gal kaip tik atvirkščiai, todėl atsigriebia popietėmis.

Vis dar, kaip ir pirmą kartą, klausau, kaip jis alsuoja. Ilgai.

Dar klausau vėjo. Turbūt nelabai toli mano palatos auga medis. Sesuo pasakojo apie lapų spalvas rudenį. Gal dabar kaip tik tie lapai krinta. Norėčiau girdėti skaldos girgždesį ir pašnekesius apačioje, bet esu šeštame aukšte. Norėčiau girdėti eismą, mašinų pypsėjimą, bet visi žino, kad ligoninių prieigose tai draudžiama.

Man šalta.

Ne. Ką čia šneku? Man negali būti šalta. Tiesiog ką tik *įsivaizdavau*, kad man šalta.

Gal akimirką užsnūstu. Tikrai nežinau, nes girdžiu vis tą patį. Vėją ir tolygų Tibo kvėpavimą. Norėčiau, kad jis atsi-

bustų ir vėl su manimi nenuolaidžiai kalbėtų. Po kelių minučių noras išsipildo – girdžiu jį sujudant.

– Ahrr... Labai nemalonu.

Jis turbūt trinasi akis ir patraukia pėdas nuo lovos.

– Kitą kartą pasiimsiu pagalvėlę!

Jis ketina grįžti. Jei tik galėčiau sustūgti iš džiaugsmo.

– Ir kitą kartą neatidarysiu lango. Tu gal nieko nepajutai, bet dabar tikrai šalta! Leisk man ką nors užsimesti, tada eisiu ir uždarysiu.

Langas slysteli. Vėjas liaujasi šokdinęs lapus.

– Mama turbūt nesupranta, kur prapuoliau. O svarbiausia, sakiau man paskambinti. Koks kvailys!

Jis ieško telefono ir jį įjungia. Skimbtelėjimas rodo atėjus žinutę.

– Aha, taip ir yra. Ji manęs laukia. Tik dvi minutes. Laimei! Gerai, man reikia eiti.

Jis užsiriša batus, apsivelka striukę, užsimauna pirštines. Šį garsą gerai pažįstu, tiek kartų girdėjau sukeliamą savo rankų, kad lengvai atpažįstu. Tibo prieina arčiau, žinau, kas dabar bus, ir iš anksto džiaugiuosi.

– Eikš čia, pabučiuosiu. Na, čia toks pasakymas.

Kaip ir pirmą dieną, jis patraukia laidelius, jungiančius mane su elektroniniais pagalbininkais. Jo bučinys vos vos ilgesnis negu aną kartą, spėju, kad kažkur skruosto viduryje. Jis vienintelis drįsta pastumti į šalį visus tuos daikčiukus.

– Tavo skruostai vėsūs. Gal nereikėjo man to lango atidaryti. Bet... Na, bet tavo ir lūpos! – sušunka jis atsitiesdamas. – Kaip laikraštinis popierius! Varge tu mano, ar seselėms už tai nemoka?

Jis nutolsta, girdžiu, kaip trinkteli spintos durys.

– Jie čia visai nieko nepalieka! Mano brolio lūpos kaip botoksuotos amerikiečių aktorės, o tave jie pamiršo? Tikrai nenormalu. Tavo lūpas bet kas norėtų pabučiuoti!

Paskui staiga stoja tyla. Man toks įspūdis, lyg staiga būtų nukirpta garso juosta, bet ne – koridoriuje girdžiu šiokį tokį bruzdesį. Svarstau, kodėl Tibo taip staiga nutilo. Gal rado lūpų balzamo dėžutę.

– Paimsiu saviškį.

Ne, nerado. Keista, jo balsas pasikeitė. Nebe toks dinamiškas, žemesnis. Beveik sutrikęs.

– Štai, prašom. Dabar bus geriau. Niekada niekam netepiau lūpų balzamo. Netepiau ir lūpų dažų savo buvusioms draugėms, sakysim, kad patepta gerai. Net jei nesutinki, tai nieko nekeičia.

Tūtelė uždaroma nestipriai klekteli.

– Einu. Iki pasimatymo? Pff... Vis tiek tu man neatsakysi. Galiu nebent įsivaizduoti tave sakant, kad eičiau kur nosis veda, gal irgi būtų neblogai. Tada neturėčiau savo geriausiam draugui pasakot, kad vėl ėjau tavęs aplankyti dėl nežinia kokios priežasties.

Tada jis nutyla. Girdžiu atodūsį. Laikau jį atsisveikinimu iki kito karto. Įsivaizduoju, kad jis šypsosi. Jei įmanoma – nuoširdžiai, bet ne liūdnai. Žingsniai tolsta, sugirgžda spyna, durys užsidaro.

Tegu greičiau ateina kita savaitė.

6

TIBO

– Kur tu buvai?

– Vaikštinėjau.

– Aa.

Mama nuleidžia galvą ir žiūri į batus. Turbūt atmintinai juos žino – juk jau mėnesį praleidžia tiek laiko įsmeigusi į juos akis.

– Ką veikei? – klausia toliau.

– Miegojau.

– Tikrai?

– Taip.

Nesumelavau, bet jaučiu, kad ta trumpa apklausa dar šiek tiek užtruks. Turiu pasverti kiekvieną žodį, kad nebūčiau priverstas iškloti visos tiesos.

– Radai tam tinkamą vietą? – stebisi ji.

– Radau. Ramią vietą.

Nesumelavau. Net pridūriau informacijos, tikėdamasis, kad ji tuo ir apsiribos – iš tiesų taip nutiko.

Mama mėgsta užduoti klausimus, bet gana lengvai pasiduoda. Nežinau, ar tas pasidavimo jausmas susijęs ir su broliu. Iš tiesų visai nenutuokiu, ką ji jaučia, išskyrus liūdesį, kurį spinduliuoja kiekvienas jos judesys ir žvilgsnis. Jaučiuosi nenaudėlis. Mama šalia manęs išgyvena visišką neviltį, o aš nepadarau nieko daugiau, tik tris kartus per savaitę pas ją nakvoju. Ji taip pat dėl manęs nieko daugiau nedaro, bet juk būtų nelemtai egoistiška reikalauti, kad ji dar manimi rūpintųsi tokiu metu. Tad aš pradedu.

– Kaip tu jauties?

Mano klausimo nustebinta ji net sustoja, nors iki mašinos mums liko tik kokie keturi metrai.

– Kodėl klausi?

– Gal jau laikas paklausti, ar ne? Tai kaip tu jauties?

– Blogai.

– Tą jau anksčiau numaniau. Man rūpi smulkmenos, mamyt.

Ji žiūri į mane, tarsi mėgintų reklamoje įžvelgti, kur paslėpta apgaulė. Panašiai kaip tada, kai buvau aštuonerių, o ji po mano angeliška išraiška ieškodavo iškrėstos kvailystės.

– Tavo brolis – sekmadieninis žudikas, bet jis vis tiek mano sūnus.

Gavau šaltą dušą. Jos balso tonas kuo neutraliausias. Visą šį laiką maniau, kad ji silpna ir nežino, kaip elgtis su savo emocijomis. Apverktinai klydau. Mano mama – stipriausias žmogus, kokį pažįstu, tik truputį per lengvai pravirksta.

– Kaip tu įstengi suderinti tuos du dalykus? – klausiu.

– Meilė, kurią jaučiu jam, lygiai tokia pati, kokią jaučiu tau.

– To pakanka, kad jam atleistum?

– Ne mano valioje ką nors atleisti...

Tęsinį moku atmintinai, nes jau girdėjau daugybę kartų.

– Nes ne tavo valioje teisti, – pridurių.

Ji palinksi galvą.

– Mes – nei tu, nei aš – visiškai nieko neturim teisti. Tavo broliui pakanka, kad teisia save. Ir nors visą jūsų vaikystę sakiau, kad neteistumėt savęs, dabar turiu pripažinti: gerai, kad jis turi tiek laiko pamąstyti. Aš šalia, jeigu jam manęs reikia. Gailiuosi tik – aš auklėjau nepakankamai griežtai, kad jis būtų supratęs, jog prieš mėnesį nereikėjo sėsti prie vairo.

– Su manimi tau pavyko.

– O su juo ne, – atsidūsta ji.

– Nekaltink savęs!

– Nekaltinu savęs. Man gaila, kad atimtos dviejų paauglių gyvybės. Dabar tavo brolis suaugęs. Turi pats išsiaiškinti su savo sąžine.

Ji vėl pajuda iš vietos ir sustoja prie keleivio durelių. Aš prieinu ir atrakinu mašiną. Kitapus virš stogo matau jos galvą.

– Tai kodėl tiek verki? – klausiu nežiūrėdamas į ją.

– Todėl, kad mano sūnui blogai.

– Jis pats kaltas! – atkertu.

– Žinoma, bet jam blogai, ir mano kaip mamos vaidmuo būti šalia jo.

– Tai vaikščiosi jo lankyti iki teismo ir net kai bus kalėjime, vaikščiosi toliau?

Jaučiu, kaip man sukyla pyktis, kalbu vis agresyviau.

– Taip, – sumurma ji.

Ji atidaro dureles ir lipa į vidų. Aš dar lauke, laikau ranką ant durelių rankenos. Giliai įkvepiu, kad nusiraminčiau, ir taip pat sėdu į mašiną.

– Suprasi, kai turėsi vaikų, – sako ji, kai įsitaisau sėdynėje.

– Kol kas neturiu.

– Kol kas... – atkartoja.

Pokalbis tuo ir baigiasi. Aš suirzęs. Tačiau pirmą kartą yra ir šis tas teigiamo – mama neverkia. Manau, mūsų pašnekesys ją sukrėtė. Ji nė neįsivaizduoja, kaip jis sukrėtė mane.

Po penkiolikos minučių išleidžiu ją prie namų ir pasakau, kad kelias naktis nakvosiu savo bute. Ji sutinka nerodydama jokių emocijų. Man toks įspūdis, tarsi namo parvežiau tuščią kūną. Pasirodo, buvo beveik geriau, kai ji verkdavo.

Grįžtu namo suledėjęs. Šildymas mano mašinoje aikštingas, šiandien buvo jo streiko diena. Palendu po karštutėliu dušu, kad įgaučiau aplinkos temperatūrą, ir išlendu raudonas. Veidrodyje mano plaukai vis dar į nieką nepanašūs. Žinau, tuščias reikalas mėginti juos sutramdyti.

Čiumpu skustuvą ir imuosi nedidukės trijų dienų barzdelės. Skustis šeštadienį man neįprasta. Paprastai tai darau pirmadienį prieš eidamas į darbą. Tačiau dabar jaučiuosi tinkamos nuotaikos.

TIBO

Man regis, svarbiausia, kad rankos užimtos, kol mintys laksto. Nes vos tik baigiu skustis, kimbu tvarkyti butą.

Vėl galvoju apie tai, ką pasakė mama. Suprasi, kai turėsi vaikų. Šiuo metu jaučiuosi taip dėl daug ko netikras, kad tai vienintelis dalykas, kurį žinau. Aš noriu vaikų. Klaros gimimas galutinai mane įtikino. Įtikino net visus mano draugus, atkakliai laukiančius, kad mano siela sutiktų seserį. Jei tik jie teiktųsi suprasti, kad jos dar neieškau...

Kai aną naktį nakvojau pas Žiuljeną, užmigau su Klara glėbyje. Mus apie aštuntą ryto užklupo Gaelė. Ji net nufotografavo prieš pažadindama. Turiu nuotrauką telefone. Brangindamas saugau. Vėliau galėsiu krikšto dukrai parodyti, kad krikštatėvis glaudė ją dar tada, kai jai buvo vos keli mėnesiai.

Kaip tik siurbiu grindis, tad ne iš karto išgirstu durų skambutį. Tik vieną kartą išjungiau reaktyviniam lėktuvui prilygstantį ūžeklį, tada ir pastebėjau, kad kažkas atkakliai spaudžia skambutį. Užsimetu berankovius marškinėlius ir bėgdamas durų link vos nepargriūvu užkliuvęs už siurblio laido ant tako.

– La... Sinde?

Tiesiai į mane žiūri mano buvusioji, jos šviesūs karė kirpti plaukai kaip visada nepriekaištingi, vapsvos liemuo dar ryškesnis negu mano atmintyje. Stoviu netekęs žado, prasižiojęs, ranka sustingusi ant durų rankenos.

– Laba diena, Tibo, – atsako. – Galiu užeiti?

Mikčioju kaip kvailys, galų gale atsitraukiu ir ranka rodau jai į svetainės pusę. Sindė žengia pro mane ir pabučiuoja

man į skruostą. Uždarau duris, vis dar tyliu. Kai atsigręžiu, ji nusivelka apsiaustą, nusiauna aukštakulnius. Atpažįstu juodas pėdkelnes ir sijoną, kurį segi. Marškiniai nauji, bet turiu pripažinti, kad puikiai jai tinka.

Ji pastebi, kad žiūriu, ir nusišypso. Atsipeikėju ir puolu apsimauti kelnių.

– Ką darai? – klausia ji.

– Rengiuosi, – atsiliepiu iš savo kambario.

– Tu buvai apsirengęs, – sako.

– Nepakankamai, kad priimčiau viešnią.

– A, čia tik aš. Jau esam matę vienas kitą nuogi, tiko ir šortai...

Žinau, ji teisi, bet man atrodo geriau apsimauti kelnes. Susirandu krūvoje ant fotelio džinsus ir paskubom įšoku į juos. Kai grįžtu į svetainę, Sindė sėdi ant sofos ir trina pėdas.

– Kokia kankynė tie aukštakulniai! – skundžiasi.

– Niekada nesupratau, kodėl jūs juos avit.

– Todėl, kad suteikia gražų siluetą. Tau taip neatrodo?

– Aš...

– O juk tau patiko, kai...

Ji nebaigia sakinio. To neprireikia. Abu žinom pabaigą. Mandagaus ir džentelmeniško berniuko auklėjimas išgelbsti mane – paskatina šauti į virtuvę.

– Gal norėtum ko nors išgerti?

– Mielai išgerčiau vyno, jei turi.

– Gal turiu kur nors spintos gilumoj, bet negaliu pažadėt.

– Aa, tiesa. Ponas Vaisių Sultys, – priduria juokdamasi.

Pasirausiu spintelėse ir galų gale randu butelį. Jis tikrai atsirado čia tada, kai mudu skyrėmės: brolis norėjo mane paguosti surengdamas nedidelį improvizuotą vakarėlį. Grįžtu nešinas dviem pilnom taurėm. Viena vyno, kita kriaušių sulčių.

– O ką tu geri? – klausia ji.

– Kaip paprastai.

– A.

Galvoju, kažin, ar ji prisimena, ką mėgstu. Kartu gyvenom labai ilgai, bet man visada atrodė, kad ji manimi domisi tik šiaip, apskritai. Tuo metu man tai tiko, bet pamąstęs suprantu, kad trūko nuoširdumo. Aš pažinojau menkiausią jos kertelę, bet ji domėdavosi smulkmenomis tik tada, kai būdavo būtina.

– Gerai, tai... Kodėl tu čia? – klausiu padavęs jai taurę.

– O, tu negaišti laiko! – garsiai sako ji ir gurkšteli vyno.

– Turėtum sutikti, kad mano nuostaba veikiau normali, ar ne?

– Tu teisus. Bet užėjau tik pasidomėt, kaip tu gyveni.

Galvoje ima verstis knyga, kurios herojus esu aš. Jei Sindė nori ateiti pasidomėti, kaip gyvenate, atverskite 15 puslapį. 15 puslapis, čia parašyta: „Pavojus!“

– A, – banaliai atsiliepiu. – Na, kaip matai, niekas nepasikeitė.

Ar beveik niekas, priduriu sau, bet nenoriu jai pasakoti apie pastarąsias dienas.

– Kaip gyvena Žiuljenas? – teiraujasi. – Ar Gaelė jau pagimdė?

– Taip, pagimdė mažutę Klarą. Ji nuostabi.

– Gaelė ar Klara?

– Abi.

Ji gurkšteli dar vyno ir pastato taurę. Mano telefonas guli ant stalo, visai šalia.

– Štai, gal nori ją pamatyti, – sakau imdamas telefoną.

Ketinau paduoti jai telefoną, bet Sindė atsistoja ir priėjusi atsisėda šalia. Verčiu nuotraukas, kol randu savo ir Klaros miegančių. Ji ilgai žiūri nieko nesakydama, paskui pažvelgia į mane.

– Labai graži. Tai buvo seniai?

– Tik prieš kelias dienas.

– A, nakvojai pas juos?

Linkteliu. Man atrodo, kad jos galvoje verčiasi knyga, kurios herojė yra ji. Maniškė užstrigo 80 puslapyje: „Elkitės džentelmeniškai."

– O kaip tu? – klausiu, kad išvengtume labai nejaukios tylos. – Kas naujo?

– A, perėjau į kitą tarnybą, bet man visai patinka.

– Kokiame sektoriuje?

– Pietvakarių.

– Tai baisiai toli nuo čia!

– Taip, bet kartais išvažiuoju ir grįžtu. Kaip šį savaitgalį. Pasimatyti su šeima, su draugais.

– Aš vienas iš tavo draugų?

Truputį nukrypau nuo 80 puslapio patarimo, staigiai peršokau prie „Truputį ją paerzinkit". Bet atrodo, mano klausimas jos nesutrikdė.

– Žinoma! – sušunka.

– A...

– Kodėl – ką, aš tau ne draugė?

Tai kvepia dešimties tūkstančių eurų vertės klausimu. 77 puslapis: „Būkite nuoširdus."

– Šiek tiek sunku sakyt, kad tu viena iš mano draugių, jei atsižvelgsim į tai, kad mudu turim bendrą praeitį, o svarbiausia – į tai, kaip baigėm santykius.

– Tu vis dar ant manęs pyksti?

Ką aš žinau, tiesą sakant, o ir nenoriu leistis į aiškinimąsi be galo ir be krašto.

– Nė, viskas gerai.

– Tai kodėl negalėtum laikyti manęs tiesiog drauge?

Ji stebeilijasi į mane didelėmis akimis. Pasidažiusi taip, kad jos būtų ryškiai matomos, be to, užuodžiu jos kvepalus. Nepakeitė jų, jei tikėsiu prisiminimais, nes atpažįstu aromatą, kuriuo kvėpavau daug metų. Truputį atšlyju, kad būčiau kiek atokiau nuo jos. Kada ji taip priartėjo?

– Ką, Tibo? Sakyk. Kodėl?

Jos balsas virto šnabždėjimu. Jaučiu jos alsavimą ir kvepalų slepiamą odos kvapą. Galvoje suūžia prisiminimai, noriu juos išvaikyti. Tačiau ir...

– Aš... Aš nežinau. Tai... sunku?

Atsakymas man atrodo apgailėtinai juokingas, bet tik tokį sugebu išlementi.

Sindė primygtinai stebeilijasi į mane, o tuo metu man atmintyje pralekia visi tie kartai, kai ji taip žiūrėdavo. Matau, kaip tas pats prisiminimas praplaukia jos akyse, o jos knyga,

kurios herojė yra ji, atsakymą pateikia greičiau negu maniškė. Kitą sekundę jos lūpos jau prigludusios prie maniškių. Beveik refleksiškai atsakau į jos bučinį.

Beveik.

Dalis manęs mėgaujasi prisilietimu.

Kita dalis nori vemti.

Jaučiu, kaip Sindė čiumpa mano ranką ir apjuosia ja savo liemenį, o kita ranka laksto po mano nugarą. Ji prisitraukia mane artyn. Staigiu judesiu paguldau ją ant sofos.

– Įdomu, – murma ji, geidulingai į mane žiūrėdama. – Nežinojau, kad taip mėgsti atsidurti viršuje.

– Tu daugybės dalykų apie mane nežinojai, – šaltai atsakau.

Iš akių matau, kad mano tonas ją nustebino. Skubu kalbėti toliau, kol geismas vėl neužplūdo.

– Ką tu čia veiki, Sinde?

Ji sustingsta. Jos knyga, kurios herojė yra ji, regis, neturi atsakymo.

– Ne, – kalbu toliau, – tau nė nereikia atsakyti. Aš šį tą numanau ir, tiesą sakant, man į tai visai nusispjaut.

Atsistoju. Sindė vis dar guli ant sofos. Jos žvilgsnis pasikeitęs. Stebi mane, tarsi dvejotų, ką rinktis – šluostę ar grindų skudurą. Nepykstu ant jos, tikriausiai ir mano veide matyti kažkas panašaus.

– Išeik.

Ji toliau tyli, bet paklūsta. Žiūriu, kaip aunasi batus, užsisagsto marškinių viršų (o kada atsisagstė?), paduodu jai paltą ir atidarau duris dar jai nė neapsivilkus.

– Tu pasikeitei, – sako žengdama per slenkstį.

– Jei būtum išmokusi mane pažinti, tikrai nebūtum vargusi eidama pas mane.

– Bent jau būsiu pabandžiusi...

Nieko daugiau nesakęs užtrenkiu duris.

Jau kurį laiką nebeprisimenu to „Elkitės mandagiai".

Ant stalo dar stovi puspilnė jos taurė ir mano kriaušių sultys, kurių nepaliečiau. Griebiu taurę, lekiu į virtuvę ir išpilu ją, taip pat visą butelį. Viską išmetu į rūšiuojamų šiukšlių dėžę, nenoriu dar kada nors išvysti tos taurės.

Kai grįžtu į svetainę, nė nedrįstu pažvelgti į sofą. Einu į miegamąjį, surandu antklodę ir užtiesiu ant sofos. Dabar jau geriau. Čiumpu pultelį ir įjungiu televizorių. Siurbčioju kriaušių sultis iš tiesų nekreipdamas dėmesio į laidos vedėjo komentarus.

Tai buvo žeminantis dalykas.

Štai kodėl aš nieko neieškau.

7

ELZA

Šiandien pirmadienis. Niekas neateis. Šitos dienos be lankytojų pasidarė siaubingai ilgos. Ypač kai į mano tariamąjį gyvenimą įžengė Tibo. Jei pasiseks, gal jis atvažiuos aplankyti brolio ar veikiau atveš mamą lankyti brolio. Tačiau darbo dienomis jam turbūt gresia daug veiklos, kažin ar ras tam laiko.

Klausau, kaip savo darbą atlieka slaugė. Šįkart nieko nepamiršta. Man net pasirodo, kad ji šiek tiek gaišta! Sakytum, ruošia mane kokiai ceremonijai ar dar nežinia kam. Net atrodo, kad ji labiau stengiasi pasirūpinti mano lūpomis, tarsi būtų susizgribusi, kad anąsyk jas pamiršo.

Ji tylomis baigia darbą, kaip ir visą mano tualetą, tada išeina iš palatos. Po kelių minučių durys triukšmingai atsilapoja ir balsų bei aidinčių žingsnių koncertas įvirs-

ta į palatą. Šitoks būrys daro man įspūdį. Kodėl šitiek žmonių?

Per tą šurmulį nugirstu vieną kitą medicinos terminą. Kai informacijos per daug, nebeįstengiu suprasti, kas vyksta. Tačiau turiu pakankamai gerą uoslę (tai tik pasakymas), kad atskirčiau vyriausiąjį gydytoją ir jo internų grupę. Gydytojas turbūt tas, kuris ką tik suplojo rankom, nes triukšmas iškart nurimsta, pamažu vėl įsivyrauja tyla.

Sprendžiant pagal kvėpavimą, mažiausiai penki internai arba stažuotojai stovi aplink mane. Tai bent, kokia mokymo priemone tapau! Vyriausiasis gydytojas stovi mano kojūgalyje. Jis pačiumpa knygelę, kur sužymėti mano „etapai", kaip mėgstu vadinti. Jau kurį laiką ten niekas nieko neįrašė.

– Štai penkiasdešimt antras atvejis, – pradeda gydytojas. – Daugybinės traumos, viena – kaukolės. Maždaug penkis mėnesius gili koma. Palieku jums perskaityti kitus duomenis.

Fantastika, be „atvejo", aš dar tapau ir numeriu...

Ligos istorija eina iš rankų į rankas, nesustoja ilgiau negu kelias sekundes. Tikriausiai gydytojai turi taisyklę: per ilgai nelaikyti popieriaus lapo prieš akis. Gal juos trikdo visų tų dalykų skaitymas, o gal jiems geriau įsitikinti patiems. O gal juos moko perprasti problemos esmę greičiau negu per penkias sekundes. Jeigu taip yra, jie galėtų peržvelgti mokymo turinį. Norėčiau, kad atsirastų nors vienas, kuris išbūtų pasilenkęs prie penkiasdešimt antro atvejo ilgiau negu penkias sekundes, kad suprastų, jog aš įstengiu girdėti.

– Štai jos smegenų tomografijos kopija. Savaime suprantama, šios nuotraukos iškalbingiausios. Pakabinau tas, kurios darytos jai čia atvykus liepą, ir darytas prieš porą mėnesių. Laukiu jūsų komentarų.

Šįkart jie užtrunka kiek ilgiau negu penkias sekundes. Girdžiu juos šnabždantis, bet praleidžiu smulkmenas. Man ta šneka per daug techniška, jaučiu, kaip juos apima stresas. Atrodo, jie pačiame vertinimo įkarštyje.

– Tai kaip? – klausia gydytojas. – Ką galima pasakyti?

Vienas internas mano dešinėje paprašo žodžio.

– Jos tomografija pagerėjo nuo liepos iki lapkričio?

– Iš tiesų, bet norėčiau išgirsti daugiau smulkmenų. Visada turite pagrįsti, kodėl taip manot. Laukiu argumentų raštu ryt savo kabinete. Turėsite vakare šiek tiek padirbėti.

Girdžiu nepritariamą murmėjimą, bet internai greitai nuščiūva.

– Kas dar? – vėl klausia gydytojas.

– Pone, – kreipiasi kitas internas.

– Klausau, Fabrisai.

– Galima kalbėti nuoširdžiai?

– Čia visada kalbam nuoširdžiai. Net jei tai ne visada tiesa.

– Galima ir be užuolankų? – klausia Fabrisu vadinamas internas.

– Tarp mūsų – taip, – atsako gydytojas. – Kai dalyvauja artimieji, to negali būti. Visada derinkit savo kalbą prie tų, kurie prieš jus. Dabar galit, mes jūsų klausom.

– Ėė... Tai jai galas?

Girdžiu krizenimą, bet jis greit nutyla.

– Aišku, kad negrįžtama, Fabrisai, – sako gydytojas. – Tačiau taip, jūs teisus. Pagal visus duomenis, kurie prieš jūsų akis, skirtingų ją apžiūrėjusių gydytojų komentarus ir aiškų pažangos nebuvimą per pastaruosius tris mėnesius, šiam asmeniui telieka du procentai pagerėjimo tikimybės.

– Tik du procentai? – klausia pirmas internas.

– Jei darysim prielaidą, kad ji atsibus, mes nežinom, kaip traumos bus pakenkusios jos gebėjimams. Pažiūrėję, kokios zonos paveiktos, galim manyti, kad bus pakenkta kalbai, dešinės pusės judrumui, galimas ryškus nervinis lietimo paviršių nepakankamumas, kvėpavimo sutrikimai, kuriuos jau konstatavom, ir...

Prisiverčiu galvoti apie ką kita. Iš paskutiniųjų stengiuosi nutolti nuo to, ką sako gydytojas. Nebenoriu girdėti daugiau nė vieno jo žodžio. Nors girdėti – vienintelis dalykas, kurį dar įstengiu, bet pirmą kartą norėčiau negirdėti.

Įsitveriu slaptų minčių. Vienintelė, kuri ateina į galvą ir prie kurios pajėgiu apsistoti, yra Tibo. Beveik nieko apie jį nežinau, todėl įmanoma įsivaizduoti šimtus visokių dalykų. Valandėlę leidžiu sau svaičioti, bet gydytojo balsas galų gale mane sugrąžina.

– ...taigi, du procentai.

– Tai beveik nulis, tiesa? – klausia internas, kurio dar negirdėjau.

– Taip, beveik. Bet mes esam mokslininkai ir nedirbam *beveik* srityje.

– Tada tai reiškia, kad... – pradeda internas.

– Tai nulis, – pabaigia gydytojas.

Koridoriuje bildėdamas nuvirsta vežimėlis, tarsi patvirtintų mano būklę kaip nuosprendį. Internai bruzda, užsirašinėja. Gydytojas turbūt patenkintas savimi. Jo penkiasdešimt antro atvejo tyrimas baigtas. Gali pereiti prie kito dalyko. Tačiau, atrodo, dar ne galas.

– Koks bus kitas etapas? – klausia jis.

– Pranešti šeimai? – siūlo pirmas kalbėjęs internas.

– Teisingai. Prieš kelias dienas pradėjau apie tai kalbą, kad jie pamąstytų.

– Ką sakė? Jeigu nėra netaktiška klausti...

– Kad pamąstys apie tai. Motina atrodė pasidavusi, tėvas nusiteikęs prieš. Dažnai matysite panašias situacijas. Labai retai būna, kad visi artimieji sutartų. Prieštaravimas kyla kaip beveik natūralus padarinys. Nelengva kalbėti apie elektroninio gyvybės palaikymo atjungimą pacientui, kuris nugrimzdęs į komą.

Man nepatinka, kaip gydytojas kalba apie mano tėvus, bet turiu pripažinti, kad jis teisus.

– Tačiau man atrodo, kad kaip tik tai mes ir darėm, – staiga sako pats pirmas internas.

Dar labiau negu anksčiau ištempiu ausis. Pastaba turbūt nustebino ir patį vyriausiąjį gydytoją, nes atsako neiškart.

– Ar galit paaiškinti, Lori? – klausia jis balsu, kuris jo valia turėtų skambėti neutraliai, bet sunkiai slepia tam tikrą atšiaurumą.

– Kalbu apie terminus, kuriuos vartojom, apytikslį mūsų vertinimą. Sakot, kad negalime kalbėti lengvai apie komos

ištikto paciento elektroninio gyvybės palaikymo atjungimą, bet, man regis, girdėjau Fabrisą sakant, kad jai galas, ir, regis, girdėjau perėjimą nuo dviejų procentų prie nulio. Jeigu tai ne lengvabūdiškas kalbėjimas, tada tikriausiai mes kalbam skirtingom kalbom.

Jei galėčiau judėti, išbučiuočiau tą interną. Tačiau manau, kad iš pradžių būtų tekę jį ginti, nes, sprendžiant iš vyriausiojo gydytojo balso tono, Loriui kurį laiką teks naktiniai budėjimai.

– Jūs abejojat bendražygių ir būsimų kolegų nustatyta diagnoze?

– Aš neabejoju, pone, – ginasi internas. – Man tik atrodo keista taip žiauriai elgtis su žmogumi, kuris, paskutinėmis žiniomis, vis dar kvėpuoja mums prieš akis.

– Lori, – prabyla gydytojas, tarsi stengtųsi būti šiek tiek kantresnis, – jei negalit pakelti fakto, kad reikės atjungti žmogų, jums nėra ką veikti šiame skyriuje.

– Pone, čia svarbu ne pakeliu ar nepakeliu. Svarbu remtis faktais. Jūs sakot, du procentai. Man tai reiškia du procentus. Tai ne nulis. Kol nepriartėjom prie nulio, manau, dar turim vilties.

– Jūs čia esat ne tam, kad turėtumėt vilties, Lori.

– Tai kam aš čia esu? – sąmoningai įžūliai atsako internas.

– Kad padarytumėt išvadą, jog byla aiški. Išspręsta. Baigta. Šios pacientės gyvybės grandinės atkurti neįmanoma. Kaip sakė jūsų kolega, jai galas. Ir visai nesvarbu, kad toks terminas jums nepatinka.

Dabar man jau atrodo, kad Loris visą internatūros laiką budės naktimis.

Mano palatoje tylu. Įsivaizduoju, kaip Loris kurį laiką atremia mokytojo žvilgsnį, paskui nudelbia akis. Įsivaizduoju, kaip visi kiti tuo metu apsimeta skubiai besirašantys apibendrinimus. Gerai, kad darbo sesija baigta. Varginantis dalykas būti tokios situacijos liudytoja, ypač kai ji su tavimi susijusi. Tačiau reikia manyti, kad ir vėl klydau.

– Tiesa, Lori, kadangi atrodo, kad jūs labai prie šios pacientės prisirišęs, tai ir surašykit mūsų apsilankymo išvadas.

Girdžiu, kaip mano „etapai" atsiduria dešinėje. Vėliau girdėti pieštuko skrebenimas, ir ligos istorija vėl keliauja pas gydytoją.

– Hmm... Gerai apibendrinote, Lori. Jei nebūtumėt toks užsispyręs, tikrai pasirinkčiau jus, kai baigsit internatūrą. Tačiau pamiršot vieną smulkmeną.

– Kokią?

Jaunasis internas atrodo jau nebe toks iškalbus, galiu jį suprasti. Nuo to gydytojo man rimtai pradeda kaisti ausys.

– Pirmame puslapyje, – toliau kalba gydytojas. – Galim štai ką pridurti.

– Ką tai reiškia? – teiraujasi kitas internas.

– Lori, – kreipiasi gydytojas. – Galit atsakyti kolegai?

Puikiai įsivaizduoju, kaip internas, kuris nuo įžengimo į palatą daugiau nieko nedarė, tik mane užstojo, sugniaužia kumščius ir sukanda žandikaulius. Tiesa, visai nenutuokiu, kas įrašyta pirmame mano ligos istorijos puslapyje.

– Tai reiškia, kad mes neoficialiai pareiškiame ketinimą ją atjungti ir tiesiog laukiam šeimos sutikimo, kad paskirtume datą.

8

TIBO

Šiandien aš jaučiuosi gerai. Nors atsikėliau anksčiau negu paprastai.

Padėjau vienam kolegai dirbti su vėjo energijos projektu. Nusipelniau butelio kriaušių sulčių. Tai buvo puiki dovana, greit ją sudorojau, bet dar nubudusį mane aplankė gera nuojauta.

Kai rytą suprantu kodėl, beveik noriu juoktis.

Šiandien pirmadienis, vakare turiu vežti mamą į ligoninę. Pirmą kartą apie šią kelionę galvoju šypsodamasis.

– Tibo, ką reiškia ta kvaila veido išraiška?

Staigiai atsipeikėju iš apmąstymų ir išvystu kolegą, kuriam ryte pagelbėjau. Jis žiūri į mane tarsi iš padilbų, lyg mėgintų kažką įskaityti iš mano smakro. Jaučiu, kaip iš už daugybės kilometrų atidunda kitas klausimas, bet ir man smalsu sužinoti, kaip galėčiau atsakyti.

– Ėė... Apie ką tu? – kvailai paklausiu.

– Apie šitą šypseną, – atsako jis rodydamas į mano lūpas.

– Ir tu šypsais! – ginuosi.

– Todėl, kad šaipausi iš tavęs, – nusijuokia. – Tai iš kur ta laimės išraiška?

– Nesikišk.

– Išversiu: dėl merginos.

– Pasakiau, nesikišk!

– Išversiu: taip, dėl merginos! Ei, visi čionai! Tibo įsi...

Čiumpu kolegą už peties, o kita ranka užspaudžiu burną. Tikriausiai apgailėtinai atrodau mėgdžiodamas gangsterį, kuris tuoj bus demaskuotas, o kolega pro mano pirštus kvatojasi. Tačiau supranta: aš nenoriu, kad jis rėkautų toliau, ir nutyla.

– Viskas daug sudėtingiau, negu tau atrodo, – sakau atitraukdamas delną, kuris nepadėjo.

– Gerai, – vis dar šypsodamasis atsako kolega. – Papasakosi mums, kai žinosi daugiau!

Man mirktelėjęs jis nueina. Vėl panyru į savo mintis.

Iš tiesų, viskas daug sudėtingiau. Kaip tik sėdžiu ir džiūgauju, kad važiuosiu aplankyti merginos, kuri guli komos būklės.

Praleidžiu dieną besiblaškydamas nuo darbo prie įvairių pamąstymų, vis grąžinančių mane prie Elzos. Kartais pagalvoju apie brolį. Kai ateina penkta valanda, galvoju tik apie tai, kad turiu paskubėti.

Užvažiuoju paimti mamos į jos namus. Regis, jai geriau. Sustoju ligoninės aikštelėje, išlipame iš mašinos. Reikia manyti, aš vis dar kvailai šypsausi.

– Kas tau yra, Tibo? Šiandien atrodai laimingas.

– Nieko ypatingo.

Priešingai negu kolega, ji iškart pasitenkina mano atsakymu. Sutinku važiuoti liftu, nelipu laiptais. Įeiname į šešto aukšto koridorių.

– Vis dar nenori užeiti? – pamėgina ji.

– Ne.

– Ką veiksi laukdamas?

– Tikriausiai miegosiu. Gal kalbėsiuos.

– Su kuo kalbėsies? – nustemba ji.

– Su sienom, – sakau ir atsidūstu.

Sustojame prie penkiasdešimt penktų durų. Žiūriu, kaip mama įsmunka į palatą. Trumpai pamatau brolio lovą. Ant antklodės guli krūvos visokių daiktų. Popierinių pakuočių, žurnalų, valdymo pultelių. Pagal garsą, kuris prasiskverbia, ten įjungtas televizorius. Akimirką padvejoju, paskui leidžiu durims užsitrenkti.

Ne. Aš dar nepasirengęs.

Nusigręžiu nuo penkiasdešimt penktos ir artėju prie penkiasdešimt antros. Praveriu duris, kad galėčiau įkišti tik galvą. Puiku, nieko nėra. Įėjęs švelniai uždarau duris, tarsi bijočiau pažadinti šios vietos gyventoją. Keista, negaliu apsispręsti, kaip su ja elgtis.

Žengiau tik tris žingsnius, bet jaučiu: kažkas pasikeitė. Jaučiu skirtumą, ir jis anaiptol nėra raminantis. Dalis palatos pernelyg švari, nors prie durų ant grindų daugybė batų pėdsakų. Jazminus užgožia keli kiti kvapai, o eidamas artyn lovos pastebiu pabirusių trintuko dalelių.

TIBO

Šiandien buvo atėję žmonių. Keista. Gal iš Elzos šeimos, bet būtų tikrai keista. Gal jos draugai, tai labiau įtikima. Tada būtų aišku, iš kur gausūs pėdsakai ant grindų. Tačiau nesuprantu, kam jiems prireikė piešti. Tačiau tuoj atidedu visas šias mintis ir sutelkiu dėmesį į Elzą. Ar veikiau į „Elzą ir save".

Nuo ryto jaučiu beveik euforiją vien pagalvojęs, kad ateisiu į šią palatą.

Tai nenormalu.

Kartoju sau be paliovos. Tai nenormalu. Tai nenormalu. Visai nenormalu jaustis įsiaudrinusiam, kad aplankysi pacientę, kuri nejuda, nejaučia, negalvoja ir nekalba, be to, jos nė nepažįsti.

Nuo pat pirmos savo klaidos orientuojantis šioje ligoninėje klausiu savęs, ką čia veikiu. Nežinia kelintą kartą nežinau atsakymo. Nieko baisaus, atrodo, kartais turim teisę nežinoti. Taip sako darbdavys, bet visada iškart priduria: „Jei tai trunka tik vieną dieną." O dabar aš jau toli peržengiau paros trukmę. Gal turėčiau nusibrėžti ribas.

Kadangi apmąstymai į priekį neveda, veda kojos – iki kampan pastumtos kėdės. Sakytum, visi šioje palatoje stovėjo. Visai pamirštu ligos istoriją lovos apačioje. Kaip supratau per pirmąjį apsilankymą, tose popieriaus skiautėse gydytojai nebūna labai kalbūs. Iš to, ką matau priešais, laidų, vamzdelių ir kitų aparatų, jungiančių Elzą su žemiškuoju gyvenimu, nei daugiau, nei mažiau.

Tarsi nuo paskutinio karto niekas nebūtų pasikeitę.

Gal todėl ir užsispyriau čia ateiti.

Staiga man tai atrodo akivaizdu – taip, kad net atsidūstu. Žinoma, todėl čia ir ateinu! Šioje palatoje niekas nesikeičia. Elza visada čia – beaistrė, nejudri. Kvėpuoja visada tuo pačiu ritmu. Daiktai visada padėti tose pačiose vietose, na, bent jau tiek, kiek jų čia yra. Tik pagrindinė kėdė pajuda kelis centimetrus ar metrus, bet šiaip tarsi burbulas, kuriame sustojo laikas.

Burbulas, į kurį turiu laikiną leidimą.

Kiek laiko liksiu šiame burbule? Kiek Elza bus šiame burbule?

Urzgėdamas prisėdu. Fantastika – ką tik radau atsakymą į klausimą ir pridurių dar porą! Taigi, ribos vis dar svarbios.

Akimirką pagalvoju. Šiandien pirmadienis. Gal po savaitės. Jei nusistatysiu, kad kitą pirmadienį turiu apsispręsti, ką daryti su šiais apsilankymais, tai tikrai turėtų praeiti. Tačiau ir išeičių turiu ne šimtą. Arba ir toliau vaikščiosiu, arba ji atsibus. O dėl Elzos – arba ji toliau miegos, arba atsibus. Nėra jokios galimybės sužinoti atsakymą už Elzą, bet galiu žinoti savąjį. O kol kas, šiandien, nusprendžiu atidėti. Liaujuosi uždavinėjęs sau klausimus.

Jau nusiaviau batus ir nusirengiau striukę. Žiemą striukė panaši į astronauto kombinezoną. Į ją sudedu pirštines, apykaklę, popierius, mašinos raktelius, savo ir mamos namų raktus. Sakytum, visą butą tampausi. Nors tai juk taip mažai! Mano bute daiktų visai nedaug.

Nenorėjau pasilikti nieko iš mūsų bendrų su Sinde daiktų, tad išmečiau nemažai naudingų ir nenaudingų. Mama dažnai sako, kad turėčiau tą butą nors šiek tiek suasmenin-

ti, bet ji sako ir dar daug dalykų, į kuriuos sąmoningai nekreipiu dėmesio, šis vienas iš tokių.

Patogiai įsitaisau ant kėdės, bent jau stengiuosi. Vėl suurzgiu prisiminęs, kad užmiršau pasiimti pagalvėlę ar kažką kito, nuo ko ji būtų kiek minkštesnė negu šis kietas plastikas. Metu akį į savo striukę. Visai neįmanoma, kad jos pakaktų visai kėdei paminkštinti. Dairausi aplink tarsi tikėdamasis tuoj pat rasti išeitį. Čia nieko nėra. Nueinu į nediduką niekam nereikalingą dušo kambarį šalia ir patvirtinu: jis niekam nereikalingas, nes ten nėra nei rankšluosčio, nei chalato, kurie galėtų atstoti man pagalvėlę. Grįžtu į kambarį ir pamatau vienintelę galimybę. Padvejoju ir tada susivokiu, kad nuo pat įėjimo elgiausi nuostabiai nemandagiai.

– Šūdas! Ėė... Atleisk, Elza. Labas. Aš visai užmiršau įeidamas. Mąsčiau. Taip, man taip būna... Mano galvoje tiek daug dalykų, kad negaliu tau apibendrint, turėsi pasitenkinti šituo pasakymu. Be to, viskas taip susiklostė, kad tu man ir nepadėtum rasti atsakymų.

Paskutinįsyk apsidairau. Man iš tiesų nepatinka išeitis, kurią sugalvojau, bet vis geriau negu nieko, be to, kas sužinos? Vienintelė, kuriai tai galėtų trukdyti, nė nepajus.

Prieinu prie lovos ir prakišu pro laidelius rankas. Kai rankos suspaudžia pagalvę, raumenys patys sustabarėja. Negaliu. Jau vien todėl, kad nejudrus kūnas sunkus, ir nors Elza tikriausiai nesveria daugiau negu penkiasdešimt kilogramų, svoris vis dėlto nemenkas. Be to, neįsivaizduoju, kaip galėčiau atimti iš jos patogumą, nors ir nieko nepajustų. Jaučiuosi, tarsi išnaudočiau žmogų. Tai visai man nebūdinga.

Kelias sekundes stoviu nejudėdamas, paskui atitraukiu rankas ir rūpestingai grąžinu į vietą laidelius, vamzdelius ir kitus daikčiukus. Elza nė per plauką nepajudėjo, ir nesuprantu, kodėl būtų turėjusi pajudėt.

– Pameni, sakiau, kad kėdė nepatogi? – sakau grįždamas prie minėto daikto. – Ką gi, ji nepasikeitė! Norėjau atimti iš tavęs vieną pagalvę, bet reik manyti, tu gerai ant jų įsitaisiusi, be to... būtų nelabai džentelmeniška. Tiek to šį kartą! Pasitenkinsiu kieta kaip rąstas kėde, o tu patogiai sau gulėsi pataluose.

Po poros minučių aš dar labiau negu bet kada įsitikinęs, kad šita kėdė – kankinimo įrankis, skirtas atbaidyti lankytojams. Gydytojai ir medicinos seserys nemėgsta, kai palatose per daug žmonių. Tokiais baldais jie užsitikrina, kad žmonės ilgai neužsibus. Muistausi ant plastiko visai rimtai galvodamas, kad tuoj išeisiu. Galėsiu sau susigūžti mašinoje laukdamas mamos.

Bet aš nenoriu išeiti.

Mano knyga, kurios herojus esu aš, mintyse atsiverčia tik vieną kartą ir tučtuojau sustoja 13 puslapyje: „Jums lieka paskutinė išeitis."

Taip, žinau, kokia toji išeitis, bet tikrai ne geriausia. Ji net visai nederama, ir jeigu kas nors įeitų į palatą, neišssisukčiau sakiniu „aš draugas".

Kokį keturiasdešimtą kartą nuo tada, kai įėjau, atsidūstu ir atsistoju. Jaučiuosi kaip vaikėzas, kuris ruošiasi tėvams prisipažinti iškrėtęs kvailystę. Tik tiek, kad aš įspėsiu prieš ją darydamas.

TIBO

– Gerai, Elza. Ant šitos kėdės sėdėt tiesiog neįmanoma. Tai arba išeinu... arba tu truputį pasislinksi dėl manęs.

Jau pradėjau eiti apie lovą ketindamas įsitaisyti lango pusėje. Man atrodo, ten daugiau vietos, bet tai tik įspūdis, nes Elza guli per patį vidurį, centimetras į centimetrą, čiužinys gerai išsilanksto pagal jos kūną. Einu į tą pusę veikiau todėl, kad turėsiu tarsi apsaugą, jei kas nors įeis į palatą. Jei truputį pasiseks, ne iškart pastebės mane gulintį. Jei labai pasiseks, niekas neateis. O jei seksis prastai, žmonėms bus gaila žiūrėti, kaip aš slepiuosi už pacientės, panirusios į komą.

Vėl pakišu rankas po Elza stengdamasis kartu sučiupti ir paklodę. Negaliu ryžtis glausti rankas tiesiai prie marškinių, dengiančių gležną jos kūną. Stengiuosi ją kilstelėti ir truputėlį patraukti į šalį nesujudindamas laidelių nei ko kito. Nesėkmingai.

Keturiasdešimt pirmas atodūsis nuo įėjimo. Pačiumpu ligos istoriją jos kojūgalyje. Kai atvažiavo į ligoninę, ji svėrė penkiasdešimt keturis kilogramus. Tokios būklės turbūt lengvai neteko kokių šešių, o gal ir daugiau. Dieve mano, neįstengiu net pakelti keturiasdešimt aštuonių kilogramų. Reikės pradėt sportuoti.

Atsisakau sumanymo perkelti Elzą ir pasitenkinu tuo, kad perkeliu visus laidelius į kitą pusę. Tyliai atsigulu šalia jos, tiesus kaip raidė I, man likusiuose trisdešimtyje centimetrų čiužinio, ir staiga atsipalaiduoju. Užgniaužiu šūksnį.

Čiužinys keistas. Visai ne toks kaip mano namuose, tai jau tikrai, šis modelis man nepažįstamas. Tačiau galvoje gana greitai ima suktis ratukai. Elza guli ar pusiau sėdi ant

šio daikto ištisas savaites – turėtų būti tokiai padėčiai pritaikyta medžiaga.

Nurimęs vėl išsitiesiu nugara į Elzą. Nors visiškai nejudrus, šiltas jos kūnas veikia mane kaip antklodė.

Šitas čiužinys iš tiesų patogus...

Užmiegu greičiau nei per dešimt sekundžių.

9

ELZA

Jei galėčiau judėti, manau, to nė nedaryčiau. Gulėčiau nejudėdama, kad tik jam nesutrukdyčiau, tylutėliai, kad tik jo nepažadinčiau. Gal tik leisčiau sau šiek tiek pasisukti, kad pažiūrėčiau į jį miegantį, tačiau daugiau ničnieko nedaryčiau.

Labai dėmesingai sekiau Tibo elgesį. Niekaip nebūčiau tikėjusis, kad atsiguls šalia. Gali pasirodyti liguista norėti užmigti vienoje lovoje su komos ištiktu žmogumi, bet ir šįkart mano lankytojas nustebina. Kai pagalvoju, kad mama kartais vos drįsta mane paliesti. Tibo tiesiog prilipo prie manęs. Na, aš taip manau. Mano lova ne kažin kokio platumo. Turbūt kai kurios mūsų kūno dalys liečiasi.

Liečiasi... Džiūgaučiau dėl to kaip mergaitė, išvydusi šokoladinius ledus. Jau beveik dvidešimt viena savaitė, kai ne-

patyriau nė menkiausio liečiamojo pojūčio. O svarbiausia, paskutinis buvo sniegas, prislėgęs visą kūną. Ne itin nuostabus prisiminimas. Tad su džiaugsmu atiduočiau visą savo kablių arsenalą, kad tik pajusčiau nors lopinėlį prie manęs besiliečiančio Tibo. Mus skirtų visa krūva drabužių ir patalų, bet nieko nepadarysi, šiluma pro juos prasiskverbtų, ir to būtų gana.

Prisilietimas... Tiesą sakant, tai galėčiau justi su bet kuriuo žmogumi. Slaugė kasdien atlieka mano tualetą, sesuo nuolat uždeda ant manęs ranką, bent jau man taip atrodo, o kai ateina Stivas, Aleksas ir Rebeka, turiu teisę į bučinį kakton. Tačiau Tibo – visai kas kita. Tai man ypatingas bendravimo laikas. Mano deguonies gurkšnis. Deguonies gurkšnis, kurio nė menkiausios išvaizdos detalės vis dar nepažįstu.

Refleksiškai įsakau smegenims pasukti galvą ir atmerkti vokus. Suprantu, kaip tai kvaila, kai įvardinu kitą žingsnį: „Liepti neuronams, kad vėl suaktyvintų akis." Beprasmiška. Jie sakė šįryt.

Iškart pasijuntu prislėgta ir pradedu nekęsti tų gydytojų – būsimų, stažuotojų ir internų, taip pat ir to, kuris daugiau ar mažiau mane užstojo. Visus į vieną katilą, be išimčių. Apimta pykčio kliedesio, įsivaizduoju juos su siaubingomis galvomis ir karštakošių charakteriais. Įsismarkavusi net imu galvoti, kad kuris nors kada nors per savo karjerą neteisingai nustatys diagnozę, tada staiga susiimu.

Ne. Neteisinga diagnozė – vadinasi, žmogus nebūtų išgydytas. Negaliu jiems to linkėti. Juolab todėl, kad tas žmogus galiu būti ir aš.

Galiu būti ir aš...

Galiu būti aš!

Jei negulėčiau komos būklės, būčiau vienu šuoliu stryktelėjusi ir sušukusi kažką panašaus į „Eureka!", bet pasitenkinu tuo, kad pasveikinu save viduje.

„Neteisinga diagnozė" ir visa šarada apie du procentus, iš kurios nieko nesupratau, galiu būti aš.

Nuotaika ūmai pagerėja. Jaučiuosi tarsi sūpynės vaikams miesto parke.

Galiu būti aš. Galėčiau nubusti, įrodyti jiems, kad klysta. Galų gale juk nė vienas iš jų nenutuokia, kad aš girdžiu, o juk taip yra. Jei galėčiau atsimerkti ar parodyti bent kokį aktyvumo ženklą...

Lieka vienintelis klausimas: kaip elgtis? Kol kas tik girdėjau ir laukiau. Tačiau ar iš tiesų mėginau dar ką nors padaryti?

Prieš penkias minutes tiesiogine prasme išsisukau nuo bandymo pasukti galvą. Nepadariau jokios pastangos, nesupratau, kodėl turėčiau stengtis. Jie visi tokie kategoriški. Tačiau nė vienas nebuvo mano kailyje ir nepatyrė komos, tad jų teorijos... Staiga leidžiu sau jomis abejoti.

Viduje dalis manęs turi pripažinti, kad tas vyriausiasis gydytojas mane supykdė. Norėčiau atsibusti vien tam, kad jį suerzinčiau. Tačiau šiandien, šią akimirką, jaučiu, norėčiau atsibusti visai dėl kitko. Iki šiol nė kiek nesistengiau pabandyti. Net nebuvo atėję į galvą. Tačiau tik tai ir galiu veikti. Galvoti.

Žinoma, paprastai, norint dėti pastangas, reikia valdyti savo raumenis, ką jau kalbėti apie visas smegenų dalis. Aš

nevaldau nei vieno, nei kito, išskyrus klausą reguliuojančią zoną, bet jeigu ši dalis sutiko vėl veikti, kodėl negalėtų kitos? Lieka klausimas paslaptis, kaip dažnai sako Stivas: kaip aš ketinu to imtis?

Iškart ateina atsakymas. Tarsi būtų tik ir laukęs šios akimirkos. Aš turiu tik galvoti, nes šiuo metu gebu tik tai. Galvoti, kad pasuku galvą. Galvoti, kad atmerkiu akis ir vėl įjungiu veikti tinklainę. Ir šventai tikėti, kad galiu tai padaryti.

Išsyk kimbu į užduotį.

Slapto tikslo turėjimas labai padeda. Gerai jau, jis nėra toks slaptas. Tiesiog mirštu, kaip noriu pamatyti Tibo. Jei pavyks pasukti galvą – tai jau bus žygdarbis, – o paskui atmerkti akis ir matyti, tai bus tikras įsikūnijęs stebuklas: gal pagaliau išvysiu, kaip atrodo mano mėgstamiausias lankytojas.

Būčiau nuraudusi dėl minčių, bet mano tėvai nėra tokia jau maloni draugija, kai aplanko. O Stivas, Aleksas ir Rebeka ne taip dažnai ateina. Neturiu didelio pasirinkimo, kam skirti medalį.

Visą Tibo pokaičio laiką praleidžiu liepdama sau pasukti galvą ir atmerkti akis. Kaitalioju paliepimus, nes turiu pripažinti, kad operacija iš tiesų varginanti, tačiau laikino lovos kaimyno alsavimas visai šalia mane skatina. Kaskart jam įkvėpus įsivaizduoju, kad pasuku galvą, o kai iškvepia, įsivaizduoju, kad atsimerkiu. Kiekvieną sykį Tibo įsivaiz-

duoju šiek tiek kitaip. Tačiau kai kurie bruožai, pastebėjau, nesikeičia. Pavyzdžiui, esu tikra, kad jo plaukai tamsūs, nors visai nenutuokiu kodėl.

Toliau dedu psichines pastangas, kol dešinėje išgirstu sujudant. Suprantu, Tibo ne blaškosi per miegus, o iš tiesų bunda. Jau tikriausiai kokia valanda, kai užsnūdo, o aš tuščiai stengiuosi pasukti galvą. Esu tikra, kad jis iš tiesų miegojo, o apie savo naują veiklą negaliu pasakyti nieko tikro. Nenutuokiu, kokie rezultatai, tik tiek, kad nejaučiu jokio pasikeitimo.

Urzgus Tibo atodūsis pažadina mane iš apmąstymų. Pagal garsus, jis atsisėda ir atsistoja, tada sustingsta. Jau pradedu svarstyti, kodėl jis taip stovi, tik staiga tolygus jo kvėpavimas už pusantro metro nutrūksta.

– Šūdas! Tavo laideliai!

Nuo jo šūksnio būčiau pašokusi. Man smalsu, kokia bėda nutiko mano laideliams.

– A! Turbūt per miegus tave pastūmiau ar dar nežinia ką padariau ir taip truktelėjau visus tuos daikčiukus! Laimei, nė vienas neatsijungė!

Man beveik smagu girdėti, kaip jis piktinasi, bet neprisimenu, kada gi būtų pakankamai sujudėjęs, kad padarytų tai, ką nupasakojo. Girdžiu, kaip šiek tiek pataiso mano laidyną. Dažnai klausdavau savęs, į ką gi esu panaši supama visų tų daikčiukų, kaip jis sako. Pirmą sykį pamaniau, kad turbūt esu kaip vabzdys, patekęs į voratinklį. Paskui mieliau buvo manyti, kad esu kablys skryščių sistemoje – ta sistema naudojama kalnuose evakuoti žmonėms iš properšų. Tai

jau labiau mano elementas ir tikrai elegantiškiau. Svarbiausia, esama užuominos apie gelbėjimą. O štai kitu atveju...

Aplink mane dar bruzdesys, kai atsiveria palatos durys. Tibo tikriausiai sustingo kaip ledukas, nes jo pusėje nebegirdžiu nė menko garselio. Naujas įsibrovėlis įeina. Tibo vis dar nieko nesako.

– Laba diena. Jūs šeimos narys?

Atpažįstu interno, kuris mane šįryt užstojo, balsą. Dabar jau žinau, apie ką kalba, svarstau, ką jis čia veikia, bet Tibo atsakymas man įdomesnis.

– Ne, tiesiog draugas. O jūs? Tai yra, norėjau klausti... Ar jūs jos gydytojas?

Trumpą tylą išverčiu kaip neigiamą galvos krestelėjimą.

– Aš tik šio skyriaus internas, užsukau patikrinti.

– Aa.

Būčiau atsakiusi taip, kaip Tibo. Per beveik septynias savaites nė vienas internas nebuvo užsukęs nieko tikrinti. Manau, jį sukrėtė šio ryto paskaita.

– Turėjot klausimų? – pasiteirauja.

– Ėė... Ne, nieko ypatingo.

Laukiu, kol Tibo apeis aplink lovą. Turbūt nori prisiartinti prie savo daiktų ir kuo greičiau sprukti. Kai užklupo Stivas, Aleksas ir Rebeka, trijulė galų gale padėjo jam gerai pasijusti, bet šiandien nelabai tikiuosi, kad internas tiek stengsis. Juolab kad jis visiškai nebylus.

Kadangi nematau situacijos, mėginu ją įsivaizduoti. Staiga suvokiu, kad Tibo vis dar vienomis kojinėmis, o patalynė mano dešinėje vis dar sujaukta. Norėčiau juoktis ir tuo pa-

čiu metu nusigąsti, kad paaiškėjo, jog jis buvo trumpam pasiskolinęs dalį čiužinio. Vien pajusti nuo uždrausto ar bent jau neįprasto dalyko, kuris niekam nebūtų nė dingtelėjęs, kylantį adrenaliną būtų pasigėrėtina.

Tačiau reikia manyt, kad internui visai nusispjaut į smulkmenas, nes jo tylėjimas nedrumsčiamas. O Tibo gana nerangiai velkasi drabužius ir aunasi batus. Turbūt jam stresas, kai kas nors žiūri.

Galų gale girdžiu jį prieinant prie mano lovos ir palinkstant virš manęs. Stebiuosi. Vis dėlto išdrįs pabučiuoti į skruostą interno akivaizdoje? Tačiau jo judesys nutrūksta, pasigirsta balsas.

– Taip, turiu klausimą.

Arba internas įtemptai mąsto, arba mosteli Tibo, kad tas klaustų. Kad ir ką darytų, ir toliau nieko nesako.

– Kam reikalingi visi šitie laideliai?

Klausimas nėra neįdomus, susizgrimbu, kad laukiu interno atsakymo. Pagaliau teikiasi praverti burną. Techninius terminus jis pasilieka sau, apsiriboja tuo, kad išvardija svarbiausias kiekvienos lašelinės, oro vamzdelio, pulso matuoklio ir dar nežinia ko funkcijas. Tibo pasiteirauja net vieno kito papildomo dalyko. Mane stebina jo susidomėjimas.

Improvizuota medicinos pamoka baigiasi, ir aš tikiuosi, kad internas greit išeis iš palatos. Bijau (tiesa, galvoju apie tą baimę, mat negaliu jos jausti), kad Tibo net neišdrįs saviškai atsisveikinti. Tačiau ir šį sykį jo elgesys pranoksta visa, ko tikėjausi.

– Iki pasimatymo, Elza, – sumurma priglausdamas lūpas prie mano skruosto.

Šįkart neturiu versti savo smegenų stengtis pajusti prisilietimą. Visa mano esybė į jį susitelkusi. Deja, nieko nepajuntu, tad iš visokiausių šukelių susikuriu pojūtį. Šiltos ir švelnios lūpos, atidus bučinys.

– Jūs buvot jos draugas? – klausia internas.

– Kodėl sakot „buvot“? – atsitiesdamas nusistebi Tibo.

– Atleiskit, tai todėl, kad... Jau nemažai laiko. Gal per tą laiką perėjot prie kažko kito. Tai yra, atleiskit. Ne mano reikalas.

Internas tiesiog išlemeno atsakymą. Laimei, Tibo toli gražu nesuprato. Aš nepaneigiamai žinau, kodėl jis pasakė „buvot“. Jo vyriausiasis gydytojas šįryt daugmaž pasirašė mano mirties liudijimą.

Pastebiu, kad Tibo neatsako internui – nei į atsiprašymą, nei į pirmą klausimą. Tik atsisveikina su juo prieš eidamas prie durų. Mano mėgstamiausias lankytojas išeina iš palatos tokios savotiškos nuotaikos.

Praeina šiek tiek laiko, kol vėl leidžiu sau sutelkti dėmesį į įsibrovėlį. Regis, internas dar nepajudėjo. Net imu abejoti, ar nepražiopsojau jo išėjimo, bet kaip tik išgirstu einantį prie langų mano dešinėje.

Nežinau, ko jis čia kuičiasi. Kelias akimirkas girdėti dar šioks toks bruzdesys, bet galų gale suprantu, kad kalba telefonu.

– Taip, čia aš... Ne... Aha, bjauri diena... Šefas... Depresija? Beveik...

Balsas toks palūžęs, kad galėtų sakyt „tikrai“. Tačiau telefonas turbūt viską šiek tiek iškreipia. Gal jis tuo ir pasikliauna, kad nesukeltų nerimo pašnekovui.

– A, na, tik... Viena pacientė... Taip, mano skyriuje. Ilgalaikė koma... Jos širdies draugas ką tik išėjo iš palatos.

Čia tu suklydai, mielas interne. Tibo nėra mano širdies draugas. Tačiau neturiu kaip tau perduoti, kad suprastum.

– Ėė... Taip, paklausiau, bet neatsakė. Pabučiavo ją į skruostą, bet buvo plika akim matyti, kad norėjo ją tiesiog bučiuoti. Ir nedrįso, nes aš čia stovėjau... A, ką gi! Jis dar turi kelias dienas...

Akimirksniu nustėrstu dėl dviejų priežasčių. Pirma: todėl, kad Tibo atrodė, lyg norėtų mane „tiesiog bučiuoti“. Antra: internas ką tik pradėjo kūkčioti. Dieve mano, kas gi jam atsitiko?

– Atleisk, tai, ką pasakiau, siaubinga... Taip, žinau! Bet... Jie nori ją atjungti! Įsivaizduoji? Taip, tai mano darbo dalis, bet... man tiesiog drasko širdį. A... Pala... Pranešimų gaviklis vibruoja.

Iš tiesų aš jau prieš kurį laiką nugirdau vibraciją, nors ir neįstengiau nustatyti, iš kur ji.

– Man jau reikia eiti... Taip... Iki vakaro... Ir aš tave myliu...

Išgirstu internui išsprūstantį gilų atodūsį, tada jis uždaro duris. Jei būčiau galėjusi, ir aš būčiau taip atsidususi.

10

TIBO

Primerkiu akis neva vengdamas neonų spiginimo – vengiu mamos žvilgsnio. Vėl esu ligoninėje, tarsi nė nebūčiau niekad iš jos išėjęs, ir antrą kartą per mažiau negu savaitę jaučiuosi beveik laimingas.

Šiandien trečiadienis, lankymo diena, kol kas tokia pati kaip pirmadienis. Darbas, kolegų pastebėta kvaila mano šypsena, pakeliui užsuku paimti mamos, sustoju prie penkiasdešimt penktos, mama mėgina pastūmėti mane užeiti į brolio palatą.

Elgiuosi, lyg nebūčiau nieko matęs. Dar tebejaučiu poskonį po ano pirmadienio bandymo. Nenoriu pradėti iš naujo.

Be to, turiu daug geresnį užsiėmimą.

Einu penkiasdešimt antros palatos link. Po numeriu vis dar ta pati nuotrauka. Dabar, kai jau girdėjau jos draugų pa-

aiškinimus, abejoju, ar Elzai labai patiktų tas ledynas. Man vis dar sunkoka suprasti jos aistrą, ypač žinant, kur ji ją pastūmėjo.

Paspaudžiu rankeną ir sustabarėju. Viduje balsas, beje, ką tik nutilo, išgirdęs girgždesį. Esu tikras, balsas merginos. Ir visai ne tos Rebekos iš pirmo apsilankymo. Girdžiu atitraukiamą kėdę, paskui neryžtingus žingsnius. Paleidžiu durų rankeną ir ieškau avarinės išeities, turbūt atrodau pasigailėtinai.

Kad ir kas būtų tas žmogus, nenoriu aiškinti savo buvimo čia priežasčių. Mestelėti dar vienos melagystės ar sakyti kažko panašaus į tiesą. Man jau gana. Tik norėjau truputį pailsėti šioje ramioje vietoje. Joks sveikas žmogus tokios priežasties nepriimtų. Na, joks, išskyrus Rebeką ir jos draugą. Atrodė, kad Stivui tas dalykas iš tikrųjų nepatiko.

Laiptinė per toli, nepasislėpsiu. Ta mergina tikrai pamatys, kaip bėgu, vos atidarys duris, tai juokinga. Tačiau išeitis sudribti kėdėje už kelių metrų nuo čia – taip pat. Nors ji tinka. Apsimetu nuobodžiaujantis, tik vos susiduriu su jos žvilgsniu. Panaši į studentę, kokių dvidešimties, nepatikliai apžvelgia koridorių, paskui pasiduoda.

Mano pečiai atsipalaiduoja, dar giliau susmunku kėdėje. Sakiau, kad atrodau sau juokingas, bet verčiau turėčiau sakyti – apgailėtinas. Lydžiu mamą į ligoninę lankyti brolio ir trokštu tik vieno – prisiglausti nejudančios pacientės palatoje tikėdamasis, kad ten bus ramu.

Darau vieną klaidą po kitos. Brolio atžvilgiu, mamos. Ramybės atžvilgiu. Aš nesutinku lankyti savo šeimos nario,

bet dėl to Elza neturi patirti to paties. Įrodymas: aną savaitę ją lankė trys draugai, o dabar lanko dar kažkas.

Susizgrimbu, kad tikiuosi, jog tas žmogus greit išeis. Prie „apgailėtinas“ priduriu žodį „egoistas“ ir dar giliau susmunku kėdėje.

Tai pirmas kartas, kai stypsau šešto aukšto koridoriuje, tad truputį apsidairau. Iš pradžių akys pastebi laiptus, kur galėčiau rasti prieglobstį, bet nors sėdžiu ant kieto plastiko, atsistoti nesiryžtu. Koridoriaus gale yra langas, kitoje pusėje – dvivėrės durys, kurios tikriausiai veda į tą patį dezinfekuotą koridorių, o ant sienų keli blankūs paveikslai. Jau vien pablukusi sienų rausva vemti verčia... Nesuprantu, kodėl jie atkakliai kabina dar blankesnius daiktus. Gal bijo ryškiomis spalvomis žmones sukrėsti.

Tačiau tokiame skyriuje būtų galima manyti atvirkščiai. Nors... Ką aš žinau. Niekada nepatyriau nei komos, nei reabilitacijos po komos. Nė nenutuokiu, ką tokioje aplinkoje galėtų reikšti spalvos. Gali būt, kad visai nusišneku. Pamėginti įsivaizduoti, ką reiškia būti panirus į komą, man tikrai keblu.

Suvokiu, kad jau kurį laiką kažko ieškau akimis. Ieškau kito numerio, penkiasdešimt penkto. Pašoku supratęs, kad, pasirodo, mano kėdė stovi čia pat, šalia jo. Jau porą minučių esu per dešimtį centimetrų nuo brolio durų. Manau, taip ilgai čia išbūti – žygdarbis, net ir nežinant.

Štai kur mano bėda. Penkiasdešimt penkta palata ir jos gyventojas.

Kitaip ar stengčiausi įsivaizduoti, ką reiškia būti ištiktam komos? Išsisukinėjimai, pamokymai, pasiaiškinimai ir pasi-

rašyti liudijimai. Nuo tada, kai jis atsibudo, nieko kito man neteko girdėti. Tačiau ką reiškia būti mano brolio kailyje? Vieną vakarą būti per daug išgėrus, nors puikiai žinai, kad tai pavojinga? Būti partrenkusiam dvi mergaites ir to iš tikrųjų nė nesuvokti? Atrodo, jis vos nenualpo, kai atsibudusiam tai papasakojo. Tikiuosi, jis gyvenime nebuvo taip išsigandęs.

Kol jis gulėjo neaktyvus lovoje, pasiklydęs kaži kur savo mintyse, o tuo metu kūnas atsigavo, kaip jį tai paveikė? Kaip jis jautėsi? Nejautė nieko? Nieko neišgyveno? Ką veiki, kai esi ištiktas komos? Mąstai? Girdi kitus? Gydytojai man sakė kalbėti su juo, neištariau nė žodžio.

Tačiau su Elza tam neprireikė nė poros minučių.

Bet ant Elzos aš nepykstu. O ant brolio...

Mano mintis sutrikdo murmėjimas. Truputį krypteliu galvą į tą pusę, bet neatitraukiu jos nuo sienos. Širdis ima plakti greičiau, kai suprantu, kad tai mamos balsas prasiskverbia pro durų plyšį. Ji tikrai neatlyžta. Niekada neuždaro šitų durų, tarsi tikėtųsi, kad aš dar galiu apsigalvoti.

Nežiūrėdamas pakeliu kairę ranką, mėginsiu trukteleti durų rankeną, kad kartą ir visam laikui užtrenkčiau duris, ir pro murmesį praslysta mano vardas. Sąmoningai nesiklausiau žodžių, bet nekreipti dėmesio į savo vardą sunku.

– ...dar nenori ateit.

– Ką, aš jam jau nebe brolis?

– Kaip tu gali ant jo pykti?

Pastebiu, kad mama iš tiesų neatsakė į klausimą. Gal todėl, kad nežino tikslaus atsakymo, o gal neleidžia sau jo ištarti balsu. Nė pats nežinau, ką būčiau sakęs. Tiesa, nekenčiu jo nuo tada, kai padarė tą avariją, bet mes vis dar turim tą pačią pavardę, tą pačią mamą, ir tai juodu ant balto įrašyta civilinėje šeimos knygoje.

Tačiau iš tikrųjų nebegaliu sakyti, kad mes sudarom šeimą. Šeimoje žmonės gerbia vienas kitą, myli, patiria pakilimų ir nuosmukių, bet visada atranda darną, pusiausvyrą. Kaip Gaelė ir Žiuljenas. O dabar mano brolis nugrimzdo devyniasdešimt metrų po žeme, bet aš atsisakau grimzti jam iš paskos. Mama nuolat keliauja su juo ten, grįžta atgal ir sako, kad ir jis šiek tiek kyla į paviršių. Aš visai nenoriu kasti gilyn, kad timptelėčiau jį į paviršių. Pats ten nusirito, tegu pats ir rausia žemę.

– ...bijo.

Staiga atsimerkiu. Smegenys vėl buvo užblokavusios visus garsus, bet to neįstengė užslopinti, ypač todėl, kad žodis ištrūkdo iš brolio lūpų. Nesąmoningai ištempiu ausis.

Ilga tyla. Mama nepanoro atsakyti arba tik sumurmėjo. Mano ranka vis dar pakibusi šalia durų rankenos, taip pat ir kvėpavimas gerklėje užgniaužtas.

– Aš bijojau. Ir dar bijau.

Nedidelis oro kiekis, kurį buvau įkvėpęs į plaučius, užstringa, ir man atrodo, tarsi visu kūnu tekėtų vandens srovelė. Imu nevaldomai kosėti ir rankomis užsidengiu veidą. Jei būčiau norėjęs išgirsti pokalbio tęsinį, nebūčiau įsten-

gęs. Šiaip ar taip, kaip tik tą akimirką matau iš Elzos palatos išeinant merginą.

Kvėpavimas gerklėje vis dar stringa, o aš žiūriu, kaip ji artėja prie lifto. Vos tik durys užsiveria, pašoku nuo kėdės, puolu prie penkiasdešimt antros ir vėl imu kvėpuoti.

Spaudžiu durų rankeną, lyg skelbčiau pavojų, ir uždaręs duris į jas atsiremiu. Mano raumenys tokie įsitempę, sakytum, sustabdžiau į palatą besiveržiančią minią. Pasprukau tolyn nuo penkiasdešimt penktos tikėdamasis daugiau nieko nebegirdėti. Iš tiesų, girdžiu tik Elzos elektroninius pagalbininkus. Mano mintys vis dar čia, o kaip tik stengiuosi jas palikti koridoriuje.

Jei brolis bijojo, to tikrai nusipelnė. Jei dabar bijo, ir dabar yra nusipelnęs. Bet gal tai ženklas, kad jis gailisi.

Papurtau galvą ir sugniaužiu kumščius. Atsisakau ieškoti jam pateisinimų ar sutikti su kokiu nors atpirkimu. Noriu ir toliau jo nekęsti. Bet jis tebėra mano brolis, bent jau iš dalies. Galbūt galiu jo nekęsti iš dalies.

Tai visai beprasmiška. Niekas čia neturi prasmės. Ir mano buvimas penkiasdešimt antroje taip pat. Nors esu čia, o jazminų kvapas pamažu migdo mano sąmonę. Radau savo gelbėjimo švyturėlį, šviesos tašką, kuris iš kelionės po gelmes parplukdys mane į sausumą. Radau savo prieglobstį, tai daug geriau negu laiptinė.

Daug geriau negu kėdė koridoriuje šalia tos bedugnės, į kurią įkrito mano brolis.

– Imk, čia tau atnešiau.

Žiuljenas paduoda man geltonos ir juodos spalvos knygą nė nepasisveikinęs. Ant jo kepurės dar nenutirpęs sniegas, o skruostai gerokai įraudę. Aš atėjau į alinę keliomis minutėmis anksčiau už jį ir jau spėjau sušilti.

– Kas čia? – klausiu imdamas jo striukę ir dėdamas šalia ant minkštasuolio.

– Paskaityk pavadinimą, manau, bus aišku.

Žiuljenas atkakliai vaduojasi iš drabužių sluoksnių, kol lieka su berankoviais marškinėliais. Paimu nuo stalo knygą. „Koma neišmanėliams". Kaip drįstama leisti tokią knygą? Iškart padedu į šalį veikalą ir sutelkiu dėmesį į Žiuljeną. Jis užsako gėrimų abiem ir patogiau įsitaiso kėdėje.

– Niekaip nebūčiau patikėjęs, kad ateisi, – sakau beveik atsiprašydamas.

– Išsiderėjau iš Gaelės valandėlę. Daugiau negalėjau. Na, galėjau. Gal ir yra išeitis, kad praleistume daugiau laiko kartu.

– Kokia? – viltingai klausiu, nes nė už ką nenoriu tuoj važiuoti namo.

– Gaelė siūlo, kad tu vėl pas mus nakvotum, kaip aną trečiadienį.

Gaelės dėmesys mane sujaudina, bet iškart atsisakau pasiūlymo.

– Pala, juk negaliu apsigyventi pas jus kiekvieną kartą, kai noriu su tavim susitikt. Ką padarysi, galėjau pradėt depresuot vakar arba galiu rytoj.

– Ne, kaip tik, tokių dalykų neužsisakysi. Tu pažįsti Gaelę, aišku, kad yra dėl ko ir pasiderėti.

– Dėl ko ji nori derėtis?

– Dėl to paties, kas buvo anąkart – kad pamaitintum Klarą iš buteliuko naktį, ir dar dėl nedidelio priedo.

Paskutinį sakinį Žiuljenas ištarė šypsodamasis, lyg atsiprašytų. Man pasidarė neramu. Gaelės mastelių supratimas, kas yra nedidelis ir kas didelis, visai iškrypęs.

– Sakyk. Koks tas milžiniškas priedas, kurio ji prašo?

– Tiesą sakant, tai netgi milžiniškas priedas, kurio mes abu tavęs prašom.

– Na, tai jau žiauriai nenormalu, – juokauju.

– Norėtume, kad pabūtum su Klara savaitgalį.

– Ką?

Mano „ką?“ panašus į smaugiamos anties kryksmą, daug lankytojų prie gretimų staliukų nutyla ir atsigręžia į mane. Nekreipiu į juos dėmesio, stebeilijuosi į Žiuljeną taip, tarsi būtų pranešęs, kad kraustosi į kitą šalies pakraštį.

– Tu išprotėjai? Visą savaitgalį?

– Nuo penktadienio vakaro iki sekmadienio vakaro, – toliau kalba Žiuljenas. – Tu liksi pas mus, taip paprasčiau, jei ateisi su savo krepšiu, negu Klarą vežti pas tave su visu mūsų buto turiniu. Gaelė tau paaiškins pieno buteliukų grafiką ir visa kita. Bet daugumą dalykų žinai.

– Pala, Žiuljenai. Kiekvieną kartą, kai Klarą maudydavau ar ką nors panašaus darydavau, jūs būdavot šalia. Turiu galvoj – jeigu kas būtų nepasisekę, jūs galėjot pataisyti. O dabar, jeigu būsit toli... Tiesa, kur išvažiuojat?

– Gaelė rezervavo trobelę kalnuose.

– Vadinasi, neturėsiu jokio būdo su jumis susisiekti...

– Ne į pasaulio kraštą išvažiuojam, – nusijuokia Žiuljenas. – Be to, kalnuose yra ryšys. Bet ir taip žinom, kad tu susitvarkysi.

– Tik jūs vieni taip manot.

Gurkšteliu kriaušių sulčių. Net švelni jų konsistencija nenumalšina mano baimės, kad turėsiu ištisas dvi dienas būti atsakingas už Klarą.

– O negalit paprašyti Gaelės tėvų?

– Jie užsiėmę, be to, ji nori truputį tave išmėginti.

Stebėtina, kad Gaelei šovė toks sumanymas, pavyksta net nusišypsoti. Žiuljenas pasiūlė, kad aš būčiau krikštatėvis. Iš pradžių Gaelė nebuvo dėl to tikra. Kai sutikau, nė neįsivaizdavau, kad turėsiu atlaikyti tikrą pokalbį dėl darbo vietos. Iki šiol manau, kad man pavyko susidoroti su kiekvienu išbandymu, o šis turėtų būti lemiamas – paskutinis testas, kuris nulems „taip“ ar „ne“, nors žinau, kad, šiaip ar taip, kitų galimybių beveik nebebus. Iki krikštynų neliko nė dviejų savaičių.

– Pasakyk Gaelei, kad sutinku.

– Tu tikras? – klausia Žiuljenas ir iki ausų šypsosi.

– Taip, gerai, bet šįvakar ji turės man surengti galingą parodomąją pamoką! Jei noriu išlaikyt egzaminą, turiu spėt pasidaryti paruoštukių!

– Šįvakar ji eina pasilinksmint, tai aš padėsiu tau pasikartoti, – juokauja Žiuljenas.

– A, todėl turi tik valandėlę?

– Teisingai. Jai vakarėlis su draugėm.

– Nieko sau, tavo mieloji nemažai linksminasi!

– O aš jau du kartus neatidirbau etatinio tėvelio darbo, nes ėjau susitikt su tavim, – primena.

– Tiesa...

Dabar jau sutarta, pereinam prie kitų dalykų. Pokalbio pradžioje paslapčia perkėliau „Komą neišmanėliams" ant minkštasuolio, kad knyga gulėtų toliau nuo Žiuljeno akių, – žinau, kad kitaip iškart būtų pakreipęs kalbą apie tai. Man pavyksta išvengti klausimų apie Elzą: susitelkiu į oro prognozę, brolį, sniegą, būsimą išvyką paslidinėti, brolį, savo butą, vėl brolį, visa tai tęsiasi, kol mūsų taurės ištuštėja, ir Žiuljenui dovanota valandėlė baigiasi.

Toliau elgiamės kaip ir aną kartą, tai yra lekiam į mano mašiną, paskui bėgte laiptais. Žiuljeno akys įsmeigtos į laikrodį, jis žino, kas jo laukia, jei drįs nesilaikyti sutarto laiko, svarbiausia, todėl, kad po gimdymo Gaelė dar beveik nė nebuvo išėjusi pasižmonėti. Jis jau skambina į buto duris ketvirtame aukšte, o aš dar tik trečiame. Mano sportiniai gebėjimai pasiutusiai sunykę.

Girdžiu, kaip Gaelė atidaro duris ir juokauja apie tikslų grafiko laikymąsi. Vos atgaunu kvapą peržengęs jų namų slenkstį, o ji jau įduoda man į rankas Klarą.

– Palauk! Dar nenusivilkau striukės nei nieko! Ji sušals!

– Nėra pavojaus, ji aprengta keliais sluoksniais, – atsako Gaelė. – Na, bet jei tu nepaskubėsi, ji tikrai gali pravirkti.

Pastumiu Žiuljeną ir įvirstu į jų svetainę. Gaelė neduoda nė minutės atokvėpio, sakytum, man skirtas savaitgalio išbandymas jau prasidėjo dviem dienom anksčiau. Negrabiai nusirenginėju, stengdamasis išlaikyti Klarą, kad jai būtų

kuo patogiau. Jaučiuosi, lyg būčiau ypatingų gabumų žonglierius.

Mano žaidimas tikriausiai pralinksmina Klarą, nes matau, kaip jos lūpytės šiek tiek suvirpa, kai perimu ją iš vienos pusės į kitą, o tuo metu vieną po kitos traukiu iš drabužių rankas. Net randu būdą, kaip viena ranka nusiauti batus, ir girdžiu nuo buto durų skambant juoką. Gaelė ir Žiuljenas mane stebi. Regis, šis nedidukas testas pavyko.

Gaelė mosteli man ir pabučiuoja Žiuljeną. Nugręžiu žvilgsnį į šalį, kad netrikdyčiau trumpos jų intymumo akimirkos, kuri, beje, ne tokia jau trumpa, nes, atrodo, bučinys krypsta visai kita linkme. Nepykstu ant Žiuljeno – pastebėjau, kad po paltu Gaelė pasipuošusi, ji nuostabi.

Kai Žiuljenas užrakinęs duris grįžta pas mane, jo veide švyti kvaiša laimingo vaikino šypsena, o plaukai kiek sutaršyti. Perduodu jam Klarą, tada išsineriu iš golfo ir vėl imu į rankas būsimą savo krikštaduktę, kad ir jis galėtų nusirengti. Žiūrint iš šalies, scena veikiau jau smagi. Du vyrai ir kūdikis. Sakytum, dvi visai suvaikėjusios, bet sumanios auklės.

Seku paskui geriausią draugą į vonią ir stebiu, kaip jis maudo dukrą. Prasideda man skirtos pasikartojimo pamokos, ypač tada, kai skubiai perimu estafetę, o jis tuo metu ieško švarios pižamėlės.

– Na, tai kaip šiandien lankymas? – klausia rausdamasis sieninėje spintoje.

– Nenuėjau aplankyti brolio, jau sakiau, ar ne?

Truputį pykstu ant savęs, kad nesakau jam visos tiesos. Jis būtų vertas.

– Kalbu ne apie tavo brolį, Tibo.

Koks klastūnas tas Žiuljenas. Iš tiesų nė minutės nebuvo pametęs iš akiračio pagrindinės vakaro temos. Tik laukė tokios situacijos, kurioje negalėčiau išsisukti nuo klausimo. Ištraukiu Klarą iš vandens, švelniai paguldau ant rankšluosčio šalia. Ji tiesia į mane rankutes.

– Kaip ir anais kartais. Miegojau, – atsakau ir atsitraukiu, praleisdamas jį.

– Daugiau niekad nieko nedarai pas ją nuėjęs, tik miegi?

– Tik truputį kalbu, bet, tiesą sakant, o ką man daryti?

Reikia manyti, mano atsakymas tinkamas, nes Žiuljenas nieko nepriduria. Baigia rengti Klarą ir įduoda man į rankas, tada sutvarko jai skirtą kampelį. Vaidinu, kad šoku su krikštadukte, kol jis naršo po stalčius.

– Ką ketini daryti?

Žiuljeno klausimas atliepia tą, kuris jau porą dienų sukasi mano galvoje. Iš lėto nustoju šokti, susimąstau.

– Nežinau, ką aš galiu daryti, bet žinau, ko norėčiau.

– Ko? – vėl klausia Žiuljenas.

– Norėčiau, kad ji atsibustų.

– O, tai jau priklauso tik nuo jos, juk žinai.

– Tuo esu tikras.

Jis vėl paima Klarą, seku paskui jį į svetainę. Per porą minučių viena ranka jis paruošia viską, ko reikia jai pamaitinti iš buteliuko. Pačiumpu maitinimo pagalvėlę ir atsisėdu šalia jo ant sofos.

– Imk, truputį pasikartok, – sako man įduodamas dukrą. – Dabar būsi prispaustas ir turėsi toliau atsakinėti.

– Atsakinėti į ką?

– Tiesa, aš jau ir nebeturiu klausimų, gal tik patarimą.

– Kokį?

– Būk atsargus.

Valandėlę kambaryje girdėti tik kaip Klara čiulpia buteliuko žinduką.

– Būti atsargiam dėl ko? – sumurmu, nors aiškiai žinau atsakymą.

– Tu pamažu įsimyli merginą, apie kurią beveik nieko nežinai. Jeigu tai būtų vienintelė bėda, tai dar būtų nieko, bet... Tu įsimyli merginą, kuriai yra pavojus niekada neatsibusti.

– Ką tu žinai?

– Žinau tik tai, Tibo, ką tu man pasakai. Atrodo, nėra jokio pagerėjimo, o tu man atrodai labai įsijautęs į vienpusę pažintį, kuri įvyko tik prieš savaitę.

– Žinau...

Taip, aš žinau. Tik tiek tegaliu pasakyti. Galėčiau gal sakyt: „Aš tave išgirdau“, bet Žiuljenas tai puikiai žino. Aš išgirdau, išklausiau, išnagrinėjau ir jau suvirškinau kiekvieną jo žodį dėl tos paprastos priežasties, kad jau kurį laiką jie man pačiam kirba galvoje.

– Bet aš vis tiek norėčiau, kad ji atsibustų...

11

ELZA

Mane pažadina durų rankenos girgždėjimas. Iškart žinau, kad tai valytoja. Jos eisena, vežimėlis, radijas. Tamsu – kažkur tarp vidurnakčio ir pirmos valandos. Neilgai sukau galvą, kodėl palatos tvarkomos tokiu metu. Visai nesunku suprasti. Darbuotojai nerizikuoja pažadinti nė vieno, kuris yra tokios būklės kaip mano.

Ji greitai perbraukia grindų šepečiu po lova, truputį ilgiau užtrunka prie kraštų. Šiandien mane kad lankė, tai lankė – sesuo ir Tibo, ji tikrai turės ir skuduru išplauti.

Man visai patinka būti valytojos pažadintai – dėl jos radijo, nors „pažadinta“ ir per skambus žodis. Atmetus laidos vedėjo, kuris apsnūdęs kaip bet kuris kitas žmogus tokią valandą, komentarus, ji klausosi visai neblogos muzikos. Mintyse juokiuosi, kai dingteli, kad žinau, kas pastaruoju

metu populiariausia. Jei išeisiu iš čia, atmintinai mokėsiu visų šių dainų žodžius. Tai turbūt ne vieną nustebintų.

Valytoja įeina į mažytį vonios kambarį, kuriuo naudojasi tik mano lankytojai, girdžiu, kaip ji burba, kad jie galėtų ir be to apsieiti, bet vis tiek valo. Tai trunka maždaug dvi dainas ir vieną reklaminį intarpą.

Kai muzika vėl užgroja, ji kaip tik grįžta į kambarį. Tą dainą labai mėgstu. Noriu ją niūniuoti. Primena geriausias akimirkas ant ledyno. Kelias sekundes atitrūkstu prisimindama, kaip keliaudama žemyn leisdavau sau dainuoti. Tai buvo įmanoma tik besileidžiant, bet reiškė, kad jaučiuosi gerai.

Gerai... Taip, vienos dainos laiką galėjau jaustis gerai...

Melodiją ir didumą žodžių moku atmintinai, smegenyse dar sykį viską kartoju. Tuo pačiu metu girdžiu, kaip skuduras braukia per grindis. Jei būčiau valytoja, daryčiau tai bent jau pagal ritmą. Ji savo nenuspėjamais mostais ir nuovargio atodūsiais suardo visą tvarką. Tačiau staiga ji liaujasi, ir šluotos kotas trinkteli į grindis. Beveik nesusijaudinu: jei ji būtų pargriuvusi, būčiau išgirdusi. Atrodo, ji suakmenėjo. Man visai į naudą, taip geriau girdžiu dainą.

– Prisiekiu visais...

Jos murmėjimas persmelktas baimės. Apgailestaudama nutraukiu mentalinę choristės repeticiją. Ką ji pamatė, kad tokia sukrėsta? Aš nebegaliu mintyse pajusti baimės, bet puikiai įsivaizduoju, ką ji manyje sukeltų. Pilve imtų bjauriai kirbėti, pakaušiu staiga pajusčiau šaltį, kvėpavimas virstų tiesiog oro srovele, visas kūnas įsitemptų, tykodamas

menkiausio ženklo, kuris padėtų baimę racionalizuoti ir išvaikyti. Tačiau reikia manyt, kad tai vien mano asmeninė reakcija, nes valytoja plačiais žingsniais išpuola iš palatos, atrodo, net girdžiu jos plastikinius batus labai greitai trinksint koridoriuje, kol durys užsitrenkia.

Puiku, ji paliko radiją, galiu ramiai išklausyti savo dainą. Ji pasibaigia, išsyk prasideda kita, kurią ne taip mėgstu.

Tą akimirką vėl atsiveria durys, aš beprasmiškai įsakinėju savo smegenims atlikti visas operacijas, reikalingas atpažinti įėjusiems asmenims. Pasukti galvą, kilstelėti krūtinę, atmerkti akis ir perduoti visas tinklainės užfiksuotas žinias. Savaime suprantama, ničnieko nepadarau, bet įsivaizduoju daranti. Nuo pirmadienio pradėjau kartoti tokį elgesį, kai tik būnu budri, per dvi dienas man jis tapo beveik natūralus.

Nepavyksta, tad dėmesingai klausausi, kas vyksta aplink. Čia yra du žmonės. Valytoja ir kažkas kitas. Jie šnabždasi, tad iš pradžių man sunku suprasti, ką sako, bet vos tik durys užsidaro ir jie prieina arčiau, balsai suskamba garsiau.

– Sakau jums, kad kažką girdėjau! – sušunka valytoja.

– Palaukit, Marija, tai neįmanoma.

Per pokalbį bent jau turiu progą sužinoti vardą tos, kuri leidžia man pasiklausyti radijo, tačiau dabar mane labiau domina ne imtuvėlio skleidžiamas ūžesys, o tai, ką sako ji.

– Juk sakau jums, aš nesusapnavau, pone daktare! Išgirdau garsą, jis sklido iš jos.

– Marija, dovanokit, bet leidžiu sau abejoti.

Šįkart geriau išgirstu vyro balsą – tai mano gynėjas internas. Teisingai maniau, kad vadovas užkraus jam nakti-

nį budėjimą. O gal jis tik niekad nebuvo užėjęs, nes niekad nieko neįvyko.

– Jūs manim netikit? – įtariai klausia Marija.

Jos iberiškas akcentas puikiai tinka tokiam jos portretui, kokį esu susikūrusi. Įsivaizduoju prisimerkusią, įsistebeilijusią į interną taip, tarsi norėtų paversti jį pelenų krūvele vien už tai, kad drįsta ja abejoti. Tačiau internas nesileidžia įbauginamas.

– Marija, šios moters atvejis beviltiškas. Mes niekuo negalim jai padėti.

– Ką? Sakysit man, kad ruošiatės ją atjungti? Kaip ponią Solanžą gretimoj palatoj?

– Dieve mano, Marija! Jūs žinot visų žmonių, kurie čia atsiduria, vardus?

– Lori, nepiktžodžiaukit! Taip, ir jūsų vardą žinau! – atšauna ji, tarsi apnuogintų ginklą prieš priešininką. – Ką jūs sau manot? Kad mes visąlaik sakom numerius? Ne visų mano bendradarbių pacientai negali joms atsakyti!

– Jūs norit pereiti į kitą skyrių?

Gilus Marijos atodūsis galėtų būti mano. Pagaliau jaunasis internas supranta, kur kreipia kalbą pašnekovė.

– Taip, mes ketinam ją atjungti, – galų gale atsako.

– Kada?

– Dar nežinom.

– Kodėl? – neatlyžta Marija kaip policininkas per apklausą.

– Nes neįmanoma, kad ji pas mus sugrįš.

– Iš kur žinot?

– Marija, medicina yra mokslas! Nepradėsiu skaityti jums paskaitų. Matot knygelę kojūgalyje? Savaitės pradžioje ten įrašytas specialus prierašas. Taip, prašom, paimkit ją!

Dabar internas akivaizdžiai pyksta. Girdžiu, kaip Marija šiurkščiai nukabina nuo stovelio ligos istoriją. Ir nebeslepia įniršio.

– Pažiūrėkit čia, puslapio apačioje, į dešinę paraštę.

– Nieko nematau, – atšauna Marija.

– Ne, matot. Tik nežinot, ką tai reiškia.

– Šita keverzonė? Panašu į strėlę arba kryžiuką.

– Čia parašyta „minus X". Rašom X, kai dar nežinom, kiek tiksliai dienų liko, kol apsispręs jos šeima.

– Meluojat. Baisu daryti tokį dalyką.

– Tai tiesa. Pats turėjau tai parašyti. Kaip ir jūsų, manęs tai nežavi, bet taip yra.

– Taip yra? – kartoja valytoja. – Žinot ką, Lori?

– Ką?

– Jūs mane nuviliat.

Ketinu klausyti tęsinio, tai yra, kaip internas ginsis, sakys, kad valytojos nuomonė jam mažai terūpi, bet mane nustebina užtrukusi tyla. Tyla sąlyginė, nes radijas tebegroja.

– Ir aš save nuviliu, bet ką gi daryti...

Spėlioju, ar jis vėl ims kūkčioti kaip aną kartą. Labai tikiuosi, kad ištvers be to.

– Galėtumėt elgtis kaip vyras, ne kaip marionetė. Dabar paklausykit manęs ir darykit ką norit su tuo, ką pasakysiu. Aš ploviau grindis ir išgirdau garsą. Tai buvo ne grindų

skuduro čiūžtelėjimas ir ne mano radijas, tai nebuvo ir jos kvėpavimas, atrodo, tame garse nuskambėjo kažkoks žodis.

– Po tokios ilgos pauzės jos balso stygos nebegali veikti.

– Aš nesakau, kad ji kalbėjo, – atsako Marija.

Šįkart neviltingai atsidūsta internas. Girdžiu, kaip jis mindžikuoja, paskui sustoja.

– Puiku, Marija. Sutinku greitai patikrinti jos organizmo funkcijas. Bet tik tam, kad paliktumėt mane ramybėj!

– O, štai ir vyras!

Nugirstu švelnią pergalės šypseną Marijos pastaboje ir jaučiu interno pasidavimą. Kol Marija apgręžia vežimėlį, tarsi nieko nebūtų įvykę, girdžiu, kaip jis iš kišenių išsiima vieną kitą daiktą. Per tą laiką įsikimbu tos nedidukės vilties, kurią suteikė jų pokalbis. Jeigu Marija neprasimanė, tai reiškia, kad man pavyko pakrutinti lūpas – dainos padedamai.

Girdžiu, kaip internas palinksta virš manęs, suprantu, kad tikriausiai mane čiupinėja, nes nutraukė antklodę. Tačiau klausau išsiblaškiusi. Kol jis bruzda, aš visą aktyvumą sutelkiu į dainą, kuri ką tik skambėjo. Nesustodama mintyse kartoju žodžius ir melodiją. Galvoje viską beveik išrėkiu, bet reikia manyt, kad niekas neprasiskverbia toliau mano smegenų, nes internas nutraukia apžiūrą ir nežinia kelintą sykį atsidūsta.

– Labai gaila, Marija, bet niekas nepasikeitė. Patikėkit, norėčiau, kad būtų kitaip. Ne, prašau jūsų, daugiau nieko nesakykit.

Suprantu, kad valytoja norėjo jį pertraukti.

– Grįžtu į postą. Drąsiai mane kvieskit, jeigu atsitiks kas tikro.

– Tai buvo tikra.

– Pagal jus. O aš jums sakau, kad tai neįmanoma.

– Pagal jus, – pakartoja ji.

Internas išeina. Paskui ateina Marijos ir jos vežimėlio eilė.

Ryt ryte įsikibsiu savo nedidelės vilties. O dabar norisi verkti.

12

TIBO

Šitiek sniego. Paprastai man būna visiškai vis vien. Šiandien mane tai nervina. Jei taip ir toliau, apgailėtinai susikirsiu per savaitgalio testą dar jam nė neprasidėjus. Žiuljenas sakė ateiti 18 valandą. Tai bus jau po dešimties minučių, bet žiūrėdamas į vis storėjantį baltą sluoksnį ant kelio suprantu, kad nuvažiuoti laiku man reikėtų daug daugiau negu dešimties minučių. Štai jau penkios, kai riedu vėžlio žingsniu. Sniego valymo mašina už trijų automobilių prieš mane.

Nusprendžiu prisipažinti apie nesėkmę telefonu, bet jis pats suskamba. Ekrane įsižiebia Žiuljeno vardas. Ajajai... Nė negalėsiu pasiderėti dėl bausmės, nes bendradarbiauju su varžovu. Sukandęs dantis atsiliepiu ir kol geriausias draugas dar nespėjo ištarti nė žodžio, beriu:

– Žiuljenai, aš atsiprašau, bet niekaip nespėsiu šeštą. Nors iš darbo išėjau laiku, viską jau buvau susidėjęs į mašiną, kad nereikėtų užsukt namo, bet...

Žiuljenas leipsta juokais. Tai gal dar turiu galimybę pasitaisyti. Tačiau labiausiai mane nustebina triukšmas jo balso fone.

– Pala, kur tu esi? – klausiu jo.

– Savo mašinoj, kaip ir tu!

– Ką? Jūs jau išvažiavot? Palikot Klarą vieną? Ne, koks kvailys, aš tuoj pasitaisysiu. Ar galų gale nusprendėt Klarą pasiimti kartu?

– Ką tu čia šneki? – stebisi Žiuljenas. – Ne, ne! Programa visai nepasikeitė! Tiesiog šitiek prisnigo, o man prieš išvažiuojant dar reikėjo kai ką papildomai nupirkti, tai dabar stoviu įstrigęs kaip ir tu! Nelemtas sniego valytuvas!

– Ir tu stovi už jo?

– Aš per mašiną už tavęs, Einšteinai!

Nevalingai atsigręžiu, nesirūpindamas, ar automobiliai prieš mane pajudės į priekį. Iš tikrųjų pro mus skiriančio automobilio stiklus atpažįstu Žiuljeną ir mosteliu jam. Atsako sumirksėdamas žibintais. Mus skiriančio automobilio vairuotojas keistokai dėbso, bet pagaliau supranta, kad kreipiuosi ne į jį.

– Gerai, vadinasi, aš išgelbėtas! – sakau atsisukdamas į kelią ir ketindamas paleisti variklį.

– Greičiausiai! Gaelė vis tiek nenustygsta iš nekantrumo, kad visą savaitgalį praleisim dviese, tad tavo vėlavimas penkiolika minučių jos tikrai nesutrikdys. Gal tik kelias, bet ka-

žin... Skambinau į tą kalnų namelį, kur gyvensim, pas juos dar nesninga, numatyta tik nakčiai.

– Juo geriau, jums bus ramiau važiuoti.

– O nuo kada tau parūpo sniegas, ką?

Atsakyti reikia žaibiškai, bet atsakymas kelias sekundes sukasi galvoje, kol pavirsta žodžiais. Man atrodo, vietoj jo norėjo prasmukti kitas sakinys, tačiau niekaip negaliu sužinoti koks.

– Mano geriausias draugas su žmona tokiu oru išvažiuoja, o aš lieku saugoti jų nė metų neturinčios dukrelės. Jeigu jums kas nors atsitiks, manai, aš ją įvaikinsiu?

– A, taip, labai miela, kad rūpiniesi mumis! – pajuokauja Žiuljenas ir vėl surimtėja. – Juk žinai, kad kai esi krikštatėvis, toks dalykas gali nutikti. Kai kitą savaitę pasirašysi bažnyčioje, įsipareigosi tokiu atveju būti su mūsų brangiausia mažyle, taip!

– Tiesiog stengiuosi pamiršti tokio pobūdžio įsipareigojimus... – tęsiu Žiuljeno juokus. – Be to, niekur nebus parašyta, kad tokioje situacijoje turėsiu rūpintis jūsų vaiku.

– Gaelė tau nesakė?

Žiuljeno balsas tučtuojau grąžina mane prie nebe tokio humoristinio stiliaus.

– Pala, ką čia dabar šneki?

– Ne, nieko, nesijaudink, tai tik pokštas!

– Uf, nuraminai!

Širdis daužosi pašėlusiu ritmu. Suvokiu, kad iš tikrųjų bijau. Atsakomybė darbe – tai nieko baisaus. Profesiniai įpareigojimai manęs nė per nago juodymą neglumina. O asmeniniame gyvenime po Sindės viską paleidau vėjais.

– Tibo? Tu dar čia?

– A. Taip.

Tikriausiai kelias sekundes tylėjau, kad Žiuljenas spėjo sunerimti.

– Nerimta kalbėti telefonu prie vairo, – sakau jam norėdamas pasitaisyti.

– Bet kai važiuojam dvidešimt metrų per minutę, mūsų tikrai nestabdys. Tikrai, jei pamatysi baudą rašantį, o ne eismą reguliuojantį žandarą, parodyk!

– Kur jau ten. Norėjai dar kažką pasakyt?

– Ar tik neseniai nebuvai sutikęs Sindės?

Šis Žiuljeno klausimas mane nustebina labiau už visus kitus. Turbūt atrodau kaip rupūžė, kuriai nupjovė liežuvį.

– Iš kur žinai? – sulemenu.

– Nes mačiau ją šiandien ir man atrodo, kad dabar reaguoji blogiau negu anksčiau, kai tau užsimenu apie atsakomybę.

Nėra ko nė stengtis suprasti, kodėl Žiuljenas mano geriausias draugas.

– Kaip tai įvyko? – neatlyžta jis.

Akimirką pagalvoju. Kaip tai įvyko?

– Blogai. Sumautai. Ji pasikeitė. Tai buvo apgailėtina.

– Pala, Tibo, apie ką tu kalbi?

– Apie jos greitąjį apsilankymą pas mane. Piktavalis apsilankymas!

Išgirstu savo įtūžį. Net per savaitę dar nesuvirškinau to susitikimo.

– Gali plačiau?

– Aišku, kad ji nuobodžiavo namie. Ar pakankamai plačiai?

– Ji tai padarė? Niekad nebūčiau pagalvojęs.

– Manau, yra daug dalykų, kurių vieni apie kitus niekad nebūtume pagalvoję.

– Ir ką tu darei?

– Išvariau ją lauk, o ką tu manei?

Sekundės dalelytę siaubingai supykstu ant Žiuljeno už tai, kad drįso pamanyti, jog galėjau iš naujo pasiduoti Sindės kerams, bet truputį pagalvojus pyktis nurimsta. Pastaruoju metu esu tokios būsenos, kad taip tikrai galėjo nutikti.

– Atleisk, Tibo, – atsiprašo Žiuljenas.

– Nieko baisaus.

– Ne. Kaip tik, yra šis tas. Aš net pradėjau galvoti, kad tai gal būtų tau pravėdinę galvą, bet tuoj pat susizgribau.

– Susizgribai, tai svarbiausia. Tiesą sakant, tai būtų galėję ir įvykti.

Vėl tyla telefone. Du draugužiai apmąsto savo veiksmus ir mintis.

Merginos niekada nenutuokia, kas sukasi mūsų galvose. Dažnai mus laiko visiškai tuščiais indais, nors žinau, kad mano sąmonėje visąlaik siaučia audra. Tikriausiai panašiai ir Žiuljeno. Toliau tylim, įsitvėrę telefonų kaip du kvailiai. Merginos gal iš esmės šiek tiek teisios. Mes nesam visai tušti, bet jos parenka netinkamus žodžius: tiesiog niekaip neįstengiame sužinoti, ką su ta audra daryti.

Laimei, po trisdešimties sekundžių mus išvaduoja sniego valymo mašina.

– Žiuljenai, – sakau, lyg nieko nebūtų įvykę. – Sniego valytuvas sustojo ant šaligatvio. Atrodo, kelias laisvas, prieš mane jau, regis, greičiau juda.

– Gerai, išsijungiam. Tuoj pasimatysim! Nesistenk palikt man vietos aikštelėj, tiesiog pasakyk Gaelei, kad laukiu jos apačioj.

18.10 pagaliau išlipu iš mašinos. Žiuljenas sustoja greta ir įjungia avarines šviesas. Mosteliu jam ir puolu į jo namą. Šildymas mašinoje teikėsi įsijungti, bet neprišildė pagal mano norą kaip krosnis. Kopiu peršokdamas po du laiptus, kad sušilčiau, ir galutinai įsirašau galvon priminimą vėl pradėti bėgioti.

Gaelė atidaro duris vilkėdama visai kitokius drabužius negu aną trečiadienį. Keliais sakiniais paaiškinu jai aplinkybes, o ji parodo man du didelius krepšius prie durų. Vieną užsimetu ant pečių, kitą imu į rankas ir einu lifto link. Apačioje Žiuljenas išlipęs iš mašinos. Bagažinė jau atidaryta. Perduodu jam krepšius, kad sudėtų, pasitikslinu kelis dalykus. Tada man dingteli klausimas.

– O kur jūsų vežimėlis?

– Klaros vežimėlis?

– Apie kokį vežimėlį dar galiu kalbėt, Žiuljenai?

– Atleisk, prastas pokštas, – nusijuokia. – Jis tarp spintos ir sienos jos kambary, sulankstytas. Ketini ją vežti pasivaikščiot vežimėliu? Atrodo, niekad nemačiau tavęs einančio į lauką su Klara kitaip negu nešynėje...

– Todėl, kad niekad neinu vienas, jūs visada kartu – tu arba Gaelė, ir būtinai norit ją dėti į tą daiktą iš raiščių.

– Ką, tau jis atrodo nepraktiškas?

– Ne, kaip tik! Ir tikrai juo pasinaudosiu. Bet gali reikėt ir vežimėlio.

– Keista girdėti iš tavęs! Gerai, žinai, kur jis, mes tavim pasikliaujam. Vis dėlto labai neprievartauk jo išlankstydamas, jis pats išsilanksto.

– Taip sakei ir apie kūdikio nešynės raiščius – penkiolika minučių užtrukau, kol supratau.

– Nesiskųsk. Kai Gaelė parodė, kiek mazgų reikia sumegzti, jei noriu ją nešti šalyje, daviau jai vežimėlių katalogą.

Nusišypsau pagalvojęs, kaip nuo to gesto nukentėjo jo orumas. Net mano itin sumanus draugas kartais pasipyksta su tėvyste.

– Gerai, atrodo, jai liko nešti tik nedidelis krepšys – pažįsti savo žmoną, pati norės atsinešti. Gerai praleiskit savaitgalį ir už mane juo pasimėgaukit.

– Kartais ir tau reikėtų išvažiuot, būtų smagu, – sako Žiuljenas ir užtrenkia bagažinę.

– Su kuo? – atsidūstu.

Žiuljenas tik nusišypso ir sėda į mašiną. Paskutinįsyk jam mosteliu eidamas į namą.

– Nori, ką nors dar paaiškinsiu? – klausia Gaelė, kai vėl ateinu.

– Ne, viskas gerai. Bėk. Vyras laukia tavęs kaip pasakų princas, – atsakau bučiuodamas ją į skruostą.

Gaelė apkabina mane, ji visada tokia buvo.

– Ačiū, Tibo, – švelniai sako į ausį. – Nė nežinai, kaip malonu, kad dovanoji mums šią dovaną.

– Būk rami, darau tai su džiaugsmu.

– Būtų smagu, jei ir tu galėtum turėti šeimą.

Mano atsakymas paruoštas, ant liežuvio galo. Tas pats „Su kuo?“, kurį vos prieš minutę ištariau. Tačiau iš lūpų išsprūsta visai kas kita.

– Taip, būtų smagu.

Gaelė žingteli atgal, apstulbusi ir susidomėjusi žiūri į mane. Suprantu jos jausmus. Turbūt pirmas kartas, kai šį norą pasakiau balsu. Visi tai jau suprato matydami mane su Klara, bet ta tema niekada nieko nesu sakęs.

– Sujaudinta, kad prisipažinai, – priduria šypsodamasi.

Palydžiu ją iki automobilio ir palinkiu gero savaitgalio. Taip belakstydamas pirmyn ir atgal nespėjau nė pasisveikinti su krikštadukte. Klara gerai įsitaisiusi savo žaidimų lovelėje ir pamažu ten kuičiasi. Pasilenkiu prie jos ir pakeliu ant rankų. Jokių sunkumų – dėl kelių jos kilogramų tikrai nebus keblumų.

Einu prie lango ir leidžiu jai žaisti mano pirštais. Negaliu sužinoti, ar Žiuljenas ir Gaelė sėkmingai išvažiavo – jų buto langai išeina į kitą pusę nuo gatvės.

Tebesninga, oranžinėje žibintų šviesoje miestas atrodo keistai. Dar net nėra pusės septynių, bet žiūrint iš čia atrodo, kad visa jau miega. Mano mintys patį nustebina, tada atminty atgyja Žiuljeno klausimas. Nuo kada mane taip veikia sniegas?

Gal žinočiau atsakymą, bet jis mane šiurpina, tad palieku jį nuošaly ir einu prie sofos.

13

ELZA

Mama ir tėvas čia, palatoje. Jie ne vieni. Yra ir vyriausiasis gydytojas. Tas sumautas gydytojas, kuris lenda man per gerklę. O dabar taip mane nervina, kad norėčiau tiesiogine prasme surydyti jam tą jo chalatą.

Kai tik išgirdau jo balsą, mintys galvoje žaibiškai pasisuko. Jis čia atėjo kartą ir galutinai pasikalbėti apie tą garsųjį įrašą „minus X“. Ta mintis jau buvo iškelta, bet dar ne taip radikaliai. „Radikaliai“ gerokai per silpnai pasakyta. Jei būtų žodis, aprėpiantis „atsainiai“, „tiesmukai“ ir „visai nesuinteresuotai“, manau, apibendrintų, kaip dėstomi argumentai.

– Ponia, suprantat, tikrai nebėra jokios vilties.

Kokia pakylėta tavo kalba, besmegeni! Vos nepasakei „miela ponia“. Jei nori paskelbti paankstintą mano mirtį,

būk bent pakankamai mandagus, paskelbk elegantiškai! Sakytum, seno vesterno veikėjas, tik tu – su chalatu!

Beje, taip ir įsivaizduoju tą vyriausiąjį gydytoją, kuris mane siutina. Iki galo atsagstytas chalatas, vienu kumščiu įsisprendęs į klubą, kita alkūne atsirėmęs į sieną. Galėčiau duoti ranką nukirsti, kad po juo mūvi džinsus, o ne gydytojo kelnes. Senus nudryžusius trumparankovius marškinėlius. Gerai, visa tai prasimaniau, bet iš tikrųjų jis gali taip ir atrodyti. Piktinantis atsainumas. Nesuprantu, kaip tėvas iki šiol nereagavo.

Mama reagavo jau prieš gerą valandėlę. Ji daugmaž tyliai kūkčioja. Geriau nugirstu verksmą, kai ji kalba, nes pertraukia kiekvieną žodį.

Galų gale keista. Juk ji pirma priėmė mintį, kad mane atjungs. Tačiau girdint ašaringą jos reakciją beveik atrodo, kad tėvai susikeitė vaidmenimis.

– Tik-tik-tikrai nebėra jo-jokios?

Klausimo pabaigoje jos balsas visai palūžo. Tikiuosi, tėvui pakako išminties ją apkabinti ar tiesiog paimti už rankos. Ji visai palūžusi, o tai nelabai dažnai nutinka. Tikriausiai jai panika, tai viską vainikuoja. Siunčiu tylią maldą tėvui, kad deramai atliktų sutuoktinio vaidmenį. Smarkiai abejoju, ar mano malda bent kiek pagelbėjo, bet bent jau suprantu, kad jis kažko ėmėsi.

– Ana, iš pradžių nurimk prieš stengdamasi ką nors suprasti.

Tai labai protingas patarimas, mano tėvas pačiame spindesyje, bet aš ne visai tai būčiau norėjusi išgirsti.

– Gal galėtumėt truputį palaukti, kol mano žmona atsigaus?

Gydytojo urzgimas tikriausiai reiškia „taip“. Ką aš sakiau... Tikras vesternas. Tačiau kur prapuolė mano internas? Jis tikrai būtų viską atlikęs daug taktiškiau! Nors, jei būtų tekę klausyt ir jo kūkčiojimo... Popietė būtų kiaurai permirkusi ašarom.

Gydytojas išeina. Antra mano tyli malda skirta sukelti bet kokiam įvykiui, kad jis per minutę galėtų susilaužyti koją. Tačiau net praėjus penkiskart tiek laiko nieko neįvyko, nes kai jis grįžta, negirdžiu į grindis trinksint ramento.

– Ar jums pavyko pagalvoti?

Kaipgi, žinoma! Ką tu sau manai, penkių minučių jiems tikrai sočiai pakako tokiam dalykui nuspręsti! Žinau, kad, užuot nervinusis, turėčiau visą šį polėkį nukreipti į smegenis ir įsakyti joms įsijungti, kad pasodintų mane, bet nieko nepadarysi, susitelkiu vien į savo emocijas. Tik su Tibo man pavyksta paversti emocijas veiksmais. O dabar esu tiesiog pykčio viesulas.

Tačiau akimirką sudvejoju... Ar tik pyktis nebus cheminė fiziologinė reakcija? Tai reikštų, kad darau pažangą? Tačiau studijavau geologiją, ne mediciną, tad karštai į tai spjaunu ir tykau tėvų atsakymo.

– Ne.

Tėvo balsas tvirtas, žinia aiški, nors man tikrai būtų labiau patikę, jei būtų kumščiu užvožęs anam į marmūzę. Nesuprantu, iš kur manyje tiek agresyvumo, bet akivaizdu, kad jį visą nukreipiu į gydytoją. Gal tai mano išlikimo ins-

tinktas? Šiaip ar taip, mano ateitis to vyro ir jo argumentų galioje. Jei jam pavyks visus įtikinti, mane atjungs, ir aš...

Ne. Nenoriu galvoti apie tęsinį. Kol kas aš esu čia. Girdžiu. Šiandien esu gyva ir noriu tokia likti.

– Gerai, – atsako gydytojas. – Jūs tikrai turit teisę abejoti, suprantu, bet žinokit, juo ilgiau delsit priimti sprendimą, juo stipresnis bus skausmas.

Dvelkia automatiniu sakiniu, kokie skamba iš užprogramuotų telefono atsakiklių. „Jūs paskambinote į pono Vardenio Pavardenio balso paštą, po signalo galite išjungti savo dukrą."

– Gydytojau, jūs turit vaikų?

Tėvo klausimas mane sudomina. Jaučiu, kad įsivaizduojamas kumščio smūgis galbūt pavirs geliančia pastaba, kurios poveikis bus daugmaž toks pats.

– Taip, du.

Melagis...

Toji būsena, kai iš visų juslių likusi vienintelė klausa, šiuo bei tuo nuostabi. Tada visa, kas susiję su garsais, įgauna ypatingą skonį.

Per septynias savaites pastebėjau, kad spalvas ir tekstūras savaime sieju su tuo, ką žmonės sako. Sesers balsas, kai pasakoja meilės istorijas, pasidaro panašus į vemti verčiančio raudonumo aksomą, toks jis pertekęs hormonų. Mama yra tarsi savotiška violetinė oda, kuri nori atrodyti tvirta, bet daugelyje vietų skeldėja kaip senas rankinukas. Vyriausiasis gydytojas yra blankus ir sunkus kaip plieno vamzdis statybose.

Laimei, vidury viso šito turiu vaivorykštę, kuri sumanė pasirodyti prieš gerą dešimtį dienų. Tibo atėjo su tiek jausmų, tiek naujovių man. Nepavyko priklijuoti jam jokios konkrečios spalvos. Tai tiesiog tviskėjo ir glumino. Apsistojau ties vaivorykšte. Pasirodė poetiška. Vis geriau negu visa kita, kas jau darėsi nepakenčiamai atgrasu.

Žodžiu, gydytojas melagis. Tiesiog žinau: tai, ką jis pasakė, – melas. Jis neturi dviejų vaikų. Abejoju, ar turi ir tą vieną. Mano akim, šitas tipas turi žmoną, ir viskas. Visai tikėtina, kad šis atsakymas toks pat perdėtas kaip ir ankstesnis, skirtas pašnekovams apgauti. Kai pagalvoji, gal jam įgriso girdėti: „Štai kaip? Jūs neturit vaikų? Tai negalit suprasti, ką reiškia priimti tokį sprendimą!“

Pati save nustebinu. Man į galvą pirmą kartą ateina protingos mintys apie mane prižiūrintį gydytoją. Šiaip ar taip, neįstengiu suvokti, kad galima būti gydytoju, siekti gelbėti gyvybes ir nė kiek nesidomėti užprogramuota žmogaus mirtimi. Kaip galima nuo asmeninio įsitraukimo, kokį rodo mano internas, pereiti prie visiško atsiribojimo, kokį demonstruoja vyriausiasis gydytojas? Gal skirtumas dėl patirties metų. Tiesa, turbūt taip. Kitaip negaliu suprasti. Jis tikrai ne pirmą sykį turi priimti tokį sprendimą. Šiaip ar taip, atrodo, jam tai nė motais. Žinau, kad taip nėra, bet toks požiūris iš jo sklinda. Bent jau man, galinčiai tik klausyti.

Tėvas, nežinantis, kad mano gydytojas meluoja, nebetęsia žodinio antausio, kurį būtų norėjęs jam skelti, ir pasitenkina tuo, kad pašnabždom ramina mamą.

– Pone, – mėgina gydytojas, supratęs, kad iš mamos daugiau nieko nebeišpeš, – štai dokumentai. Žinau, kad jūs dar nieko nenusprendėt, tačiau kartais tekstas prieš akis padeda. Neprašau šį vakarą užpildyti. Tik perskaityti. O gal palikti ant stalo, kad apie tai vis pamąstytumėt. Visais atvejais galit drąsiai man skambinti. Bet kada. Apačioje, tame priede, parašytos mano koordinatės. Pabrėžiu: bet kada. Jei būsiu užsiėmęs, neatsiliepsiu, nieko sudėtingo. Bet šią liniją laikau rezervuotą tokiems skambučiams ir stengiuosi, kiek įmanoma, pacientų šeimoms būti prieinamas.

Šįkart nežinau, ką manyti. Atrodo, kaip tik mokausi neutralumo. Tai, ką sako mano gydytojas, yra profesionalu. Nors viena mano dalelė būtų labiau norėjusi, kad visu tuo būtų pasirūpinęs internas. Jį bent jau girdėjau kažkam sakant „aš tave myliu". Tai reiškia, kad turi gyvą ir plakančią širdį. Nesakau, kad vyriausiasis gydytojas širdies neturi, veikiau kad įdėjo ją į tą patį šaltą ir kietą metalą, kurį man primena jo balso tembras.

Tėvas paima popierius, ir gydytojas atsisveikina su tėvais. Jų pusėje girdžiu neaiškų murmėjimą, paskui tik mamos kūkčiojimą. Tėvas turbūt glosto jai plaukus. Ji pamažu rimsta, tada prieina prie lovos. Galbūt paima mano ranką, gal tiesiog žiūri į mane. Jau nedaug tegirdžiu. Užsnūstu.

14

TIBO

– Žiuljenai! Aš tave prakeikiu! Ajai!

Prakeiksmas sugrįžta bumerangu ir užgriūva ant manęs. Praėjo vos sekundė, kai išreiškiau neapykantą tam vežimėliui, o jis jau sugnybo man pirštus.

Klara lovelėje ramiai juda. Paguldžiau ją, kai supratau, kad tiesiog papurtyti sulankstytą vežimėlį nepakaks, kad visai išsiskleistų. Žengiu žingsnį atatupstas tarsi norėdamas per atstumą pažvelgti į užduotį ir pažiūriu į laikrodį. Tokiu greičiu aš niekaip nespėsiu visko padaryti! Kągi, liks kitam kartui!

Atidarau spintą ir išimu kūdikio nešynę su kilpomis. Su ja bent jau neteks stoti į negailestingą kovą. Užmetu akį į atkakliai neišsiskleidžiantį vežimėlį. Šį vakarą, mano gražuoli... Šį vakarą tu suprasi savo nelaimę. Šį vakarą čiupsiu

naudojimo instrukciją ir mes pamatysim, kas laimės mūšį. Tikrai neketinu trukdyti Gaelei su Žiuljenu ir prašyti man padėti, padarysiu tai solo, bet knygelė, kurią pastebėjau po staliuku svetainėje, bus puiki bendražygė.

Beveik natūraliai įsmunku į kūdikio nešynę ir užsegu visas reikalingas sagtis. Leidžiu Klarai įslysti vidun, prieš tai kokią minutę ją bučiuoju į kaktą, ir viską pataisau. Mes pasiruošę išeiti. Aš didžiuojuosi savimi, nors su vežimėliu patyriau skaudžią nesėkmę.

Lauke viskas pilka. Vakar iškritęs sniegas jau ištirpo po autobusų ir mašinų padangomis. Jo likučiai netekę skaistumo nuo išmetamųjų dujų. Dangus toks apsiblausęs, kad net baugu.

Siaubinga, kaip per vieną dieną pasikeitė oras. Vakar snigo, šiandien ore kvepia audra. Todėl ir norėjau važiuoti su vežimėliu: ten yra toks plastikinis daiktas, kuris sudaro Klarai pastogę, jeigu imtų lyti. Dabar turiu didelį skėtį – jo skersmuo toks, kad galėtų net atstoti pavėsinę. Jei prireiks, slėpsiu nuostabiąją krikštaduktę po savo lietpalčiu, bet, manau, skėčio pakaks.

Žingsniuoju besniegiu šaligatviu. Bent vienas pranašumas: nėra pavojaus paslysti, be to, eičiau daug lėčiau, o dar Klara prie manęs prisiglaudusi. Akys susiduria su kelių mano metų moterų žvilgsniais. Tėčio slidininko išvaizda jas iškart sujaudina. Nes, turint omeny kepurę, striukę, pirštines, apykaklę ir stambius batus, tik Klara rodo, kad išsiruošiau ne į slidinėjimo bazę.

Sulig kiekviena man skirta moters šypsena knyga, kurios herojus esu aš, vis atsiverčia 60 puslapyje: „Mandagiai šyp-

sokitės, ką gali žinoti." Atkakliai stengiuosi versti puslapį, kad sužinočiau kitą pasiūlymą („Eikite savo keliu"), ir klausiu savęs, kas gi tokio ypatingo matyti vyrą, kuris neša kūdikį. Prie „tėčio slidininko" galėčiau pridurti „ateivis".

Nuo Žiuljeno namų kelias iki ligoninės daug trumpesnis. Nereikia važiuoti mašina, taip pat nebūtina užsukti paimti mamos. Su ja susitariau. Ar veikiau ji susitarė su drauge. Aš turėjau pasiteisinimą „Klara", kad man nebūtų primestas brolio lankymas. Reikėjo tik palūkėti, kol mama išeis iš ligoninės. Dabar 16 valandų – puiku. Ji turbūt jau išėjusi. O jei pasisekė, draugė ją pasikvietė į svečius. Gal jos net vakarieniaus kartu. Mamai tai išeitų į sveikatą. Visiems išeitų į sveikatą.

Greitai ateinu į ligoninę. Mažoji mano Klara dairosi aplink smalsiom akutėm. Tokio amžiaus viskas turėtų atrodyti įdomu. Nei ji, nei aš nespėjom sušalti. Aprengiau ją daugybe sluoksnių ir ėjau tokiu sparčiu žingsniu, kad nė nebuvo pavojaus. Tačiau nelipu laiptais, įsmunku į liftą. Dar sykį esu apdovanojamas moterų, atsidūrusių šalia šioje ankštoje erdvėje, švelniais žvilgsniais. Beje, įvairaus amžiaus.

Mano akys susiduria su maždaug trisdešimtmetės akimis. Labai graži. Net spindinti. Jos veidas taip spinduliuoja, kad net atrodo netikras. Žiūrėdama, kaip šnabždu Klarai, kad viskas gerai, ji atrodo kupina vilties – kai su draugu išlipa gimdyvių skyriuje, suprantu kodėl.

Kai sustojame šeštame aukšte, pakanka man pajudinti mažąjį pirštelį, ir visi tuoj puola išlipti ar spaudžiasi prie

sienų, kad mane praleistų. Vos tramdau nuostabą, o kai už nugaros užsidaro metalinės durys, nusikvatoju.

– Ar tu matei, kokį jiems darom įspūdį? – sumurmu kutendamas Klarai nosytę.

Staiga išgirstu pažįstamą balsą. Pakeliu akis ir iššyk suvokiu savo sutrikimo priežastį. Koridoriaus gale mama stumia invalido vežimėlį. Vežimėlyje sėdi vyras. Mano brolis. Tai jo balsą atpažinau. Paskubomis apsidairau. Laiptinė už kelių metrų kairėje. Bet vos spėju žengti žingsnį į tą pusę, pašaukia mama.

– Tibo?

Girdžiu jos nuostabą ir dar daugybę dalykų, telpančių į šį paprastą klausimą. Tai mamos, o galbūt moters dovana: gebėti į vieną žodį įsprausti visą žodyną. Dabar žinau, kad tame „Tibo?“ yra: „Ką tu čia veiki? Kodėl atėjai? Apsigalvojai dėl brolio? Bet čia juk Klara! Kokia meilutė, leisk man su ja pasisveikint! Kaip tu čia atėjai? Sakei, kad neateisi!“ Ir taip toliau.

Vietoj viso to pakanka vieno „Tibo?“, aš lieku stojiškas, stirksau kaip medis ir laukiu, kol tas nedidelis kortežas privažiuos arčiau, neįstengiu nė krustelėti.

– Štai, – sako ji eidama prie manęs, – čia Amelija, draugė, kuri mane atvežė. Mes truputį užtrukom pas ją, todėl taip vėlai atvažiavau. Tu manęs ieškojai?

Pati to nežinodama mama išgelbėjo man gyvybę ar bent jau garbę. Aš nė nenutuokiau, kaip paaiškinsiu savo buvimą ligoninėje.

– Mėginau prisiskambint namo, tavęs nebuvo. Pradėjau nerimauti. Paprastai tokiu metu jau būni grįžusi.

– O, mielasis, – sako glostydama man skruostą. – Juk žinai, galėjau būti pas Ameliją. Kodėl nemėginai paskambint į mobilųjį?

– Tu jį visada išjungi, tai net nepagalvojau.

– Tai kam aš tau nupirkau tą telefoną?

Balsas, kuris įsiterpė į pašnekesį, man smogia kaip durklas į krūtinę. Užsimerkiu ir lėtai įkvepiu. Iki šiol Klara uždengė siluetą invalido vežimėlyje, kurį stumia mama. Bet dabar, kai brolis pasireiškė, nebegaliu jo ignoruoti. Atsimerkiu ir iš lėto nuleidžiu akis prie jo.

– Labas, Silvenai.

– Sveikas, Tibo! Ilgokai tavęs nematėm!

Noriu atsidusti, bet susilaikau. Mano brolis, ištikimas sau. Nė nežinau, kodėl vyliausi, kad ta avarija jį pakeis. Jis nesugeba nieko pasakyti nesistengdamas pajuokauti. Mėginti su juo rimtai pasišnekėti yra nuolatinis iššūkis.

– Įdomu kodėl, – atkertu įsmeigdamas į jį akis.

Brolis nelabai į mane panašus. Kaštoniniai jo plaukai visada buvo drausmingesni negu mano, o mėlynos akys suviliojo daugiau merginų, negu aš kada nors būčiau drįsęs įsivaizduoti. Tačiau pastebiu kelis jo skruostus vagojančius randus. Dar vieną ant dešinio antakio. Leidžiu žvilgsniui klaidžioti jo kūnu. Viena ranka sugipsuota, abi kojos įtvaruose. Gydytojas sakė, kad automobilio prietaisų skydelis tiesiogine prasme buvo sulinkęs ant jo kelių. Kartą gavau smūgį į kelį, skausmas pasirodė žvėriškas. Nieko stebėtino, kad brolis prarado sąmonę, o jo kūnas šešioms dienoms paniro į komą. Nepaisant visko, dėl ko priekaiš-

tauju, jam turbūt teko pasikamuoti. Tačiau skausmo nepakanka atleisti.

– Tu kaip visada, paguodi, – įgelia.

– Liaukitės abu.

Maniau, kad sulig šiais žodžiais atpažinsiu mamos balsą, bet ne. Tai jos draugė įsikišo. Jos akys laksto nuo brolio prie manęs, akivaizdžiai priekaištaudamos. Kodėl, suprantu akimirką vėliau, kai pamatau vežimėlio rankenas gniaužiančias mamos rankas.

– Atleisk, mama, aš nenorėjau.

Mudu su broliu liaujamės tuo pačiu metu ir pirmą sykį šiandien susitikę pajuntame mus siejantį giminystės ryšį. Žodžiai iš mudviejų lūpų išsprūdo tarsi sinchroniškai. Mamos žvilgsnis sušvelnėja, bet magija ilgai netrunka. Po vieno atokvėpio viskas išnyksta.

Ramindamas uždedu ranką ant jos rankos. Ji žiūri į mane, tuoj pravirks. Pabučiuoju į skruostą ir sumurmu į ausį:

– Atleisk, aš dar nepasiruošęs.

Kaip tik tą akimirką Klara ima muistytis. Tada mamos dėmesys nukrypsta į mano dieviškąją krikštaduktę, taip pat ir Amelijos, susivokiu, kad jau atsakinėju į klausimus apie jos sveikatą, savaitgaliui išvykusius tėvelius ir kaip ja rūpinuosi. Abi postringauja, kaip jos elgėsi, kai augino vaikus, klausau išsiblaškęs viena ausim, įsmeigęs akis į rankytę, kuri stengiasi sučiupti mano striukės užtrauktuko galvutę.

– Žiuljenas ir Gaelė gyvena gerai? – tyliai klausia brolis.

Naujas jo kalbėjimo būdas tikrai visiškai skiriasi nuo to, kokį visada su juo siejau. Neįstengiu suprasti, ar mane nervina, ar ne.

– O koks tau skirtumas? – sakau toliau žiūrėdamas į Klarą.

– Liaukis, Tibo. Atsakyk bent į mano klausimą.

– Jie gyvena gerai.

– Kai jie išvažiuoja, tu prižiūri jų dukrą?

– O ką, nematyti?

– Tibo...

Turbūt pirmą kartą gyvenime išgirstu jį atsidūstant. Paprastai jis be paliovos šaiposi, o lūpas būna perkreipusi tokia grimasa, kurią man visada norėjosi nuplėšti. Nors atrodo nuoširdžiai. Gal turėčiau pasistengti.

– Taip, šiandien – pirmas kartas.

– Atrodo, moki susitvarkyt.

Jo balso tonas dar sykį mane suglumina, tad nudelbiu akis į jį. Jis keistai stebi Klarą. Tikrai ne taip pat kaip aš, bet man pasirodo, kad žvilgsnyje matau prasprūstant švelnumą ir apgailestavimą. Probėgšmais.

– Treniruojiesi? – mesteli ir vėl nusijuokia.

Aišku, kad jo juokas nesiekia širdies. Atrodo, jis kažką po juo slepia tarsi kokį piktą pokštą. Beje, labai piktą, nes kitą akimirką jo veidas išsyk įgauna siaubingai blaivią išraišką. Man beprotiškai sunku perprasti jo santykį. Nežinau, ką atsakyti.

Galėčiau atšauti tiesiog „ne“, tada prasidėtų tirada, jis vėl iš manęs šaipytųsi. Galėčiau atsakyti „taip“, tada pasipiltų virtinė kitų klausimų. Užuot taip atsakęs, stoviu ir rimtai sveriu kiekvieną žodį.

– Mėgaujuosi.

Atrodo, ką tik po ilgo laiko pirmą sykį nustebinau brolį. Jis neatsako, tik žiūri į mus: Klarą ir mane. Paskui atitraukia nuo mūsų akis, jos nuklysta kažkur į koridoriaus gilumą. Man keistai spaudžia pilvą, gerklę taip pat gniaužia. Suvokiu, kad noriu toliau su juo kalbėtis, bet neišeina. Tad nieko daugiau nepriduriu ir laukiu, kol mama su drauge baigs trumpą pašnekesį.

– Nusileisi su mumis? – pradeda ji.

– Aš...

– Juk neliksi čia!

– Man reikia... truputį visa tai suvirškinti.

Užmetu akį į brolį. Silvenas tebestebeilija į koridoriaus galą. Ten tik vienas langas į lauką, bet abejoju, ar jis jam iš tiesų įdomus, kaip ir debesys, kurie matyti pro langą. Atrodo dar labiau paskendęs savo mintyse. Mama buvo sakiusi, kad laiką jis skiria apmąstymams. Gal ji teisingai daro, kad tiki juo. Man, šiaip ar taip, niekad nėra pavykę su juo iš tikrųjų pasikalbėti.

– Gerai... Kaip nori, – atsako mama. – Gal bent liftu su mumis nusileisi?

Laimei, suspėjau pagalvoti, kaip pasilikti ligoninėje, kad visas pasaulis apie tai nesužinotų.

– Lipsiu laiptais, juk žinai mane.

– A.

Nesunkiai pastebiu jos nusivylimą, bet net jei iš tikrųjų būčiau ketinęs išeiti, nebūčiau atsakęs kitaip. Ji liūdnai man nusišypso ir atsiremia į vežimėlį norėdama pastumti jį į priekį. Jos draugė atsisveikina su manim linktelėdama. Brolio akys vis dar klajoja po tuštumą.

Lieku sustingęs, kol joms už nugarų užsiveria lifto durys, mano mintys sujauktos. Kai tik pasigirsta trinktelėjimas, aš tarsi laikrodis, kurį pagaliau prisuko. Išsiblaškęs paglostau Klarą per kepurytę ir leidžiuosi eiti savo kryptim. Jau pastebėjau po dviem skaičiais priklijuotą kalnų nuotrauką. Žinau tą nuotrauką atmintinai. Net žinau, iš kurios vietos buvo fotografuota, aną savaitgalį suradau internete.

Viena ranka spaudžiu rankeną, kita stumiu duris ir giliai įkvepiu. Nežinau kodėl, bet mane apėmė stresas.

15

ELZA

Naujas balsas. Šviesus. Nepaliestas jokio netyrumo. Kaip ką tik iškritęs sniegas. Auksinė prie manęs artėjanti snaigė. Tai beveik pats gražiausias mano kada nors girdėtas garsas, be to žemesnio balso, kuris murma palatoje. Vaivorykštė ir snaigė, nežinau, kaip jos gali derėti temperatūros požiūriu, bet mano palatoje dera.

Mane persmelkia gyvas prisiminimas. Taip, aš jau tai mačiau. Žinoma, ant ledyno. Naktį buvo pasnigę, o tada, saulei pakilus giedrame danguje, sniegas pamažu tirpo. Plyšiais tekėjo vanduo – ištirpęs ledas sruveno upeliais tarsi žaltys. Ledyne net menkame įtrūkyje susidarydavo mažytės kaskados – jų kaip tik pakakdavo atsirasti vaivorykštei, kurią matydavai atsistojęs tinkamoje vietoje. Sniegas ir vaivorykštė kartu. Vadinasi, tai įmanoma.

Noriu šypsotis. Nuo prisiminimo. Dėl tos nuostabios dovanos, kurią man padovanojo Tibo atsinešdamas kartu tą mažulytį žmogų.

Staiga viskas griūva. Tibo turi kūdikį. Mano smegenys akimirksniu sudaro ir išsprendžia visas su šia situacija susijusias lygtis. Nuotaika tučtuojau nupuola per dvidešimtį metrų po ledu. Atrodo, dūstu.

Pradedu panikuoti. Mano psichika vėl mano, kad esu įkalinta po sniego griūtimi liepos mėnesį. Viskas aplink spaudžia, o aš kaip tada, vasarą, neturiu kaip išrėkti siaubo. Mano sąmonėje vien audra ir blaškymasis. Jau dešimt dienų miegodama nesapnavau košmarų. Dabar išgyvenu juos visus kartu sudėjus, tik nemiegodama. Grynąjį siaubą.

Tačiau vidury šios audros, labai toli, vis dėlto nugirstu garsą, iš visų pusių slopinamą mane smelkiančio vėjo. Stengiuosi susitelkti į tą garsą, priskirti jam spalvą, tekstūrą, skonį, bet ką, kas padėtų išsivaduoti iš tos nerimo belangės. Stengiuosi visą dėmesį sutelkti į jį, nugindama nelaimės prisiminimus. Tačiau vos tik pavyksta juos atitolinti, jie grįžta, dar žiauresni. Mintyse šaukiu tam, kas galės mane išgelbėti, ir staiga viskas sustoja.

– Elza! Elza! Dieve mano, kas čia vyksta?

Mano vaivorykštė susvyruoja. Jos spalvos virpa. Tibo tiesiogine prasme paklaiko. Kūdikis ėmė verkti. Nauja garsų samplaika galėtų būti nepakeliama, ypač taip arti ausies, bet ne – ji ramina mane geriau už bet ką pasaulyje. Girdžiu artėjant ir tolstant rankinio laikrodžio tiksėjimą, savo plaukų šiurenimą, nuolatinį murmėjimą.

– Elza. Elza. Elza.

Vaikas paleidžia dūdas dar smarkiau, o tada visi garsai šalia manęs nutrūksta.

– Atsiprašau, Klara. Aš nerimavau dėl Elzos. Ššš. Ššš. Štai, viskas.

Vaikas tyliai pakūkčioja ir per kelias sekundes nurimsta. Regis, ne tik mane keri Tibo balsas.

Su trenksmu atsilapoja palatos durys. Tankiai sukaukši žingsniai, čia tikrai du žmonės. Viskas vyksta beprotišku greičiu.

– Bet... jūs čia?

Mano internas. Nustebęs ir supykęs.

– Pasirūpinkit ja! – sako Tibo. – Ir visai nesvarbu, ar aš čia, ar ne!

– Kūdikis mane blaškys, – atsako internas.

– Jokių kalbų, aš liksiu čia!

– Daktare?

Moters balsas. Tikrai medicinos sesuo, jos rankos jau kelias sekundes darbuojasi virš manęs.

– Ką? – atsiliepia internas.

– Kelios jungtys išsinėrusios, bet viskas stabilu, – sako seselė.

– Ką?

– Kartoju: viskas stabilu.

– Tai reiškia, kad jai viskas gerai? – pertraukia Tibo.

– Jūs nepataisomas! – suirzta internas.

– Na jau! Ją ką tik kamavo tokie smarkūs spazmai, maniau, ji suduš! – atkerta Tibo vaivorykštiniu, persimainiusiu į raudoną balsu. – Kaip, jūsų manymu, turėjau elgtis?

– Ką jūs darėt? – paklausė internas.

– Aš? Nieko!

– Kai kurie laideliai atsijungę, o jūs sakot, kad nieko nedarėt?

– Ji beveik atsisėdo! Spazmas buvo toks smarkus, kad lengvai galėjo atjungt visus tuos jūsų prietaisus!

– Mūsų prietaisai palaiko jos gyvybę!

– Tai kodėl viskas stabilu?

Kūdikis vėl pravirksta. Tibo tuoj pat imasi nukreipti jo dėmesį. Jo murmesys trunka kiek ilgiau, kol kūdikį nuramina, jis vos nepradeda rėkti. Kitoje pusėje internas prieina prie seselės, girdžiu, kaip jie kalbasi profesine kalba. Išgirstu kelis kartus taukštelint vamzdelius, trakštelint mano lašelinių ratukus, gurgždant paklodes. Mažoji Klara nurimo.

– Atleiskit, – tarsteli internas.

Suprantu, kad man viskas gerai. Tuo pačiu metu drįstu tikėtis, kad išlikimo instinktas būtų sujudęs, jei man būtų kilęs pavojus nu... Sąmoningai nuveju minties pabaigą.

– Atleiskit, kad buvau piktas, – atsako Tibo, jo balsas atgavęs įprastus atspalvius.

– Sakot, jai buvo spazmas? – klausia internas.

– Truko gal sekundę, bet man tai atrodė ilgiausia sekundė gyvenime.

– Ar galit nupasakoti, ką matėt?

Trumpa tyla, tarsi Tibo dėliotų mintis. Seselė toliau triūsia virš manęs.

– Tai atsitiko staiga. Ketinau Klarai nuimti kepurytę, o pulso jutiklis, tas daiktas, kurį man rodėt aną kartą, pradėjo

pypsėti labai greitai. Kitą sekundę Elza nenusakomai sustabarėjo. Kaip ir sakiau, tai buvo labai smarku... Neatkreipiau dėmesio į kitus jutiklius ir laidelius, tiesiog stebėjau ją.

– Suprantu.

Internas pasako kelis nurodymus seselei, paskui kalba toliau:

– O nieko ypatingo neįvyko, kai atėjot?

– Ne, nieko. Tikrai. Aš gal vos minutę buvau įėjęs. Dar net Klaros neišėmiau iš nešynės. Kaip matot, ji vis dar joje sėdi. Gal leisit man minutę?

– Prašom.

Vadinasi, Klara, ta maža auksinė snaigė, prigludusi prie Tibo krūtinės. Tada aišku, kodėl jos garsai buvo taip arti.

– Čia jūsų vaikas? – klausia internas.

Pusę sekundės visa mano esybė vėl įsitempia. Jaučiu, kaip audra ima kelti chaosą mano galvoje.

– Ne, mano draugų dukra.

Viskas apsiverčia. Klara ne Tibo dukra. Staigiai palengvėja.

Po šios minties tučtuojau mintyse gaunu antausį, kurį pati sau skiriu. Kas man užėjo, kad pasiduodu tokioms būsenoms? Kaip tai susiję su manim, jeigu Tibo ir būtų mažos auksinės snaigės tėtis? Turiu įsisąmoninti, kas akivaizdu. Turiu rasti prieglobstį nuo savo emocijų. Taip kabinuosi į Tibo, kad jau ėmiau jį savintis.

– Labai gerai, – sako internas. – Žinot, paprastai sakoma, kad geriau į šį skyrių nesinešti kūdikių.

– Aš nežinojau. Ar galiu vis dėlto pasilikti?

– Šiandien užsimerksiu. Bet kitą kartą to nedarykit.

Manau, seselė baigė viską tikrinti, nes, regis, girdžiu, kaip lygina paklodes ir dėlioja į vietas likusius jutiklius. Po kelių minučių tai patvirtina iš dėklo traukiamos knygutės metalinis žvangtelėjimas.

– Daktare, surašysit duomenis?

– Gal galėtumėt surašyti už mane?

Internas diktuoja nesuprantamą žargoną, paskui pasirašo seselės paduotą lapą. Ši išeina iš palatos.

Tibo turbūt nustojo bruzdėti, girdžiu, kaip jis lengvutėliai šokdina Klarą ant rankų. Tačiau nemanau, kad būtų nusiavęs batus. Jei atėjo su kūdikiu, tikrai nekėtina miegoti.

– Jūs neatsakėt į mano klausimą, – staiga primena.

– Prašau? – nustemba internas.

– Kaip čia yra, kad visi tie daikčiukai atsijungė, o ji dar kvėpuoja?

– Jos organizmas palaiko gyvybę maždaug porą valandų. Tiek laiko ji gali pati kvėpuoti, ir gyvybinės funkcijos veikia. O paskui jai vėl reikalingas palaikymas.

– Ar tai normalu?

– Kartais taip būna. Mums tai ženklas, kad kūnas dar neatsigavo, ir koma būtina.

Aiškių aiškiausia, tikrai būčiau labiau norėjusi, kad su tėvais apie mano atjungimą būtų kalbėjęsis internas, o ne vyriausiasis gydytojas. Jis dalykus įvardija visai ne taip kategoriškai. Mano komą pristato beveik kaip natūralią nepiktybinę ligą.

– Ar maždaug įsivaizduojat, kiek laiko ji bus tokios būklės? – klausia Tibo.

– Negaliu atsakyti į šitą klausimą.

– Kodėl? Nežinot?

– Todėl, kad jūs ne jos šeimos narys.

Internas veik atsiprašė atsakydamas. Jaučiu, kad norėtų daugiau papasakoti, bet susilaiko.

– Palieku jus, – ištaria, kad nutrauktų dvejojimą. – Geros dienos.

– Ir jums.

Internas taip pat išeina ir palieka mus vienus – Klarą, Tibo ir mane. Aš dar sukrėsta to, kas ką tik įvyko. Įsivyrauja tyla. Net kūdikis kuičiasi tylutėliai. Klausiu savęs, kas čia vyksta. Regis, mano vaivorykštė ima niauktis.

16

TIBO

Man reikia nusiraminti.

Ne, aš ramus. Veikiau reikia susiprotėti. Žiuljenas gerai sakė.

Aš pamažu įsimyliu komos ištiktą merginą. Tai tikrai ničniekuo nėra sveika. Bet kai ką tik ją mačiau plačiai atsimerkusią, apimtą savotiško bauginančio trūkčiojimo, atsakiau refleksu.

Refleksu... Aš pats save gąsdinu, juolab kai iš mano lūpų išsprūsta murmėjimas.

– Elza... Aš beveik nieko apie tave nežinau, bet...

Palieku sakinį nebaigtą. Šį kartą iš tikrųjų nesikreipiu į šios vietos gyventoją. Nejaučiu jokio poreikio balsu baigti sakinį. Pabaiga pati išaiškėja mano galvoje. Tada suvokiu, kad turbūt atrodau kaip brolis prieš dešimt minučių. Ši pa-

ralelė tarp mūsų man kiek šlykštoka, bet mano žvilgsnis dabar tikrai toks pat klaidžiojantis, kokiu jis žvelgė į pilką dangų už lango.

Klara muistosi mano glėbyje, ieškau vietos, kur galėčiau ją padėti ir leisti judėti. Tada suvokiu visas savo, dar nepatyrusio krikštatėvio, padarytas klaidas. Nešdamasis ją į ligoninę elgiausi labai egoistiškai. Nė nepagalvojau paimti kokio nors patiesalo, žaisliukų ir panašiai, kad ji turėtų ką veikti. Viską apskaičiavau taip, kad nereikėtų neštis buteliuko nei vystyklo, bet apie visa kita nepagalvojau. Vienintelė išeitis – padėti Klarą ant lovos šalia Elzos, bet reikėtų šiek tiek daugiau vietos.

Patiesiu ant grindų savo striukę ir padedu ant jos Klarą, kol paruošiu kiek jaukesnį plotelį šalia nejudraus kūno. Akimirką sustoju. Elza atrodo tokia rami, palyginti su tuo, kokia ką tik buvo. Nieko panašaus į suakmenėjusius skruostus ir sustabarėjusias rankas prie sustingusio kūno.

Tas spazmas dėl vieno dalyko buvo geras, nors būčiau norėjęs, kad jo nebūtų įvykę: pamačiau Elzos akis. Ta blyški žydra mane sukrėtė tiek pat, kiek ir jos būsena. Valandėlę pagalvoju ir prisimenu, kur jau mačiau šį atspalvį. Nuotraukoje ant durų. Ledo, kuriuo ji vaikščiojo, žydrumas.

Kol nebuvau matęs nuotraukos, niekaip nebūčiau patikėjęs, kad ledas gali būti žydras. Man ledas baltas, galbūt perregimas, jeigu luitas pakankamai švarus ir lygus. Pavyzdžiui, šerkšnas šaldiklyje arba apvalūs ledukai alinėje. Mano pavyzdžiai gana riboti. Niekas man niekada nerodė mėlyno ledo, išskyrus aromatizuotų maistinių ledų variantą, bet jie buvo šlykštūs.

Iš tos nuotraukos sužinojau, ką pajėgia planeta. Tai mane nustebino, nes dirbdamas ekologijos srityje jau atlikau įvairių situacijų, susijusių su ledo lytimis ir ledynais, tyrimus. Tačiau mano specializacija buvo ne ta, tad po pirmų dvejų studijų metų daugiau ir nebesigilinau. Paskui sutelkiau dėmesį į kitus dalykus. Elza pastatė mane ant žemės. Ar veikiau ant ledo.

Purtydamas galvą atsidūstu. Dešimt dienų, kai mūsų keliai susikryžiavo, dešimt dienų mano pasaulis nukreiptas į ją. Neturiu jokios vilties šią valandą dar kartą išvysti tą žydrumą, kuri primena ledyną tik spalva, bet viliuosi kada nors pamatyti. Internas nepanoro atsakyti į klausimą, bet tai nereiškia, kad Elza pasmerkta metų metus gulėti komos būklės. Gal jis nedrįso man pasakyti, kad jai liko dar trys mėnesiai. Kai kuriems trys mėnesiai gali atrodyti ilgas laikas.

Tačiau jis pasakė ir šiek tiek dėmesio vertų dalykų. Elza gali dvi valandas išgyventi be visų šitų elektroninių daikčiukų. Jau aną kartą supratau, kad didelė jų dalis tik įvairiausi ir skirtingi jutikliai, bet nežinojau, kad galima kelioms akimirkoms visa tai atjungti.

Dabar žinau ir mane tai tenkina.

Pasilenkiu virš jos ir paimu kvėpavimo aparato laidelį. Drebu nuo minties, kad darau tą judesį ir galiu sukelti negrįžtamų pasekmių. Tačiau prieš penkias minutes mačiau įrodymą, kad kurį laiką tai nesukels jokių padarinių.

Sukandu dantis ir užsimerkiu. Klakt. Ką tik ištraukiau permatomą respiratoriaus vamzdelį. Iš ekrano šalia tebe-

girdžiu sklindant tolygų raminamą pypsėjimą. Nedrįstu išjungti aparato, kuris ir toliau pumpuoja orą į tuštumą. Medikų komandos tikrai turi priemonių visa tai stebėti per atstumą.

Pasistiebiu virš lovos ir atitraukiu lašelinės stovą. Pasinaudoju ta padėtimi ir atjungiu dar du ar tris laidelius, kol perkelsiu Elzą. Laikau rankoje paskutinį laidelį – prie smiliaus prijungtą pulso jutiklį. Jis vienintelis riboja laiką, jeigu noriu, kad dėl pavojaus signalo nesulėktų medicinos seserys.

Jau pakišau ranką po Elzos kūnu. Žinau, kad nuo ano karto visai nepadariau pažangos, bet šiandien nusprendžiu, kad pasiseks, nors ir atsieitų man peties mėšlungį. Ruošiu raumenis jai pakelti ir tuo pačiu metu atjungti nuo piršto jutiklį. Kita ranka apkabinu ją per liemenį ir apgailėtinai urgzdamas įstengiu perkelti Elzą per kokius dvidešimt centimetrų.

Adrenalinas prispiria skubiai vėl uždėti ant smiliaus pulso jutiklį, sujungiu viską, ką atjungiau. Pertvarkau ir kitus laidus. Puiku: Elza tokia pati kaip prieš kelias sekundes, tik dvidešimčia centimetrų toliau. Vienintelis ne toks puikus dalykas – tuo pačiu metu man tiesiai virš menčių įsimetė mėšlungis, bet skausmą pamirštu, juk sakiau, kad buvo verta skausmo.

Atsitiesiu ir žvilgteliu į Klarą. Mano krikštaduktė guli ant nugaros ten, kur palikau, akytės ima merktis. Storas striukės pamušalas tikriausiai jai atstoja šiltą purų čiužinį. Akimirką įsivaizduoju esąs jos vietoje, ir iškart ima lenkti

miegas. Gal pasirodys, kad perkelti Elzą man visai į sveikatą dėl kitų priežasčių.

Pačiumpu Klarą ir paguldau ant lovos šalia Elzos. Ji patenkinta muistosi, ten turbūt daug minkščiau negu ant mano striukės, patiestos ant vaškuotų grindų. Kuo greičiau nusispiriu batus ir atsisėdu ant čiužinio krašto visko apžiūrėti.

Žinau, kad Gaelė ir Žiuljenas kartais miega ant nugaros, o Klara kniūbsčia guli kuriam nors ant krūtinės, bet nepasitikiu savim, ypač kai vietos tiek mažai. Ką padarysi, liksiu iš krašto, o Klara tarp Elzos ir manęs. Jai nebus jokio pavojaus nukristi.

Vienintelė sąlyga – turiu neužmigti, bet nors miegas masina kaskart, kai pamatau krikštaduktę žiovaujant mažom lūpytėm, žinau, kad liksiu pakankamai budrus ir ją saugosiu. Įsitaisau ant paties čiužinio krašto, palieku jai kuo daugiau vietos, bet nuoširdžiai manau, kad ji nė nepastebėtų, jei šiek tiek priglausčiau prie savęs. Rankytės visai nebejuda, man atrodo, ji jau užmigo.

Tada mano žvilgsnis ima klajoti po žmogų, gulintį tiesiai už jos. Elzos dešinė ranka sulinkusi keistu kampu – susizgrimbu, kad kai perkėliau, palikau uždėtą ant pilvo. Iš lėto ją suimu tarsi bijodamas pažadinti ir ištiesęs priglaudžiu prie kūno. Tik šalia jos yra Klara ir nepaisydamas visų pastangų esu priverstas palikti nejudrią galūnę liestis prie krikštadukės. Atrodo, jai tai nė kiek netrukdo, ji nė per milimetrą nesujuda. Tada susiriečiu aplink Klarą tarsi sudarydamas koboną. Mano keliai atsiremia į Elzos kojas, o kakta – į jos petį.

TIBO

Iš taip arti nuo jos sklindantis jazminų kvapas atrodo stipresnis. O gal jos pačios kvapas geriau prasiskverbia pro patalus? Akimirką užsimerkiu ir staiga užsinoriu verkti. Iš lūpų išsprūsta rauda, nė nespėju sutramdyti. Jaučiuosi, tarsi išvemčiau skausmo kamuolį – taip plačiai išsižiojau.

Aš toks menkas. Silpnas. Turiu atsidurti ant ligoninės lovos šalia komos būklės moters ir miegančio kūdikio, kad pagaliau leisčiau ašaroms lietis. Juk jau verkiau aną savaitę, kai Žiuljenas buvo su manim, bet dabar visai kas kita. Du palatoje esantys asmenys niekada neims pasakoti, kokios gausios mano ašaros nei kaip skausmingai inkščiau. Galiu savęs netramdyti.

Verkiu be galo ir be krašto. Išverkiu aroganciją, silpnumą ir norus. Verkiu, kad vis dar neįstengiu kalbėtis su broliu. Išverkiu pavydą, kurį jaučiu matydamas Gaelę ir Žiuljeną, mielą darnią porą, tobulą šeimynėlę. Svajoju būti jų vietoje, bet ne – atsinešu jų dukrą į ligoninę ir nuleidžiu galvą kaskart, kai man švelniai nusišypso moteris.

Staiga pasidaro šalta, bet žinau, kad tai tik mano sąmonės poveikis. Man nešalta – tik norėčiau, kad mane apkabintų ir ramintų rankos. Ne mamos, ne Žiuljeno, juolab ne brolio. Ne, vienintelės, kurios gal galėtų šiandien mane paguosti, guli nejudrios šalia, už kelių centimetrų. Aiškiai žinau, kodėl taip manau. Man šių rankų reikia paprastų paprasčiausiai todėl, kad dabar jos negali apglėbti, o jei to noriu, turėsiu pakovoti. Tikrai pirmą kartą gyvenime.

Viskas visada man atitekdavo lengvai. Sekėsi per egzaminus, studijuoti, visuose gyvenimo etapuose, įsikurti poroje.

Net su Sinde buvo lengva. Kai žiūriu atsitraukęs, suprantu, kad ir jos išėjimas vasarą buvo lengvas: ji suteikė užtektinai priežasčių jos nekęsti, kad greit suvirškinčiau išsiskyrimą. Tik šalutinis poveikis nebuvo taip lengvai pakeliamas, jis užgriuvo. Pakėliau galvą tik ėmęs ieškoti naujo buto, bet pasirodo, tai vienintelis tikslas, kurį iš tiesų pasiekiau. Kenčiu dėl brolio avarijos, nors esu niekuo dėtas. Gal jau atėjo laikas iš viso to išsikapanoti.

Gal jau atėjo laikas ją iš čia ištraukti.

Liaujuosi raudoti taip pat staiga, kaip pradėjau. Štai mano sprendimas. Štai kaip aš kausiuosi. Kausiuosi dėl savęs ir kausiuosi dėl jos. Noriu, kad Elza atsibustų, ir pats noriu atsibusti. Du gelbėjimo ratai gelbsti sutartinai. Aš už du nudirbsiu sąmoningą darbą, o ji nudirbs... Ėė... Tikrai nežinau, kokį darbą ji galėtų nudirbti, bet noriu tikėti, kad ji ką nors padarys.

Paskutinės mano ašaros teka per šypseną.

Tada pirštais pajuntu šilumą ir pažvelgiu žemyn. Prikandu lūpas pamatęs, kad glostau Elzos ranką.

Man reikės nusiraminti.

Ne, aš ramus. Reikia ateiti į protą. Žiuljenas gerai sakė.

Aš įsimylėjau komos ištiktą merginą.

Kol kas tai atrodo pats sveikiausias dalykas, koks man yra kada nors nutikęs.

17

ELZA

Tikra saldybė. Aš šalia vaivorykštės ir auksinės snaigės. Prieš užmerktas akis prabėga daugybė spalvų, atspalvių, pokši daugybė mažyčių sprogimų – jie ir švelnūs, ir kibirkščiuojantys. Man atrodo, kūdikis užmigo, nėra nieko ramesnio už jo alsavimą. Tibo alsavimas man rodo, kad jis būdrauja. Mano rodo...

Mano alsavimas rodo, kad Tibo blogai prijungė respiratorių.

Sekiau kiekvieną jo judesį, neįstengiau susieti visų garsų su jutikliais, bet respiratoriaus garsą aiškiai atpažinau. Girdžiu šiokį tokį, visai nesmarkų švilpimą. Oro vamzdelis tiesiai virš mano ausies. Tarp visų kitų dalykų galiu girdėti tą deguonies srovelę, kuri prasprūsta į palatą.

Neturiu nerimauti, net jeigu galėčiau. Į mano plaučius patenka pakankamai oro, turiu kuo kvėpuoti. Nėra ko baimintis.

Baimė... Nenoriu stengtis jausti būtent baimę, tad susikaupiu imtis įprasto pratimo, kai šalia yra Tibo.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Kol kartoju tai mintyse, staiga kažkas įsiveržia. Šiluma. Švelnumas. Prisilietimas.

Probėgšmais. Tikriausiai pasirodė.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Ir vėl švelnumas.

Būk rami – ką gi tu galėtum justi?

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Šiluma. Lokalizuota.

Lokalizuota? Kur? Kur ji?

Jau pasitraukė.

Tačiau aš neapsirikau. Juolab kad prieš akis pasirodė violetinė dėmė tą akimirką, kai pajutau šilumą.

Pajutau... Kaip būti tikrai, kad šilumos neišsigalvojau? Kai darau tiek savitaigos pratimų, kaip atskirti tai, kas tikra, nuo to, ką įsivaizduoju?

Praleidžiu tuos klausimus. Nusprendžiu, kad tai tikra. Galų gale valytoja pastarąjį kartą, regis, girdėjo mane dainuojant. Gerai... Sakyti „dainuojant“ būtų smarkiai perdėta. Gal tiesiog sunkiau iškvėpiau negu paprastai. Tačiau ji at-

rodė tokia įsitikinusi. Kadangi mano galvoje skambėjo muzika, norėjosi tikėti, kad pagaliau daviau signalą išoriniam pasauliui.

Mintyse juokiuosi, jaučiuosi lyg ateivė, kuri nori užmegzti ryšį su šios planetos gyventojais. Ateivė, kol kas gebanti bendrauti tik spalvomis. Ir vėl, „bendrauti" būtų per skambiai pasakyta. Paprastai bendravimas vyksta dviem kryptimis. O dabar tik vie...

Staiga šiluma.

Elektros iškrova.

Pulso matuoklis ima pypsėti sparčiau ir trumpiau, tada po kelių akimirkų nurimsta. Šalia manęs Tibo juda. Manau, jis stengiasi pamatyti mažąjį ekraną, rodantį mano širdies susitraukimų liniją. Jis sustingsta, tarsi stengtųsi suprasti ar ko nors lauktų. Tikriausiai apsigalvojo arba nurimo, nes vėlesni judesiai rodo, kad jis atsitiesia. Tik pusiau.

Ir dabar galiu apsirikti. Labiausiai todėl, kad nesuprantu, kam būtų vien atsisėdęs. Tačiau paprastai, kai Tibo įsitaiso šalia manęs, kurį laiką sukinėjasi kaip ieškantis vietos katinas. O dabar nieko panašaus negirdėjau. Nieko tokio, tikriausiai jis galvoja, mąsto, stebi Klarą ar dar nežinia ką. Nesvarbu. Jis čia, tai svarbiausia. Mat aš kol kas turiu darbo, puikiai žinau, kad viskas vyksta daug sklandžiau, jeigu Tibo yra čia.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti. Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Šiluma ir prisilietimas.

Prie rankos.

Tuo pačiu metu jutiklis mano kairėje keturiskart greit pypteli, paskui vėl nurimsta.

– Dieve mano, kas čia vyksta?

Net jei murmėjo, akivaizdu, kad Tibo sunerimęs. Galų gale juk jis mane perkėlė, o tai gali sužadinti daugmaž bet ką. Gerai, jis dar ir blogai prijungė respiratorių, tik pats to nežino. Bet man kirba stipri nuojauta, kad mano širdies dūžių pagreitėjimas neturi nieko bendro su pompa, prie kurios aš tik pusiau prijungta.

Įstengiau lokalizuoti šilumą prie rankos.

Pajutau. Iš tikrųjų. Šį kartą jokios vaizduotės. Esu tuo tikra. Kelias akimirkas mano smegenys reagavo į ranką. Tiesa, nežinau kurią – kairę ar dešinę. Bet aš pajutau.

Ir noriu vėl pajusti.

Prisilietimo poreikis. Staiga įsivaizduoju jį kaip priklausomybę, stiprų pripratimą, kurį reikėtų gydyti mėnesių mėnesius trunkančia detoksikacija. Nepasotinamas poreikis, kuris galėtų užgniaužti man gerklę, apniaukti mintis, priversti drebėti iki pat pirštų galiukų.

Po kelių įkvėpimų ir iškvėpimų mano noras išpildomas.

Aš vėl pajuntu.

Šiluma, švelnumas, prisilietimas.

Dešinė ranka, šį kartą tikrai. Tačiau žinau, kad negaliu jos pajudinti. Nė neverta mėginti. Sutelkiu dėmesį į tuos trumpučius nervinius impulsus – stengiuosi juos susieti su prisiminimais. Po turbūt ilgoko laiko gebu skirti dvi „šilumos, prisilietimo, švelnumo“ zonas. Viena nejuda. Kita keičia vietą. Bent jau toks įspūdis.

ELZA

Neįtikėtina... Nejaučiu kojų nei rankų, nei nieko daugiau, bet įstengiu išskirti dvi zonas, kurių plotas turbūt mažesnis už tris kvadratinius centimetrus.

Ūmus ekrano jutiklio dešinėje pagreitėjimas tuoj pat mane priverčia nutraukti šiuos svarstymus. Dabar mano eilė klausti savęs, kas čia dedasi. Nieko nebesuprantu. Nieko nebejuntu. Tiesa, juntu vieną iš šilumos ir prisilietimo zonų – nejudriąją. Atvirkščiai, tos vietos, kur pojūtis judėjo, nebeliko. Norėčiau suprasti, kas man yra.

Staiga triukšmas nutolsta. Lygindama tai su prisiminimais, net sakyčiau, kad smegenys sąmoningai nuslopino klausą, kad galėtų susikaupti į kitą dalyką. Tačiau kokį?

Tolumoje girdžiu pypsėjimą, kuris sukeltų nerimą bet kuriam gydytojui, ir klausiu savęs, kodėl nė vienas dar neįvirto į palatą. Laiko suvokimas siaubingai sutrikęs, neįstengiu suprasti, ar mano pulsas pagreitėjo prieš sekundę, ar prieš valandą.

Tai pirmas kartas, kai klausa mane išduoda. Gal respiratorius iš tiesų buvo būtinas. Gal tai paskutinės mano sąmoningos akimirkos. Norisi sukąsti dantis ir kovoti, kad atgaivinčiau jusles. Ar veikiau klausą. Kaip norėčiau suprasti.

Mano galvoje viskas jaukiasi. Spalvos, tekstūros, mintys. Dar sykį: nežinau, ar praleidžiu dvi dienas, ar tiesiog kelias minutes, paskui pamažu atsigaunu. Girdžiu, kaip pypsėjimas nusistovi, girdžiu respiratoriaus variklį, oro nutekėjimą iš vamzdelio, girdžiu Tibo ir jo ašaras.

Ką tik jau girdėjau jas. Sunkios, tirštos, kupinos kartėlio – sprendžiu iš pilkšvų prieš akis prabėgusių atspalvių.

Dabar jų spalva visai ne tokia. Ji veikiau keista. Sakytum, liūdesio ir džiaugsmo derinys. Nesuprantama. Liaujuosi analizuoti.

Dar girdžiu savo kūną – jis giliai įkvepia.

Tai stebina. Nors gal po tokio kraujo plūstelėjimo organizmui reikia vėl prisipildyti. Klausimas vis tas pats: kodėl?

Kodėl... Regis, tai vienintelis dalykas, kurio šiandien įstengiu savęs klausti.

18

TIBO

Nepajėgiau atsispirti. Aš ją pabučiavau.

Tikėjausi pajusti šaltį. Pirma klaida.

Tikėjausi pajusti stingulį. Antra klaida.

Žinoma, Elza negalėjo atsakyti į mano bučinį, bet jutau švelnumą. Užtektinai švelnumo, kad mano prisiminimuose šis prisilietimas susisietų su bet kuriuo kitu bučiniu miegančiam kūnui. Tokiu, kai bučiuoji vidury nakties, kai partneris dar miega. Gal tokiu, kuriuo kaip tik norisi jį pažadinti. Tokiu, po kurio naktis pakrypsta visai kita linkme: tampa vien jausminga arba vien kūniška, arba abu dalykai susimaišo. Klausiu savęs, kada paskutinį sykį iš tikrųjų išgyvenau su kuo nors tokias akimirkas.

Tačiau čia, ligoninės palatoje, – nežinau, kas man užėjo.

Gal kai kas sakytų: „Tai buvo stipriau už mane." Nemėgstu šito posakio. Aš sakyčiau veikiau...

Tai buvo akivaizdu.

Aš ją pabučiavau.

Įsikandu sulenktą smilių, noriu atsikratyti įtampos. Jau dvi valandos, kai grįžau į Gaelės ir Žiuljeno namus ir vis dar esu įsiaudrinęs. Turbūt situacija sukėlė adrenaliną, o gal ir tie sumauti hormonai išsijudina, kai nubunda jausmai. Iki šiol maudžiausi savotiškoje euforijoje, į butą parėjau beveik aklai. Koks gali būti juokingas, kai įsimyli...

Klaros čiauškėjimas akimirksniu grąžina mane į žemę. Pažiūriu, kiek valandų – jau laikas jai paruošti pieno buteliuką vakarienei.

Įėjęs į namus nesąmoningai įjungiau televizorių, bet garsas visai pritildytas. Gal tam, kad palaikytų man draugiją, bet, manau, labiausiai norėjau prasiblaškyti. Nepatogumas: tai nedaro jokio poveikio. Net Klarai nepavyksta manęs prablaškyti.

Paruošęs buteliuką, priglaudžiu ją ir leidžiu ramiai čiulpti. Mano akys klaidžioja po svetainę ir pagaliau pamato taikinį. Vežimėlio naudojimo instrukcija. Tiesa, ryt turiu sumanymą ir reikėtų išmokti išskleisti tą sumautą daiktą. Tačiau dėmesį patraukia kita knyga po žurnaliniu staliuku.

Keista, kad ją pastebėjau, nes ją dengia žurnalai. Net pats ją ten padėjau paskutinį kartą, paslėpiau tyčia – kad išeidamas pamirščiau. Dar minutėlę dvejoju. Svarstau – kodėl gi Žiuljenas man nupirko tą knygą, jau savaitę man kartoja, kad būčiau labai atsargus, atidžiai stebėčiau, kas vyksta

mano mintyse ir širdyje. Gal jis mano, kad paskatins mane daugiau nebelankyti Elzos. O gal tiesiog nori prisidėti prie medicininio mano lavinimo. Vis dėlto pastarąja prielaida labai abejoju.

Sėdžiu nejudėdamas, apimtas neryžtingumo, kol Klara išgeria pieną. Tai tarsi žvilgsnių mūšis. Aš įsmeigiu akis į knygą, kad ji pakiltų ir atskristų man į rankas, o knyga meta iššūkį ją pačiupti. Knygai pasiseka: laimi laiko, kol einu paguldyti Klaros. Ir nebesiseka: kimbu į ją apie 21 valandą po vakarienės ir dušo, tarsi kareivis, pagaliau pasiruošęs kautis.

Knyga prasideda įžanginiu žodžiu, jį kuo puikiausiai praleidžiu. Turinys atrodo gerai sudarytas, tačiau ir jį greit peržvelgiu, puolu prie įvado. Per penkias sekundes jau perverčiau gerą dešimtį puslapių, priartėju prie temos esmės.

Pradžioje dėstymas gana paprastas, tik vienas kitas mokslinis sakinys. Tačiau netrukus prasideda labiau techniniai terminai. Kai pakeliu galvą į sieninį laikrodį, rodo 21.10. Ne... Negali būti... Man atrodo, kad jau ilgiau negu valandą suku galvą prie knygos. Nuspręsta, ji liks po žurnalais. Prisipažįstu nugalėtas.

Manau, viena mano dalis nenori skaityti apie tai, kaip mažai galimybių atsibusti turi į komą paniręs žmogus.

Visai neįsivaizduoju, kokia Elzos būklė, niekas nenori apie ją pasakoti. Pagaliau pastebėjau: man taip ir geriau, kad niekas apie ją nepasakoja. Verčiau būsiu aklas ir nieko nežinosiu. Jei nieko nežinosiu, išsaugosiu viltį. O tik viltis šiandien varo mane į priekį.

21.15, čiumpu vežimėlio instrukciją. Tylutėliai grįžtu į Klaros kambarį paimti savo nepasitenkinimo objekto, pastumiu į šalį žurnalinį staliuką, kad būtų kiek daugiau vietos. Judesiai paskui turbūt panašūs į labai prastą baletą. Pavirstu siaubingu šokėju, apgailėtinu partneriu vežimėliui, kuris tik po negailestingo dueto teikiasi susilenkti ar veikiau išsiskleisti pagal mano reikalavimus.

Pagaliau įkalu spektaklio vinį: 22 valandą skelbiu pergalę. Tačiau palieku vežimėlį išskleistą prie durų. Nors išskleidžiau ir sulanksčiau kokius penkis kartus iš eilės, kad būčiau tikras, jog įsisavinau judesius, vis dėlto bijau ryte nebemokėti to pakartoti.

Paruošiu viską, ko reikės krikštaduktei, kai ji pažadins vidury nakties, paskui tyliai išsitiesiu savo lovoje. Kova su vežimėliu tikriausiai nuvargino labiau, negu maniau, nes tuoj pat užmiegu. Apie ketvirtą ryto apsiblausęs pagirdau Klarą pienu iš buteliuko ir vėl nugrimztu į gilų miegą.

Septintą suskamba žadintuvas. Ar veikiau septintą suvibruoja telefonas. Tuoj pat užspaudžiu jį, kad nesudrumstų to mažo stebuklo, miegančio tame pačiame kambaryje, sapnų.

Neįtikėtinas dalykas pamatyti, kaip visai skirtingomis aplinkybėmis žmogus gali elgtis vienodai. Prisimenu, kad taip pat nubusdavau ištisus trejus metus, kad nepažadinčiau Sindės, ji pasnausdavo ilgiau už mane kokį ketvirtį valandos. Paruošdavau jai pusryčius – iš pradžių su meile, paskui iš įpročio. Gerai pagalvojus, regis, padėką išgirsdavau tik pirmomis savaitėmis. Man nesvarbu – buvau įsimy-

lėjęs, paskui įpratęs. Šiandien esu tiesiog atsidavęs. Ir žinau, kad Klara manęs nepames.

Visiškai pasiruošiu, kad galėčiau būti vien su Klara, kai ji atsibus, tai netrukus ir nutinka. Aprengiu ją daugybe drabužėlių, kad būtų šilta, laikydamasis Gaelės nurodymų. Beje, kurį laiką atkakliai ieškau rausvos kepurytės, kurią padovanojau jai gimus. Randu tvarkingai padėtą šalia kitų „išeiginių“ drabužėlių, kaip sako Žiuljenas. Pačiu laiku, nes kaip tik esu numatęs „išėjimą“.

Tiesa, kiek savotišką. Krikštaduktei bus naujovė. Ir man naujovė. Niekada nemėginau bėgioti stumdamas vežimėlį. Tik žinau, kad Žiuljeno pirktas modelis tam tinka. Vis dėlto truputį baiminuosi, bet tai daugiau susijaudinimas negu nervingumas. Dabar pirmą kartą nuo gruodžio pradžios neatrodau toks panašus į kosmonautą. Striukė lieka kabykloje, kai užtrenkiu paskui save duris.

Leistis liftu su vežimėliu pasirodo daug paprasčiau, negu įsivaizdavau, kitaip negu tiesiog išeiti iš pastato. Sekmadienis, devinta ryto, žmonių nedaug, kas palaikytų man duris – išvis nėra. Liepiu Klarai užsidengti ausis, kai keikiuosi, – nežinia, kiek užtrunku, kol išeinu pro namo duris. Lauke pasijuntu lyg atgimęs.

Iš tikrųjų nesuprantu visų persmelkiančių pojūčių, bet mėgaujuosi tiesiog žiūrėdamas, kaip pro debesis prasiskverbia saulės spinduliai. Formaliai žiūrint, lyti neturėtų, bet vis tiek virš vežimėlio išskleidžiu varpelio pavidalo plastikinį gaubtą. Nenorėčiau, kad Klara sušaltų.

Sparčiu žingsniu pasileidžiu link parko. Po kelių šimtų metrų mane sužavi pasiskolinti Žiuljeno batai. Jei ir veži-

mėlis taip gerai tiks bėgti, pajusiu didesnį malonumą, negu tikėjausi. Pribėgęs prie didelį žalią plotą vagojančių asfaltuotų takų, pamažu spartinu žingsnį. Tada imu risnoti – iš pradžių nerangiai, vėliau vis tvirčiau, aplink visą parko plotą.

Vežimėlyje Klara atrodo budresnė negu bet kada. Nauja patirtis, atrodo, ją pakerėjo. Prieš kelias dienas buvau labai skeptiškai nusiteikęs, bet dabar įsitikinau. Mintyse net imu planuoti nuolatinius bėgiojimo seansus. Reikės pasikalbėti su Žiuljenu. Galėtume kartu bėgioti – šiaip, retkarčiais. Svarstau, gal net ir Gaelė susiviliotų.

Apie dešimtą parke jau yra šiek tiek žmonių, bet daug mažiau, negu įsivaizdavau. Vien todėl, kad saulė palengva slepiasi už debesų. Tad pasuku namų link ir kelio gale vėl pasileidžiu bėgti – ima lyti.

Grįžtu namo permirkęs prakaitu ir lietumi, bet iš pradžių pasirūpinu mažuoju angelu, kuris vežimėlyje užmigo. Nurengiu ją ir pervystau, tada Klara kategoriškai nesutinka atsitraukti nuo mano glėbio. Vaikštinėju po svetainę linksmindamasis su ja, bet nuotaika bjūra kartu su blėstančia šviesa. Dar nėra vidudienio, bet sakytum, kad jau sutemo. Keistai primena reginį, kurį vakar popiet stebėjo brolis.

Kai pro debesis prasikala saulės spindulys, prieinu prie lango – stengiuosi sužadinti pojūčius, patirtus ryte išeinant. Niekas neatsinaujina. Tarsi organizmas būtų viską pamiršęs.

Tolumoje lyja. Tik vienas mažas plotelis dar mėgaujasi saulės spinduliu: ten atsiranda ir išnyksta blyški vaivorykš-

tė. Tarytum šviesos signalas, pernelyg gerai man primenantis vieną liniją viename ekrane vienoje ligoninės palatoje. Rodau ir vardiju Klarai spalvas, nors puikiai žinau, kad ji niekad neprisimins šio sekmadienio, kai krikštatėvis ją mokė, kaip galima iš tikrųjų pamatyti tokį reiškinį.

Atsidūstu įsistebeilijęs į vaivorykštę. Vėl tapau apatiškas, sakytum, mėgdžioju naują brolio asmenybę. Klara turbūt pajuto, nes jau nori išsivaduoti iš mano rankų. Paguldau ją į lovelę ir grįžtu prie lango tarsi magneto traukiamas.

Smarkus lietus tolumoje panašus į mano širdies būseną. Staiga užsinoriu išrėkti savo skausmą, bet žinau, kad tokio elgesio jau per akis. Užtektinai verkiau. Šį tą nusprendžiau. Nekenčiu audrų, bet šita vaivorykštė, atrodo, vėl suteikia man vilties.

Juk ir iš audrų turi būti kokia nors nauda.

19

ELZA

Ilgesingas bučinio garsas, kai sesuo bučiuojasi su dabartiniu draugu, man atgrasus. Kaip ji drįsta mano palatoje? Žinoma, niekada nesuko sau galvos dėl širdies draugų. Jai pakanka išsirinkti kurį nors iš tos bandos, kuri visur paskui ją sekioja. Taigi minėtas draugas tikriausiai nė sekundės nesusimąstė prieš atsakydamas į jam siūlomą bučinį.

Jei tikėsiu audinių šiugždesiu, man net atrodo, kad jis pakišo rankas po sesers marškinėliais. Girdžiu ją juokiantis, bet turbūt susitvardė, nes jų lūpos pagaliau liaujasi šlamštusios vienos kitas.

Mintyse atsidūstu. Taip, jau įgriso girdėti juos bučiuojantis, bet taip, aš truputį pavydėjau. Ne todėl pavydėjau, kad sesuo su manim kalbėjo mažiau negu paprastai, o todėl, kad aš tokio prisilietimo nepatyriau jau, regis, visą amžinybę.

ELZA

Kai šįryt nubudau, buvau praradusi laiko nuovoką, paskui atėjo sesuo ir supratau, kad šiandien trečiadienis. Tikslią datą galėjau nustatyti tik kai ji atsiliepė telefonu. Man atrodo, šiandien 10 diena, bet dėl nieko nesu tikra. Galiu tik pasakyti, kad Kalėdos bus maždaug po poros savaičių. Svarstau, kokią gi dovaną galiu gauti.

Tikriausiai nebūtį.

Kokią dovaną dovanoti komos būklės merginai? Juolab kad jos gimtadienis buvo prieš keturias savaites, o medikai tik ir tegalvoja, kaip čia ją atjungus.

Prisimenu pernykštes Kalėdas, buvo neįmanomai nuobodu. Atsidūriau vienuose iš nesibaigiančių šventinių pietų, kur visada matai tuos pačius žmones ir valgai tuos pačius patiekalus, o aš tuo metu tenorėjau vieno: prisisegti slides ir tokią dieną, kai slidinėjimo trasose nė gyvos dvasios, eiti jomis pasidžiaugti. Mama keliskart subarė, kad esu tokia nekomunikabili. Išsisukau nuo priekaišto atsakydama, kad nesuprantu, kodėl seseriai leista ateiti su vos dviejų savaičių senumo draugu, o man neduotas leidimas atsivesti senų laikų draugo.

Draugas, kurį norėjau pasikviesti, buvo Stivas. Visa šeima jį jau pažinojo, bet pasakė man „ne“. Tėvas jo nekentė nuo tada, kai sužinojo, kad jis mano kopimo partneris. Mama jį ignoravo, kai sužinojo, kad jis tėra *tik* mano kopimo partneris (o ne tiesiog partneris). Sesuo...

Nė nenutuokiu, ką manė sesuo, bet staiga man ima rodytis, kad sužinosiu. Už palatos durų girdžiu nemažai balsų ir kaip tik, regis, atpažįstu Stivo balsą. Mane užplūsta

džiaugsmas – iš tikrųjų užplūsta. Net panardina: mat šios savaitės pergalė – gebėjimas vėl suvokti savo emocijas.

Jaučiu, kas teka mano kraujyje. Juntu tuos po mane keliaujančius smegenų siunčiamus cheminius pranešimus, kurie grįžta kupini informacijos. Šiandien pajuntu pasibjaurėjimą ir džiaugsmą, bet vakar, regis, turėjau progą jausti skausmą ir pyktį.

Pastarieji kilo dėl vyriausiojo gydytojo ir jo interno, kurie užsuko su mandagumo vizitu. Tiesa, jie tiesiog užėjo pasikalbėti apie mano atvejį. Tarsi reikėtų, kad būčiau jiems prieš akis – taip kiekvienam lengviau pagrįsti savo nuomonę. Vyriausiasis gydytojas internui davė nemenką moralės pamoką, sužinojęs, kad tas pranešė šeimai apie šeštadienį mane ištikusius traukulius. Internas gynėsi sakydamas, kad taip pasielgti buvo visiškai normalu. Gydytojas neatlyžo, tvirtino, kad kai ligonio byloje įrašoma tas nelemtas „minus X“, į nereikšmingas smulkmenas nebekreipiama dėmesio. Mano traukuliai esą tebuvo refleksas, nervinis signalas, keliaujantis tikrai jau ne per smegenis, o per autonominę mano sistemą. Nebeklausiau, kai pasipylė medicinos terminai, nors buvo smalsu sužinoti oficialius mane prižiūrinčio gydytojo argumentus. Kai atsipeikėjau, palatoje buvo keli asmenys.

Tačiau dabar jau esu su penkiais, ir triukšmas griausmingas.

– Polina! – sušunka Rebeka. – O, nesitikėjau tavęs pamatyti! Kaip smagu, kad tu čia. Kaip gyveni?

Sesuo guviai atsako Rebekai. Puikiai įsivaizduoju bejėgišką jos draugo, susidūrusio su trimis nepažįstamais, veido

išraišką. Ji visus supažindina. Jos bičas vietoj pasisveikinimo vos vos burbteli. Man regis, nepraeina nė dešimt sekundžių, o jo jau ir pėdos ataušusios.

Stivas ir Aleksas krizena atokiau, o Rebeka, kaip paprastai, nerimauja.

– Manai, mes jį išgąsdinom?

– Ai, Rebeka, atsipalaiduok! – atsako sesuo. – Jis tik truputį laukinis.

– Prisiminus, kaip jis laikė tave apkabinęs per liemenį, „laukinis" atrodo tinkamas žodis, – pasigauna juokdamasis Aleksas.

– Aleksai! – vienu metu sušunka abi merginos.

– Oi, kas čia tokio, gal galima truputį pasijuokti?

– O aš su juo sutinku, – priduria Stivas.

– Aš... ėė... atsiprašau.

Aš suglumusi. Tai buvo mano sesers balsas, bet persimainęs sesers balsas. Savotiškas sutrikęs murmesys, kuriame negirdėti jokio tvirtumo. Iš jos tai tikrai labai neįprasta... Staiga aš suprantu.

Mano sesuo ir Stivas. Gelbėkit... Ar tik sesutė nebus Stivo įsimylėjusi?

Dabar, kai ta prielaida atėjo į galvą, klausiu savęs, kodėl anksčiau apie tai nepagalvojau. Juk tai atrodo akivaizdu! Bet ne, turėjau nugrimzti į komą, kad suvokčiau. Kiek ženklų taip ir nepastebėjau. Štai kodėl niekad tiksliai nerasdavau žodžių apibūdinti, ką sesuo apie jį mano.

Ši mintis suteikia progą fiziologiškai patirti naują tos akimirkos emociją – užuojautą. Mat susigriebiu iš visų jėgų

besitikinti, kad seseriai pavyks prisipažinti, ką jaučia. Ką gi, gal ne šioje ligoninės palatoje. Juolab kad Stivas ne toks žmogus, kuris gaištų laiką pasiaiškinimams, kad ir su merginom.

Man atrodo, jis tik su manimi ir stengėsi būti subtilus, ir – vargas jam – tai nepavyko, nors to charakterio bruožo aš trokštu.

Piešiu sau sesers drauge su Stivu paveikslą. Viduje nusišypsau. Įsivaizduoju, kad šypsausi iš tikrųjų.

– Šiandien ji atrodo laiminga, – sako Rebeka.

Suprantu, kad kalba apie mane, nes jos žingsniai priartėjo prie lovos. Noriu surikti iš laimės, kai pajuntu jos ranką prisiliečiant prie mano kairės – antra mano pergalė po Tibo apsilankymo.

– Nors tikrai nėra dėl ko.

Nuo sesers balso man stingsta kraujas. Nauja emocija. Baugulys. Prie baimės dar nepriartėjau. Ir, tiesą sakant, pirmas kartas, kai noriu nejausti.

– Ką nori pasakyt, Polina? – klausia Stivas.

– Ne, nieko.

– Pala, nejaugi manai, kad leisim tau sakyt tokius dalykus ir nieko nepaaiškint!

Apie ką aš čia... Apie Stivo subtilumą, kurio tiesiog nėra.

– Neturiu teisės apie tai sakyti, – atsako mano sesuo.

– Kaip neturi teisės?

– Todėl, kad jūs ne šeimos nariai.

Stivas turbūt jau užvirė. Suprantu, kad Rebeka priėjo prie sesers.

– Polina, juk žinai, kad Elzai mes esam šeimos nariai, nors neturim jokio giminystės ryšio. Negali mūsų palikti nežinioje taip pasakiusi. Kas čia vyksta?

Štai, tai yra taktas. Tylomis padėkoju Rebekai už švelnią, bet ryžtingą kalbą. Trys mano draugai nori atsakymo ir neišeis, kol jo neišgirs.

– Rimtai, ar tikrai turiu jums aiškinti?

Sesers balsas drasko man širdį. Regis, ji tuoj pravirks.

– Ji neatsibus, tiesa?

Stivo balsas šaltas kaip ledynai, kuriais buvom įpratę drauge vaikščioti. Mintyse spalvos persimaino nuo tamsiai raudonos iki šalčiausios, kokia tik gali būti, mėlynos. Man per daug emocijų. Beveik noriu ištrūkti iš to pokalbio.

– Gydytojai sako, kad ne.

Sesers tonas apibendrina aiškinimą. Niekas neprabyla. Ar bent ne iškart.

Labai nuspėjama: pirmas pradeda kalbėti Aleksas.

– Ačiū už informaciją. Esu tikras, Elza būtų norėjusi, kad mums pasakytum.

– Aš visai nežinau, ko Elza būtų norėjusi, ir manau, niekada nesužinosiu, – piktai atšauna sesuo.

– Nurimk, Polina, visai neverta pulti į tokią būseną.

– Kaip neverta? Į kokią noriu, į tokią puolu!

Atrodo, niekada negirdėjau savo sesers taip kalbant.

Tą akimirką vėl sugirgžda durų rankena. Girdžiu, kaip keturi palatoje esantys asmenys vienu metu įkvepia. Kažin, nejau širdies draugas sugrįžo?

– Ėė... Atrodo, aš ne laiku.

Tibo. Mano vaivorykštė. Jam bus nelengva praskaidrinti įsielektrinusią atmosferą.

– Aha, gali būt! – atkerta mano sesuo. – Kas tu toks?

– Nusiramink, Polina.

Šįkart įsakymas pasigirsta iš Stivo. Aš ir sujaudinta, ir nustebinta.

– Eime su manim, – vėl jis.

– Kur? – iškošia sesuo.

– Į lauką. Tau reikia nusiraminti.

Suprantu, kad jis sučiumpa ją už rankos ir išsitempia į koridorių. Jiems pavymui trinkteli durys. Palatoje stoja slegianti tyla.

Taip ir maniau. Nors sesuo su Stivu už sienos, palatoje audra nenuslūgsta.

– Sveiki gyvi... – sako Tibo eidamas arčiau. – Tikrai man atrodo, kad atėjau ne laiku. Arba padariau ką nors tokio, ko nereikėjo?

Įsivaizduoju savo vaivorykštę sutrikusį, nežinantį, ko griebtis. Bent jau jo balsas tai atspindi. Tuoj pat smarkiai užsinoriu, kad pasisektų atlikti pratimą „pasukti galvą ir atsimerkti“. Kaip norėčiau jį pamatyti.

– Ne, tik Elzos sesuo truputį... nejaukiai pasijuto, – atsargiai atsako Aleksas.

– Neatrodė nejaukiai besijaučianti, – pareiškia nuomonę Tibo.

Niekas jam neatsako. Girdžiu jį einant prie manęs. Įspėju visas smegenų dalis, kurios norėtų veikti. Taip susikaupiu, kad pajuntu prisilietimą prie kaktos, plaukuose ir ant skruos-

to, tuo pačiu metu girdžiu slystant ranką. Atrodo, paskęstu tame, tarsi švelni šiluma būtų aprėpianti kaip vandenynas. Nors prisilietimas vos juntamas tarsi drugelio sparnas.

Tibo kvėpavimas visai čia pat, taip arti kaip tomis dienomis, kai jis užmigdavo šalia.

– Šiandien nepabūsiu, Elza, – sumurma kiek įmanydamas tyliau. – Pas tave atėjo daug lankytojų. Nesielgsiu kaip egoistas ir nepasigrobsiu tavęs vien sau.

Sumišusios emocijos. Chaotiškas pavydo, troškimo liūdesio ir dar kažko, ko man nepavyksta aiškiai atskirti, mišinys.

Aiškus pojūtis. Tibo bučiuoja man skruostą. Tai lyg skonių sprogimas. Menkiausią smegenų dalelytę nukreipiu – net neaktyvias dalis – į tai, ką juntu. Regis, galėčiau tiksliai nusakyti jo lūpų formą, burnos apvalumą, menkiausią vagelę tame rausvame kūno lopinėlyje, kurį tiesiog svajoju pabučiuoti.

Labiau negu kada nors noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Šiluma pranyksta man nespėjus to padaryti.

Kadangi nenugrimzdau į prisilietimą, grimztu į liūdesį, klausydama, kaip Tibo atsisveikina su Rebeka ir Aleksu. Jis išeina iš palatos, aš atskirame pasaulyje. Net draugų balsai neįstengia grąžinti manęs. Tačiau pavyksta tame šurmulyje, tarsi garsus slopintų debesys, nugirsti kelis žodžius.

– Manai, turėtume su juo apie tai pasikalbėti? Dabar jis atrodo jai artimas...

– Ne. Leisk jam svajoti. Tegu būna bent vienas, kuris dar gali tai daryti.

20

TIBO

Maždaug kas tris minutes žvilgčioju tai į laikrodį ant rie-šo, tai ant kabineto sienos, tarsi vienas iš jų galėtų meluoti. Nuo pat ryto neįstengiu susikaupti, tai nepakenčiama. Byla, kurią turiu prieš akis, nepasistūmėjo nė per centimetrą. Net abejoju, ar iš tikrųjų ją bent per centimetrą pastūmiau nuo tada, kai padėjau ant stalo.

Tiksliai žinau, kas man. Jaučiu stygių, kuris galės būti numalšintas tik rytoj, nes vakar negalėjau su ja pasimatyti. Na, mačiau ją, bet tik porą minučių, ir turėjau sukaupti visą mandagumą, kad susilaikyčiau nepasilikęs ir neužgrobęs Elzos tą trumpą valandėlę, kurią turėjau. Tad praklaidžiojau ligoninės koridoriais, kelissyk praėjau pro penkiasdešimt antrą palatą, taip pat ir pro brolio. Mama buvo palikusi du-ris praviras, tarsi nežinia kelintą kartą norėtų mane įvilioti.

TIBO

Ji buvo teisi. Leidausi įviliojamas. Įėjau į jo palatą nieko nesakydamas. Jie mėgino mane prašnekinti, bet nusičiupau žurnalą, nė nepakėliau į juos akių, įsiglaudžiau kampe, mama sėdėjo ant vienintelės nepatogios lankytojams skirtos kėdės.

Viena ausimi klausiausi jų pokalbio versdamas žurnalo puslapius – tai pasirodė besanti kuo keisčiausių straipsnių kompiliacija. Nė nepastebėjau, kad mama išėjo. Tik kai brolis atsikrenkštė, pagaliau pakėliau akis ir pamačiau, kad mudu likom vieni. Akimirką žiūrėjom vienas į kitą tyloje, paskui brolis prašneko. Iš pradžių tai buvo kuo banaliausias pokalbis, paskui jis staiga prabilo apie visai kitką.

– Kodėl niekada neateini pas mane?

– Tikrai savęs to klausi? – šaltai pasakiau.

– Iš tiesų... ne, – atsakė atsidusdamas. – Manai, aš nusipelniau to, kas su manim vyksta. Bet aš kitaip užduosiu klausimą. Kokį galą tu veiki, kol mama būna čia? Sėdi mašinoj?

Tą minutę užverčiau žurnalą, užmečiau akį į uždarytas duris ir nusprendžiau viską iškloti. Nesustodamas papasakoju apie depresijos priepuolius laiptinėje, pykčio antplūdžius, kaip prieš dvi savaites supainiojau palatas, susipažinau su Elza. Papasakojau apie visas neryžtingumo valandėles, apie akimirką, kai suvokiau savo jausmus merginai, panirusiai į komą. Prisipažinau ir kad vis dar negaliu priprasti prie minties, jog mano brolis užmušė du žmones vien todėl, kad buvo per kvailas ir sėdo prie vairo.

Išpyliau visa tai nesustodamas, bet jis sekė pasakojimą. Akimirksnį net pasirodė, kad matau jo akis truputį sublizgant, bet ne, to negalėjo būti.

– Tu vis dar taip pat ant manęs pyksti? – paklausė mano monologui pasibaigus.

– Ir dar kaip...

– Tai ką čia veiki?

– Kaip ką?

– Kokių galų atėjai į mano palatą? Ji šiandien tavęs nenorėjo priimti?

Vienu šuoliu pakilau ir po poros sekundžių jau buvau užvirtęs ant jo – ranka ant krūtinės, veidas per dvidešimt centimetrų nuo jo.

– Draudžiu tau taip apie ją kalbėti.

Mano akys vėrė jo ilgą valandėlę, kol jis nusigręžė. Tai, ką jis paskui pasakė, mane privertė atsitraukti iš nuostabos.

– Tu rimtai įsimylėjęs.

Tai buvo pasakyta nepiktai ir be pašaipos. Buvo pasakyta su pavydu. Ničnieko nesupratau, kas vyksta. Juolab kad brolis ir toliau kalbėjo.

– Tu rimtai įsimylėjęs, aš tau pavydžiu. Ne įsimylėjimo, o kad gali jausti tokias emocijas. Niekada nebuvau labai nuoširdus ar... gilus, aha, būtent tas žodis. Niekada nieko nejaučiau žmonėms giliai. Ką aš žinau. Bijojau, kad manęs nemylės? O gal nusispjoviau į tai. O šiandien man tai atrodo... blogai. Bet dar nereiškia, kad man išeina.

Kol kalbėjo, stovėjau nejudėdamas, paskui supratau, kad čia jis kalbą ir baigs. Mane iš tikrųjų pritrenkė. Nė per nago juodymą netikėjau mama, kai sakė, kad brolis mąsto apie tai, kas jam nutiko.

Galbūt reikėjo.

– Tai gali pamėginti, – atšoviau ir nuėjau atsisėsti į palatos kampą.

– Norėčiau, – atsakė be užuolankų.

– Ko lauki?

– Ką aš žinau.

Nuo tos minutės jo žvilgsnis klaidžiojo po lauką, ir jis kalbėjo tik su mama, kai ji grįžo. Tačiau kelias sekundes stebeilijosi į mane, mums ruošiantis išeiti. Prieštaringiausias mano matytas derinys. Jo akyse buvo tokia jausmų ir emocijų sumaištis, kad tuoj pagalvojau: kaip jis galėjo sakyti, kad nieko nejaučia? Tada linktelėjau atsisveikindamas, o gal norėdamas jį padrąsinti gerai nežinau kam. Jis atsakė dar santūriau negu aš, tuo ir apsiribojom.

Mašinoje mama mėgino sužinoti, kas įvyko per tas dešimt minučių, kol buvo išėjusi. Man beveik atrodo, kad ji tyčia taip pasielgė, norėdama palikti mus vienudu. Kai parvežiau ją namo, norėjo, kad likčiau. Šį kartą nedvejodamas sutikau. Neketinu dar kartą prašyti Žiuljeno palaikyti man vakare draugiją, juolab kad Klaros krikštynos sekmadienį, ir jis turi kitų reikalų, ne vien rūpintis geriausiu draugu.

O paskui tris valandas tramdausi, kad jam nepaskambinčiau, nes jaučiu: vakaras bus labai sunkus. Nenoriu eiti pas mamą, nes užgrius visas kalnas klausimų. Nenoriu eiti pas bendradarbį, nes užgrius dar daugiau. Aš tik noriu ją pamatyti.

Staiga galvoje atsiverčia knyga, kurios herojus esu aš. Visą dieną ji buvo užstrigusi ties 100-uoju, arba, kaip mėgstu sakyti, baltu, puslapiu. O dabar tarsi vėjo gūsis būtų atvertęs 99 puslapį: „Darykite tai, ko jums norisi."

Kas man trukdo šįvakar nuvažiuoti aplankyti Elzos? Lankyti leidžiama kasdien, tik valandos skiriasi. Šiandien ketvirtadienis. Paprastai leidžiama nuo 15 iki 18 valandos. Atsakymą žinau po pusės sekundės. Baigiu darbą 18 valandą. Tad nėra jokio būdo suspėti.

Ne. Vienas yra.

Nė negaištu laiko nusišypsoti 54 puslapiui: „Darykite viską, ką galite, kad jums pasisektų", puolu į viršininko kabinetą. Mano knygoje, kurios herojus esu aš, nebuvo parašyta, *ką daryti*, kad pasisektų, parašyta tik: *viską*. Renkuosi būti sąžiningas iš dalies, neturiu laiko ką nors prasimanyti.

– Man reikia padaryti labai svarbų dalyką. Ar galiu išeiti anksčiau?

Mano vadovas įtariai pasižiūri. Dirbdamas šioje įmonėje dar nė sykio nesu prašęs nieko asmeniškai, bet mano pykčio priepuoliai prieš Sindę, kai skyrėmės, nors ir prieš metus, mano asmens bylą paženklino dideliu raudonu kryžium.

– Kas tas svarbus dalykas? – atsidūsėdamas klausia vadovas.

– Sudėtinga paaiškint, – atsakau dvejodamas.

– Man toks įspūdis, kad sudėtingas esat jūs, Tibo.

– Visai gali būt.

Po mano atsakymo jis šypteli, o aš suprantu, kad laimėjau.

– Kelintą jums būtų anksčiau? – klausia žiūrėdamas, kaip išeinu iš kabineto.

– Tuoj pat? – atšaunu, galvodamas, kad rizikuoju nebent išgirsti mandagiai suformuluotą draudimą.

– Eikit. Dinkit. Bet rytoj būkit čia septintą.

Atsidėkodamas linkteliu ir neriu į savo kabinetą pasiimti daiktų. Širdis plaka kaip pašėlusi – nežinau, ar dėl lėkimo laiptais, ar dėl pergalės. Man visai nesvarbu.

Žinau tik viena.

Aš ją pamatysiu.

21

ELZA

Kalėdos atėjo dviem savaitėmis anksčiau. Šiandien ketvirtadienis, o Tibo čia.

Jis jau kurį laiką mano palatoje. Atėjo pakylėtas. Papasakojo apie keistą dieną, net sakė, kad anksčiau išėjo iš darbo, norėdamas atvažiuoti manęs aplankyt. Išgirdusi šią informaciją suglumau. Juo labiau kad tai vienas iš retų kartų, kai jis šitaip su manimi kalbasi, jei išvis galima sakyti „kalbasi". Spalvingas jo balsas buvo kupinas žaižaruojančių atspalvių. Pagaliau apsistojo ties aksomo tekstūra, o paskui ne viską gerai supratau. Tiesa, iš tikrųjų vis dar nesuprantu, bet nieko baisaus. Jaučiuosi gerai, o tai svarbiausia.

Nepaisydama ant mano ligos istorijos užkeverzoto „minus X", jaučiuosi gerai.

Beje, man regis, kad Tibo vienintelis žmogus, kuris nežino šios smulkmenos. Gal todėl gerai jaučiuosi, kai jis čia. Gal todėl mano pojūčiai visada atgyja, kai jis šalia. Dievinu savo šeimą ir draugus, bet... Tibo iš tikrųjų yra tas, dėl kurio aš bet kokia kaina noriu nubusti.

Dabar jis kaip ir anais kartais guli šalia. Kaip ir anais kartais, blogai sujungė mano respiratorių, tad nenuostabu, kad sesuo burbės pastebėjusi. Iki šiol ji mano, kad vamzdelis pats išslysta. Nė neįtaria, kad kažkas jį nuolatos atjungia.

Beje, atrodo, kad Tibo įprato mane perkelti. Arba užsiaugino raumenis. Tačiau praėjo tik kelios dienos, tai būtų stebėtina. Nors šiandien iš tiesų teko mane stumti iki pat lovos krašto, nes girdėjau, kaip iš pasitenkinimo atsiduso, kai išsitiesė ant čiužinio. Tačiau dar nesu tikra, kad miega.

– Elza...

Ne, nemiega. Arba kalba sapnuodamas. Tačiau tai visai budraus žmogaus murmėjimas.

Norėčiau suvirpėti. Kaip norėčiau jam atsakyti. Jo vardas mano mintyse per dvi savaites prabėgo daugiau kartų negu bet kuri kita mintelė per pastaruosius du mėnesius. Tai beveik vienintelis dalykas, kurį tvirtai apie jį žinau. Vardas. O dėl viso kito – galiu tik įsivaizduoti, kaip jis atrodo.

Vienumos valandomis turėjau laiko surūšiuoti savo pojūčius. Pradžioje rėmiausi faktu, kad rega yra pati svarbiausia, bet kadangi man likusi vien klausa, pamaniau, kad girdėti ir taip geras privalumas. Dėl skonio nusprendžiau, kad jis gali būti antrinis. Dėl uoslės – suvokiau, kad norėčiau pažinti Tibo kvapą. Tą akimirką pypsėjimas šalia kelias sekundes

paspartėjo, paskui vėl ėmiausi minčių pratimų. Tačiau ir vėl darau išvadą: nė vienas iš jų nėra toks paveikus kaip tada, kai Tibo guli šalia.

O šiandien labiau negu bet kada norėčiau išvysti jo veidą, akių spalvą, stebėti tas rankas, kurios pirmą sykį man į rankas pasiuntė elektros iškrovą.

Norėčiau jį užuosti, sužinoti, ar kvepinasi kvepalais, išmokti atpažinti jo odos kvapą. Norėčiau visu kūnu liesti jo kūną.

Tačiau skonio pojūtį palieku nuošalyje, nes pulso jutiklis per tolygiai greitėja, kai ties juo apsistoju. Kiekvieną kartą, kai įsivaizduodavau, kad bučiuoju Tibo, ir atgaivindavau prisiminimą apie jo lūpas ant skruosto, išgirsdavau ateinant seselę. Ketvirtą kartą budintis gydytojas liepė liautis jį dėl to trukdžius. Tačiau prisimenu, kad sakė užsiminsiąs kolegai, mane prižiūrinčiam gydytojui, vėl ištirti mane skeneriu. O pamatęs „minus X" ant ligos istorijos tučtuojau pasitaisė, liepė seselei pamiršti tą pasakymą.

Tas epizodas paliko man trumputę viltį, kad galiu pasauliui parodyti, jog vis dar esu aktyvi. Tačiau jie visi kliaunasi pačios silpniausios amplitudės jutikliais, o nė vienas iš jų nerodo mano smegenų aktyvumo ženklų. Tačiau... Tačiau aš gyva!

Noriu tai išrėkti.

Aš gyva!

– Elza... Kada planuoji atsibusti?

Tibo balsas sužadina norą verkti. Galiu net justi, kaip ašarų liaukos stengiasi pradėti veikti. Neįtikėtina, kad galiu

jas justi kūne. Žinoma, nedidelė pergalė, jei nubudusi išdidžiai pareikšiu, kad galiu justi, kur jos yra, bet dabar tikra saldybė dar sykį pajusti savo organizmo dalis. Justi yra tik viena iš pakopų kelyje į judėjimą. Tokį *credo* susigalvojau. Mano smegenys geba priimti informaciją. O dabar norėčiau, kad ją siųstų.

Dar norėčiau įstengti atsakyti Tibo. O abejonės tuoj pat vėl nardina. Žinau: kad atsibusčiau, man reikia laiko. Bet jo neturiu. „Minus X" mano ligos istorijoje gali greitai pavirsti „minus kažkiek". Nors tikiuosi, kad tas „kažkiek" bus kuo didesnis skaičius, puikiai žinau, kad ne begalybė. Būtinybė priimti tokį sprendimą tikrai grauš mano tėvus. „Nemačiau" jų nuo pat pokalbio su gydytoju, žinau, kad juodu apie tai mąsto. Tačiau jeigu man, jais dėtai, tektų rinktis „taip", stengčiausi geriau nedelsti.

– Aš noriu, kad tu atsibustum.

Keli kuo švelniausiai murmant ištarti žodžiai atitraukia mane nuo negatyvių minčių. Dvejoju, ar ironiškai tarti: „Ką jau kalbėt apie mane!", ar emocijų kupiną „Ačiū..." Tenkinuosi tuo, kad galiu tik įsivaizduoti sakanti viena arba kita. Tačiau kūnas, regis, pajunta tą troškimą, nes išgirstu save atsidūstant. Net atrodo, pajuntu pilve sujudant diafragmą. Dar daugiau pažangos. Jei tik Tibo galėtų nuolat šalia manęs būti.

Tada įsivaizduoju jį kiekvieną dienos ir nakties valandą susirietusį čia pat, kvėpuojantį, virpantį, kaip niekad esantį šalia. Prisimenu jo lūpas ant skruosto. Monitoriuje šiek tiek paspartėja mano širdies ritmas, bet nieko pavojingo. Min-

tys pačios krypsta link to, ką jau kurį laiką sau draudžiu, bet negaliu susitvardyti. Pypsėjimas dar pagreitėja, liepiu smegenims visa tai suvaldyti. Reikia manyti, kad tai padeda.

O tada vaizduotė įsisiautėja. Rimtai.

Paskui viskas sustingsta.

Kojomis kyla pojūtis.

Man šalta.

– Elza. Tu turi atsibusti ir visur čia priauginti šiek tiek raumenų!

Pašaipus Tibo tonas ir šalčio pojūtis mane nustebina. Apie ką jis kalba?

– Ką tik leidau sau pažiūrėti į tavo kojas. Tikiuosi, nepyksti. Aš tik atverčiau antklodės apačią. Nieko nesąžiningo, matau tik nuo pėdų iki kelių. Aš tik spėliojau, kaip jos atrodo.

Man norisi juoktis. Kuo gi gali būti tokios įdomios mano kojos?

– Truputį pasidomėjau, kas iš tikrųjų tas alpinizmas. Skaitydamas pagalvojau, kad tu turbūt kaip reikiant raumeninga! Bet dabar matau, gražuole, kad nubudusi turėsi darbelio!

Ir vėl norėčiau nesustodama juoktis, atsakyti Tibo, kad dirbsiu, kiek tik jis panorės, ir kol kas visai nesvarbu, kad mano blauzdos primena medžio šakas. Nusispjaut! Man šalta, Tibo! Šalta! Ar tu įsivaizduoji?

– Aš tave įsimylėjau, Elza.

Vienas. Du. Trys. Pyyyyyyyyp!

Iš pulso jutiklio pasigirsta stiprus cypsmas tą akimirką, kai man suspaudžia krūtinę. Kaklo raumenys staiga įsitem-

pia, galva kiek atsilošia. Pečiai nusileidžia nugaron. Dubuo pasistumia. Mano kvėpavimas nutrūko. Paskui viskas nuslūgsta.

Visame kūne jaučiu dilgčiojimą, tarsi poskonį ar, gal turėčiau sakyti, pojausmį, to, kas ką tik įvyko. Ištisą sekundę aš jaučiau visą kūną. Pakartok, Tibo, maldauju. Aš vėl noriu būti savimi.

– Elza... Man atrodo, kad tu mane išgirdai.

Taip, aš ką tik tave girdėjau, Tibo! Žinoma, taip! Jau net dvi savaitės, kai tave girdžiu! Norėčiau girdėti, kaip tai vis kartoji. Kad pažadintum, nuramintum mane, vien dėl malonumo žinoti.

Žinoti, kad vienas žmogus šioje planetoje vis dar manimi tiki.

Tačiau išgirstu tik garsų paklodžių šiugždėjimą ir nuo čiužinio pakylantį kūną. Juntu saviškį – perkeliamą, guldomą į lovos vidurį. Tada Tibo apsiauna batus, apsirengia. Atmintinai moku jo ritualą. Megztinis, striukė, užtrauktukas, šalikas, pirštinės, kepurė kišenėje, ranka perbraukia per plaukus.

Jo svoris ant mano lovos krašto.

– Žinau, kad tu mane girdi, Elza.

Jo lūpos ant mano skruosto.

Pulso jutiklio pypsėjimas, kai jis prisiliečia.

– Tu kaskart man įrodai.

Tą akimirką išgirstu koridoriuje bėgant, bet skubrūs žingsniai nuaidi už durų nesustodami. Atrodo, tai primena Tibo daryti tai, ką ketino.

– Iki rytojaus...

Dar vienas bučinys, ir Tibo išeina.

Mano smegenys susandėliavo daugiau informacijos negu bet kada. O dabar – prie darbo.

22

TIBO

– Pasitraukit!

Tuoj pat atsitraukiu prie koridoriaus sienos – skubinančio slaugo tono man pakako suprasti, kad jis neturi kada būti mandagus. Nežinau, kas vyksta, bet šeštame aukšte šurmulys. Medicinos seserys ir gydytojai zuja akivaizdžiai organizuotai, nors atrodo gerokai sumišai. Tikriausiai kažkas atsitiko, bet dabar man visai į tai nusispjaut.

Mano mintys ištrūko. Jos kažkur tarp kūno ir širdies. Niekada nesu prisipažinęs mylintis panašiomis aplinkybėmis. Tačiau metu iššūkį bet kam, kas galėtų man parodyti panašią situaciją.

Lipu laiptais žemyn, nes liftai rezervuoti skubiam atvejui, kuris, regis, sukėlė paniką pusėje ligoninės aukšto. Kai nulipu į holą, sujudimas jau pasisėjęs ir ten. Pasieniui iš-

einu iš pastato, kad nesipainiočiau po kojom žmonėms su chalatais, kurie lekia į lauką. Už kokių trisdešimties metrų pamatau medikų susibūrimą. Turbūt ten ir yra sąmyšio priežastis.

Einu į mašiną, o mintys vis dar tvyro šeštame aukšte virš trapaus penkiasdešimt antroje palatoje gulinčio kūno. To kūno, kurį būčiau norėjęs suspausti glėbyje. Tačiau kai pamačiau po daugybės nejudėjimo mėnesių tokias plonytes gležnas kojas, sutramdžiau egoistinį troškimą ir pasitenkinau tuo, kad prieš išeidamas prisėdau šalia. Būčiau labai bijojęs ką nors sulaužyti.

Po dvidešimties minučių aš jau namie, kelio iš tiesų nė nepastebėjau. Įsitaisau ant sofos, visi pojūčiai snaudžia. Mano judesiai – vien refleksai ir įpročiai. Kol siurbčioju kriaušių sultis, į mane iš lėto smelkiasi viena mintis.

Aš kai ką myliu ir tas kai kas tai išgirdo.

Giliai atsidūstu ir įsikandu viršutinę lūpą, tuščiai mėginu sulaikyti plačiausią šypseną. Bet kas, paprašęs manęs paaiškinti tą padėtį, nustatytų, kad išprotėjau. Nugenu šią mintį, sakau sau, kad jei būčiau susipažinęs su ja ir pamilęs prieš jai panyrant į komą, padėtis ir tada smarkiai nesiskirtų.

Telefono skambutis priverčia pakilti nuo sofos ir pažadina iš sapno atmerktom akim.

– Alio, – atsiliepiu žiovaudamas.

– Tokiu metu jau pavargęs?

– Žiuljenai... Dabar jau ir žiovauti neturiu teisės?

– Kai aš skambinu – ne!

– Gerai, o dėl ko tu skambini?

Draugas pradeda nedidelę apklausą Klaros krikštynų tema, sumaniai parengtą Gaelės. Ar pagalvojau apie šitai, turėčiau nepamiršti to, per apeigas turėsiu padaryti štai ką, ir taip toliau.

– Aš viską prisimenu, būk ramus! Ką Gaelė nori padaryti? Nori, kad atlikčiau paskutinį krikštatėvio testą? Ar praėjusio savaitgalio dar nepakako?

– Ne, ne, tu puikiai pasirūpinai Klara. Gaelė tikrai buvo patenkinta.

– Tai kas tada?

– Ne, aš tik stengiuosi truputį sumažinti stresą.

To iš Žiuljeno nesitikėjau. Geriausią mano draugą kamuoja stresas?

– Kas tau yra? – tuoj klausiu.

– A, mes tiesiog dėl krikštynų organizavimo su Gaele truputį susinervinę.

Žiuljeno balsas sukelia abejonių.

– Žiuljenai... Ko tu iš tikrųjų iš manęs tikiesi?

– Ar turi laiko šiandien vakare?

– Žinoma, tau turiu laiko! Bet kas gi vyksta?

Žiuljeno atsakymai iš tiesų ima kelti man nerimą.

– Ai, būk ramus, nieko baisaus!

– Tai kodėl visa tai?

– Aš tik noriu kai ką tau pasakyti. Tinka susitikti alinėje? Arba ne, geriau pas tave. Tinka?

– Taip, puikiai! Bet ar tu tikras, kad viskas gerai?

– Tikras. Iki pasimatymo.

Žiuljenas padeda ragelį. Valandėlę lieku sutrikęs, bet atsisakau sumanymo jam vėl paskambinti ir sužinoti daugiau. Netrukus ateis, verčiau palauksiu.

Pakėlęs akis apžvelgiu savo būstą. Grįždamas neatkreipiau dėmesio, nes buvau tik iš dalies susitelkęs į tai, ką darau, bet svetainė atrodo baisokai.

Pusvalandį, kiek Žiuljenas užtruks, kol ateis, išnaudoju tvarkymui, tada apžiūriu, kuo gi galiu jį pavaišinti, išskyrus kriaušių sultis. Penkias minutes paieškojęs aiškiai žinau atsakymą: niekuo. Ką padarysi, jis geriausias mano draugas, nesupyks.

Suskamba durų telefonas. Atidarau ir laukiu ant durų slenksčio. Po minutės, kai Žiuljenas ateina, nužvelgiu – noriu suprasti, kodėl taip netikėtai atsilankė. Jis mane pabučiuoja ir skubiai įeina, nusiauna, puola į svetainę ir susmunka ant sofos.

Nieko nesakydamas parodau jam kriaušių sulčių butelį. Rankos mostu atsako, kad tinka. Nuo atsiliepimo namų telefonu nė vienas nepratarėm nė žodžio. Atsisėdu priešais ir įsižiūriu į jį. Suima juokas, nes paprastai būna atvirkščiai.

– Ko krizeni? – klausia jis.

– Pastaruoju metu dažniau tu laukdavai, kol aš kalbėsiu. O dabar pats turėsi ryžtis praverti burną.

Žiuljenas linkteli, matau, kaip jo lūpomis slysteli šypsena. Tada išsitiesia, kaire ranka suspaudžia dešinę, tai ženklas, kad tikrai būgštauja, ir giliai įkvepia.

– Gaelė nėščia.

Per sekundės dalelę mane persmelkia daugybė būsenų. Džiaugiuosi dėl draugo, pavydžiu, džiaugiuosi dėl Klaros, ji turės broliuką arba sesutę, nerimauju dėl draugų poros – jų namuose tuoj atsiras antras vaikas, suprantu Žiuljeno poreikį „sumažinti stresą“, kaip sakė telefonu. Tačiau apibendrinu vienu žodžiu:

– Fantastiška!

Žiuljenas stebeilija į mane, pagaliau matau, kaip jo veidas nušvinta.

– Gerai sakai!

Atsistoju ir einu jo apkabinti. Jaučiu, kaip jis jaudinasi nuo minties, kad bus tėvas dar vienam vaikui. Net pastebiu, kad truputį ašaroja, tikriausiai iš džiaugsmo, nesuprantu, dėl ko dar galėtų.

– Ar tau viskas gerai? – klausia manęs vėl sėsdamasis ant sofos.

– Kai išgirdau tokią naujieną? Tai žinoma!

– Ne, bet... Aš apie...

Suprantu, kad Žiuljenui kiek nesmagu. Jis žino, kad dievinu vaikus. Visi tai žino. Taip pat jis žino, kad mintis, jog jų neturiu, pradeda man neduoti ramybės.

– Viskas gerai, Žiuljenai. Nesuk sau galvos. Reikiamu laiku rasiu savo žmogų.

– Tai jau didelė pažanga! – nuoširdžiai sušunka jis.

– Aha, žinau. Bet ar gali paaiškint, kodėl jautei tokį stresą?

Ketinu verčiau nukreipti pokalbį kitur, nenoriu kalbėti apie savo ir Elzos padėtį.

– Ką gi, tai man ir kėlė nerimą, – prisipažįsta.

– Kas?

– Tu.

– Aš?

– Tai, kad turėsiu tau pranešti.

Jeigu mano vyriškumo principai tokiomis aplinkybėmis nebūtų tokie galingi, būčiau ėmęs raudoti. Palikau juos nuošalyje, kai paskutinįsyk verkiau alinėje, bet dabar tvirtai jų laikausi.

– Žiuljenai... Tikrai gali nustot dėl to kamuotis. Taip, truputį pavydžiu tau nuostabios šeimos, bet manau, kad esu pasirengęs pats kurti šeimą, tad nusiramink, gerai?

Atrodo, Žiuljenas mano veide tikrina, ar kažkur neįspraudžiau kokios nors melagystės. Matyt, nieko neįžvelgė. Jis linkteli, aš smagiai nusišypsau. Abu prapliumpam juoktis, tada vėl suskamba mano telefonas.

– Atleisk, tuoj grįšiu, – sakau, kol vis dar kvatojamės.

Atsiliepiu nepažiūrėjęs, kas skambina, vis dar apsvaigęs nuo euforijos dėl ką tik išgirstos naujienos. Staiga surimtėju išgirdęs garsus moters balso fone. Nesugebu susieti jų su konkrečia vieta, bet kažkas kužda, kad skambutis nebus šiaip sau.

– Pone Gramonai?

– Tai aš.

– Labas vakaras. Jums skambina iš Rozalinų ligoninės.

Kraujas sustingsta gyslose. Medicinos sesers balsas išnyksta už garsų iš ekrano, kurį mano smegenys pačios sukuria informacijai užgožti, per tą laiką mėgindamos per-

prasti skambučio priežastis. Pirmas žmogus, kuris ateina į galvą, – Elza. Tačiau nesuprantu, kaip ligoninė galėtų man dėl jos skambinti.

– Alio? Pone Gramonai? Jūs vis dar čia?

– Ėė... Taip, atleiskit. Nieko negirdėjau. Gal galėtumėt pakartot?

– Sakiau, kad skambinu jums, nes nepavyko prisiskambinti kitam asmeniui, poniai Gramon. Tikriausiai jūsų mamytei, ar ne?

– Taip, taip ir yra. Kas atsitiko?

– Aš... aš labai apgailestauju, kad turiu pranešti jums telefonu, bet... Jūsų brolis mirė. Iškrito pro palatos langą maždaug prieš valandą. Mes bandėm jį atgaivinti, bet veltui. Visa medikų komanda įsitikinusi, kad tai savižudybė. Man tikrai labai gaila. Reikė... reikėtų užsukti į ligoninę sutvarkyti administracinių dalykų, o paskui... na, suprantat.

Jei ji dar kartą pasakys, kad apgailestauja, išjungsiu.

– Pone Gramonai?

Aš pavirstu skysčiu. Man siaubingai šalta. Nors protas ką tik visai ištuštėjo, vis dėlto įstengiu atsakyti:

– Atvažiuosiu per pusvalandį su ponia Gramon.

Baigiu pokalbį neleidęs jai ničnieko pridurti. Iš įpročio buvau pasitraukęs toliau, kad pokalbis telefonu netrikdytų Žiuljeno. Galų gale pajuntu, kad jis už nugaros, eina prie manęs.

– Tibo, kas yra?

Iš pradžių stoviu veidu į langą, paskui lėtai atsigręžiu. Mano vyriškumo principai pažyra į tūkstančius šukelių.

– Silvenas...

Žiuljenas žaibiškai supranta. Nors nesuvokiu, kaip tai įmanoma. O gal tiesiog nugirdo, kad įvyko kažkas svarbaus.

– Reikia važiuot į ligoninę?

– Turiu pirma paimti mamą.

– Netgi taip?

Linkteliu, neįstengiu daugiau nė žodžio ištarti. Žiuljenas zuja aplink, o aš stoviu nejudėdamas, jis mesteli man batus ir kosmonauto striukę. Nežinau, kaip atsiduriu jo mašinoje keleivio vietoje. Taip pat nežinau, kaip mama atsiduria ant užpakalinės sėdynės. Daugiau nieko nebesuvokiu. Nieko, tik skausmą ir tą nelemtą užtvarą, kokią stengiamės aplink jį pastatyti.

23

ELZA

Jis pasakė: „Iki rytojaus."

Greit bus jau savaitė.

Mūsų paskutinį susitikimą prisiminiau nesuskaičiuojamą daugybę kartų, norėdama suprasti, ar neapsirikau – bet ne. Esu tikra, jis pasakė: „Iki rytojaus." Iš pradžių buvau gana rami. Gal jis turėjo kitų reikalų. Jis *tikrai* turėjo kitų reikalų. Tačiau man tai nesukliudė pajusti lašelį pavydo.

Savaitei bėgant blykstelėjo nedidelė viltis, kai sugirgždėjo palatos durų rankena, bet tai tebuvo gydytojas. Tiksliai nesužinojau kuris, bet kilo stiprus įtarimas dėl mano interno. Atrodo, pavartė mano ligos istoriją ir kažką ten pakeverzojo. Taip pat stabtelėjo prie visų ekranų tarsi tyrinėdamas, paskui išėjo netaręs nė žodžio. Tačiau ko gi jam kalbėti?

Tada patyriau naujų emocijų. Nusivylimą, trumpą nerimo antplūdį. Baimę.

Šitą tai kada nors turėjau pajusti. O būčiau norėjusi, kad ji atgytų pati paskutinė. Juolab kad nemėgstu jausti būtent tokios baimės.

Kai eidama ledynu su katėmis ant kojų pastebėdavau sniego vėpūtinį arba properšą, visada truputį bijodavau. Tačiau tos baimės adrenalinas valdomas, sakydavau Stivui. Žinojom, kad beveik viskas priklauso tik nuo mūsų, nuo to, kaip eisim, kokie lankstūs ir greiti, kokie vikrūs ir sumanūs būsim. Visada būdavo dalis sėkmės, bet, tiesą sakant, jei žmogus nesutinka kas žingsnį rizikuoti, jis nepraktikuoja alpinizmo.

O šiandien jaučiu baimę, kuri drasko iš vidaus. Visai negaliu jos valdyti, neturiu jokių priemonių numalšinti kokia nors kita emocija. Laukiu, o tas laukimas – begalinis.

Iš pradžių išsigandau, kad Tibo niekada nebeateis. Tai reiškia, kad ir mano pratimai nebebus tokie paveikūs, taigi laiku neatsibusiu. Be to, nusigandau, kad jam kas nors atsitiko. Žodžiu, tai tikras dalykas: mano organizmą vėl ims valdyti ši žiauri chemija.

Laimei, tai truputį stimuliavo visa kita. Dar labiau atgyja lytėjimo pojūtis. Net atrodo, kad užuodžiau nestiprų jazmino kvapą, kai slaugė užtepė porą lašų ant kaklo, bet nežinau, ar tai buvo tik mano vaizduotės vaisius, ar tikra informacija. Dar sykį sakau: tiesiog nusprendžiau manyti, kad ji tikra. Jeigu jau mirsiu, tai verčiau sukaupti kuo daugiau informacijos, net jei tai bus tik užuostas jazmino kvapas. Arba jį prasimanyti.

ELZA

Jaučiuosi, lyg būčiau betvarkis maišas. Maišas, kur primesta keisčiausių, bet ir natūralių dalykų, kurie tarpusavy susipina. Aš iš tikrųjų nebeskiriu mane užplūstančios informacijos. Jos vis daugyn. Tarsi smegenys jau tuoj bus prisotintos. Tarsi aktyvios zonos būtų tik kelių kvadratinių nanometrų ploto, o per pastarąsias tris savaites būtų užėmusios visą erdvę. Visko krūvos auga, klojasi sluoksniai. Bijau, kad galų gale visa susimaišys. Todėl kasdien ir sakau sau, kad gal dar nepraėjo savaitė, kai Tibo pasakė „iki rytojaus", bet valytojos radijas kasnakt man patvirtina datą.

Tai keista, nes ir sesuo trečiadienį neatėjo. Gal laikė egzaminus. Gal paskutinis apsilankymas ją pernelyg sukrėtė. Neturiu nė mažiausios vilties, kad ji jau kartu su Stivu. Jis tikrai nepriklauso ją sekiojančių būreliui. Tiesiog tikiuosi, kad jai tai pavyks. Stivas vertas gražios meilės istorijos, o ir jai būtų laikas tokią užmegzti.

Aš taip pat būčiau labai norėjusi tokią užmegzti.

Atrodo, kad taip manyti ir esminga, ir juokinga. Kaip, būdama tokios būklės, galiu teikti tiek svarbos meilės istorijai? Turėčiau norėti gyventi, kad judėčiau, grįžčiau ant ledyno, pamatyčiau savo šeimą, susitikčiau su žmonėmis, pažinčiau pasaulį, be paliovos šypsočiausi, dar ir dar juokčiausi. Žinau, kad tie dalykai man svarbūs. Neapsakomai. Tačiau žinau, kad meilės jausmas tarsi spalva nušvinta vidur visų šių dalykų.

Mintyse šypsausi. Pasakojimais apie spalvas galėčiau sesei pažerti daug informacijos. Jai tikrai praverstų dailėje. Nelinkiu atsidurti mano vietoje, kad sužinotų visa, ką aš

sužinojau, bet norėčiau jai tai papasakoti. Tiesa, nežinau, ar ji sugebėtų tai pritaikyti tikrame pasaulyje su dažais ir teptukais, tačiau pabandyti būtų verta.

Na štai, jau pradedu svaičioti. Reikia liautis galvojus. Na, liautis galvojus apie daugybę dalykų vienu metu. Apie daugybę žmonių. Tada ir susipainioju.

Vakar... tai yra tą dieną, kuri, atrodo, buvo vakar, radau išeitį. Jau kurį laiką ją žinojau, bet nebuvau pastebėjusi, kaip ta nežymi veikla padėdavo man pamiršti visa kita. Tik kai ją pritaikiau, suvokiau, kaip palengvėja mano sąmonei. Tad dabar vėl jos imuosi.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Retsykiais tarp sakinių įsispraudžia dar kokia mintelė. Koks nors „aš noriu mylėti", kurį tuojau pat nugenu. Tai mane nugramzdintų į pernelyg žalingą svaičiojimą.

Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Nors tai atsitiktų ir likus pusei sekundės iki proto užgesimo: aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

24

TIBO

Mano aukšto laiptinėje trinkteli durys – krūpteliu. Sunkiai pramerkiu akis ir leidžiu vyzdžiams priprasti prie tamsos.

Kambario kampe nedidukas elektroninis laikrodis rodo 2.44. Virtuvėje girdžiu skystą šaldytuvo burzgenimą, apačioje, gatvėje, – ūžiant vieną ar du automobilius. Netoli manęs šviečia kelios raudonos lemputės. Nuo oranžinių miesto žibintų į butą krinta šiek tiek šviesos.

Jeigu pilvo plote nejausčiau to nelemto spaudimo, sakyčiau, kad tai normali, rami naktis, kai užsnūdau ant sofos kažką beskaitinėdamas. Tačiau ant svetainės stalo nėra jokios knygos, vien kriaušių sulčių butelio lavonas, ir, regis, jau dvi dienas nesiprausiau po dušu. O gal ir tris...

Kojomis nustumiu šalin seną antklodę ir atsisėdu. Sukasi galva. Dar atrodo, kad jau parą nieko nevalgiau. Nuo kada tiksliai aš ant sofos?

Verčiau nė neieškoti atsakymo.

Pilvą dar labiau maudžia. Neįstengiu suprasti, ar aš alkanas, ar ne. Šiaip ar taip, būtų protinga ko nors užvalgyti.

Nerangiai atsistoju ir einu į virtuvę. Mano šaldytuvas dar ganėtinai pilnas, bet pirmieji produktai, kuriuos išimu, arba nepatrauklūs, arba jau nebegalioja. Galų gale nusprendžiu sukirsti jautienos maltinį su makaronais. Tobuli studento pietūs, tik trečią valandą ryto, – tai vienintelis dalykas, kurio man norisi.

Pastatau virti vandenį, šalia padedu makaronus. Keptuvė pradeda kaisti, tėkšteliu jon mėsos gabalą. Atlieku paskutinius judesius: pasidedu lėkštę, įrankius ir kiaurasamtį, viskas skendi aklinoje migloje, paskui susmunku ant kėdės.

Visa tai dariau tamsoje, orientavausi tik tiek, kiek įstengiau matyti silpnoje gatvės žibintų dovanojamoje šviesoje. Nežinau, kaip tokioje prieblandoje pavyktų valgyti, tik žinau, kad tokio eksperimento daryt nenoriu. Atsilošiu su kėde atgal, kad pasiekčiau gartraukį. Mano ranka pakankamai ilga – ištiesęs spusteliu mažytį jungiklį. Geltona šviesa tvyksteli už nugaros, bet apšviečia užtektinai, kad įžiūrėčiau, kas aplink mane. Bus gerai.

Kita maža švieselė, balta ir mirksinti, patraukia mano dėmesį svetainėje. Mobilusis. Ir jį kelias dienas buvau palikęs nuošaly, kaip ir fiksuotąjį telefoną. Net nepatingėjau pakeisti pastarojo atsakiklio įrašo: pasakiau, kad jei reika-

las iš tikrųjų svarbus, reikia palikti žinutę, aš ją išklausysiu. Kitaip žmonės galėjo tiesiog padėti ragelį. Prisimenu, kad porą kartų girdėjau mamą, klausė, kaip jaučiuosi. Taip pat Žiuljenas ir Gaelė. Bet po pirmos dienos daugiau nieko.

Su mobiliuoju tiek nesistengiau. Juk nesiųsiu visam pasauliui žinutės, kad paaiškinčiau savo padėtį. Atrodo, jame apie trisdešimt įvairių signalų. Vien atsakinėdamas į raštu rašytas ir įkalbėtas žinutes būčiau užimtas visą rytmetį. Žinau, kad, be mamos ir Žiuljeno, bus kitų šeimos narių ir, negana to, žinau, kad jie kalbės apie Kalėdų vakarienę, kuri bus po kelių dienų. Nuo ano šeštadienio pusbrolis tikriausiai taip pat mėgino su manim susisiekti.

Už nugaros kunkuliuoja vanduo. Pakylu, einu sužerti makaronų, apverčiu mėsos maltinį, nuo kurio man tįsta seilės, ir mintys ramina skrandį, pranešdamos, kad jau tuoj. Keista matyti, kaip primityvūs mūsų instinktai atgyja tokiomis akimirkomis, kai mažiausiai tikimės. Man depresija po brolio mirties, o kūnas reikalauja maisto. Tai gali atrodyti nepadoru, bet ne – tokia natūrali dalykų eiga.

Tą patį sakė ir žmogus, kuris aną šeštadienį laidojo mano brolį. Viskas tėra ciklas. Mes gimstam, gyvenam, mirštam. Tai cikliška, tęsiasi kitiems, kol išnyksta ir jie. Aš nežinau, kur prasidėjau, bet vienas dalykas tikras: esu užstrigęs kažkur rato viduryje ir negaliu iš jo ištrūkti.

Taip, tiesa, puikiai žinau, kur prasidėjau. Prasidėjau aną ketvirtadienį, kai su mama ir Žiuljenu atvažiavom į ligoninę. Greitai tapo akivaizdu, kad brolis iš tikrųjų nusižudė, tai nebuvo nelaimingas atsitikimas. Palatoje buvo palikęs vie-

ną kitą ženklą, vienas iš jų skirtas asmeniškai man. Kai buvom maži, sakėm, kad kada nors tapsim oro linijų pilotais ir skraidysim kartu, dviese. Ant lovos buvo padėtas popierinis lėktuvėlis, ant jo parašyta: „Nuskridom kiekvienas į savo pusę, tik pasirinkom skirtingus nusileidimo takus." Apačioje nupiešta šypsenėlė, ir nors sugretinimas su jo pasirinktu būdu baigti gyvenimą galėjo būti sukrečiantis, žinau, kad brolis kalbėjo tiesiog apie mūsų pasirinkimus gyvenime.

O paskui ėjo visa įvykių virtinė, iš tikrųjų nekreipiau dėmesio kaip. Dokumentai, laidotuvės, darbdavys duoda dvi savaites atostogų, Klaros krikštynos, kur mane visi paliko ramybėje, nes Gaelė su Žiuljenu daugumą svečių buvo įspėję. Kai laikiau Klarą ant rankų ir reikėjo pasirašyti didžiulėje knygoje, man pavyko nusišypsoti, iškart po apeigų išėjau. Grįžęs ir pakeičiau telefono atsakiklio įrašą. Nuo to laiko su niekuo nebendravau.

Keptos mėsos kvapas grąžina mane savin. Pasiruošiu lėkštę, padedu ją ant stalo. Nustembu, kaip godžiai šlamščiu naktipiečius. Ištuštinu pusę butelio vandens ir vėl jį pripildęs grįžtu į svetainę. Nežinau, ar todėl, kad pavalgiau, ar tiesiog todėl, kad nubudau tokią valandą, siaubingai noriu miego. Griūvu ant sofos, per kelias dienas pirmą sykį iš tiesų ketindamas miegoti. Nespėju suskaičiuot iki trijų, ir mane vėl apsiaučia tamsa.

Šį kartą pažadina skambutis į duris. Žvilgteliu į laikrodį. Beveik vienuolikta ryto. Svetainę užliejusi šviesa, o miegojau tikrai giliai. Nuo šaižaus durų skambučio vėl krūpteliu, sumurmu neaiškų „ateinu", lįsdamas iš po antklodės.

Nedidukas veidrodis prie buto durų turbūt pirmąkart per metus man naudingas, nes užtrunku prie jo tris sekundes, stengdamasis apsitvarkyti plaukus. O dėl kitų dalykų – aš apsirengęs jau visą amžinybę taip pat, bet tai geriau negu nieko.

Atveriu duris tvirtai pasiryžęs siųsti už jų stovintį žmogų tolyn, bet sulaikau sakinį išvydęs savo kaimynę močiutę.

– A! Štai ir jūs! – sušunka ji. – Nežinojau, ar atostogaujat, nes jūsų pašto dėžutė prigrūsta iki viršaus! Leidau sau išimti tai, kas kyšojo. Imkit. Ir... jums reikėtų palįsti po dušu.

Ji man mirkteli, stoviu suglumęs, kol ji eina į savo butą. Tada suvokiu, kad tai ji trečią ryto trinktelėjo buto duris. Tokio amžiaus ji tiesiog stebinamai energinga. Negaišta laiko mandagiems tūpčiojimams.

Iš pradžių užmetu akį į jos atneštus laiškus. Nieko svarbaus, padedu viską svetainėje. Dvejoju – eiti virtis kavos ar lįsti į dušą, apsisprendžiu pirma kavos, o paskui į dušą. Iš vonios mane išgena alkis, ir vėl susizgrimbu, kad stoviu prie šaldytuvo ir renkuosi. Kol valgis ramiai verda, pačiumpu pašto krūvelę ir apsimetu besidomįs.

Neklydau – ten nieko skubaus nėra. Net visai nenaudingi laiškai. Tą minutę, kai viską nešu atgal prie buto durų, regos lauke atsiduria nežymus mobiliojo telefono lemputės mirksėjimas. Pamanau, jeigu jau atplėšiau laiškus, tai galiu susidoroti ir su telefonu.

Greitai peržvelgiu parašytas žinutes, trumpai atsakau Žiuljenui, pusbroliui ir mamai. Niekam nenoriu skambinti. Tada prasideda ilgas balso žinučių sąrašas, palieku įjungtą

telefono garsiakalbį, kad visas išklausyčiau, retkarčiais šūkteliu „ištrinti“ iš virtuvės, kur prižiūriu valgį. Jau turbūt kokį tuziną esu išklausęs, kai prabyla naujas balsas.

– Laba diena, Tibo. Čia Rebeka. Gal pameni, mes porą kartų matėmės ligoninėje. Tikriausiai tau keista, kad turiu tavo telefono numerį, ilgai prašiau ligoninės darbuotojų, kol galų gale sužinojau. Norėjau tau pranešti, ir Aleksas su Stivu man pritaria. Elzą ruošiasi atjungti. Tai va. Šeima numatė, kad tai įvyks po keturių dienų. Nežinau, gal nori ateiti su ja atsisveikinti ar ką panašaus. Dabar turi mano numerį, drąsiai gali man skambinti.

Mano kūnas ir smegenys įsijungia lyg žaibas. Puolu prie telefono dar kartą išklausyti žinutės ir susikaunu su klaviatūra. Po kokios minutės vis dėlto pavyksta sužinoti skambučio datą. Rebeka skambino pirmadienį, šešioliktą dieną. Jei tikėsiu tuo, ką rodo telefono ekranas, šiandien dvidešimta. Nereikia daug pastangų suprasti, kad „po keturių dienų“ yra šiandien. Mano vidinis laikrodis nustoja eiti, paskui viskas iš lėto pajuda galvoje.

Išjungiu dujas ir puolu prie savo daiktų. Nė negaištu laiko batams užsirišti nei užsimesti švarkui. Atlėkęs prie mašinos net nežinau, ar užrakinau namų duris. Žinau vienintelį dalyką: buvau kvailiausias iš visų šios planetos vyrų.

Kaip galėjau ją pamiršti? Kaip aš galėjau pamiršti Elzą?

Vairuodamas suvokiu, kad nepamiršau, bet nustojau ja tikėti. Brolio savižudybė privertė apmąstyti, ką aš manau apie tai, jog Elza gali mane girdėti. Ji buvo man leidimas ten būti, kol brolis buvo gyvas. Kai jis mus paliko, man atrodė,

kad ir Elza mus palieka. Tik ją, pasirodo, palikau aš. Koks kvailys...

Aš žinau, kad ji mane girdi. Esu tuo tikras.

Tad dabar turiu savęs klausti ne „Kaip galėjau būti toks kvailas ir palikti tai nuošalyje?“, bet „Kodėl jie ketina ją atjungti?“

Su šiuo klausimu mintyse ir leidžiuosi ligoninės šešto aukšto koridoriumi, o širdis ir protas ruošia tvirtus argumentus, kuriuos tuojau turėsiu pateikti.

25

ELZA

Aš bijau.

Bent jau tai aišku. Mane apėmęs siaubas.

Tiesa, atrodo, bijau ne aš viena. Gydytojas ir internas jau senokai išėjo. Jie pabuvo tik iš pradžių, per medicininę dalį. Man norisi sakyti per „elektrinę dalį“, nes, atvirai kalbant, sustabdyti visus mano aparatus sugebėtų ir šešerių metų vaikas.

Dabar su manim likę trys žmonės. Vienu metu šioje mažytėje palatoje buvo net devyni, įskaičiuojant ir mane. Veikiau jau susigrūdę. Stivas, Rebeka ir Aleksas prieš valandėlę išėjo. Kaip supratau, lauks apačioje. Vien apie tai pagalvojus man norisi vemti. Draugai laukia, kol aš... Koks siaubas. Jais dėta jau būčiau išvėmusi pietus ir norėjusi lėkti kuo toliau nuo šios vietos. Jie pabėgo tik šešiais aukštais žemiau. Atsi-

randa tam tikras atstumas, bet vis dėlto jie lieka tarp ligoninės sienų.

Tėvai ir sesuo čia, taip pat laukia. Noriu jiems pasakyti, kad nešdintųsi. Aš nenoriu jų meilės, o juo labiau jų širdgėlos. Jie netikėjo manim – tai tiesiog atgrasu. Tačiau gal širdyje jie teisūs. Koks gi čia gyvenimas, jei galiu tik gauti, o nieko duoti negaliu? Jei turėčiau likusias dienas leisti vien girdėdama ir jusdama, svarstau, ar tik ne geriau būtų...

Atsiveria durys. Žingsniai greiti, alsavimas greitas. Tėvai atrodo nustebę – sprendžiant iš verkšnojimo ritmo, atėjo ne apsigalvojęs gydytojas.

– Laba diena, – ištaria mama be galo liūdnu balsu. – Jūs atėjot dėl...

– Mama, – nutraukia ją sesuo, – dėl ko, tavo manymu, jis gali ateiti? Eime, palikim jį ramybėj porą minučių. Mes jau pusantros valandos čia, ji neiškeliaus tuoj pat.

Sesers balso tonas – tarp tvirtumo ir neišmatuojamo skausmo – mane visiškai prislegia.

– Kodėl jūs tai darot?

Krūtinėje šokteli širdis, silpnėjantis pulsas trumpai pakinta, tačiau niekas neatkreipia į tai dėmesio.

Mano vaivorykštė.

Neatpažinau jo eisenos nei kvėpavimo, nors, jei ne respiratoriaus ūžesys, palatoje greičiau jau tylu. Gal mano smegenims iš tikrųjų ima trūkti deguonies, jau ilgiau negu valandą kvėpuoju pati ar veikiau mėginu. Smegenys žino, kad tai sunku, aš atsilaikau. Tačiau dabar, kai išgirdau Tibo balsą, mano organizmas tarsi nori įsitverti paskutinės vilties.

Mama ima lementi kažką panašaus į sakinį:

-- Kaip kodėl...

– Mama, tu neįtikėtina! Kodėl ją atjungia! Ar ne? Tai jis ir nori sužinoti! Ne, ne tai? Jūs ne tai norėjot sužinoti?

Sesers kartėlis aidi per visą palatą. Man regis, ji niekad nepritarė tėvų sprendimui mane atjungti.

– Taip, tai ir norėčiau sužinoti, – pagaliau atsako Tibo.

– Paklauskit jų! – iškošia sesuo ir eina iš palatos.

– Polina! – šaukia mama. – Ateik čia! Kokia... Einu, atvesiu ją.

– Palik ją ramybėj, – atsidūsta tėvas.

– Ne, einu ją atvesiu.

Trinkteli durys. Įsivaizduoju savo tėvą ir Tibo dviese palatoje. Kitomis aplinkybėmis jų susitikimas galėtų būti labai įdomus. Tačiau dabar su manimi – dvi vienodai sutrikusios sielos, ir viena, ir kita.

Tibo prieina ir pabučiuoja mane į skruostą. Puikiai įsivaizduoju reginį, kaip tėvas įsitempia. Jis nė nenutuokia, kas toks Tibo, gerai pagalvojus, negalima sakyti, kad aš iš tikrųjų tai žinau, bet matydamas, kaip nepažįstamas žmogus bučiuoja jo dukrą, jis tikriausiai nelieka abejingas.

– Tu dar kvėpuoji... – sumurma man į ausį Tibo su palengvėjimu, tada atsitiesia. – Na, kaip? – klausia tėvo neatitraukdamas rankos nuo mano peties.

– Nebėra jokios vilties, – pasidavėlišku tonu atsako tėvas.

– Tai jūs taip nusprendėt.

– Manot, kad buvo lengva nuspręsti?

Tėvas pradeda pykti. Noriu įspėti Tibo, bet nieko negaliu padaryti. Tad pasitenkinu klausydama. Šiaip ar taip, aš tai sugebu geriausiai. Kelias man likusias akimirkas.

– Lengviau negu tikėti, – atšauna Tibo. – Ji mus girdi! Ji žino, kad mes čia! Kaip jūs galit ją pasmerkti?

– Taip, žinau, – atsako vidutiniškai susinervinęs tėvas. – Visi tie pasakymai, atseit komos ištikti žmonės mus girdi. Tačiau jūs turit suvokt akivaizdų dalyką: Elza nusprendė mus palikti.

– Ji visiškai nieko nenusprendė! Ką, jūsų manymu, ji gali rinktis būdama tokios būklės?

Dabar man knieti pasakyti Tibo, kad jis klysta. Taip, aš nusprendžiau pamėginti. Nepatogumas toks, kad tai nepavyko laiku.

– Pirmiausia kas jūs toks? – staiga paklausia tėvas.

– Elzos draugas.

Šį atsakymą moku atmintinai. Nežinau kodėl, bet šiandien jis mane truputį nuvilia.

– Niekada jūsų nemačiau, – toliau kalba tėvas. – Ar jūs vienas iš tų, kurie kartu eina vaikščioti tais... tais ledynais?

Paskutinį žodį ištarė taip pasišlykštėjęs, kad turbūt tuo pačiu metu ir grimasa iškreipė veidą.

– Ne. Bet nusispjaut į tai. Jūs negalit jos atjungti! Negalit, kol ji nepabudo!

– Elza nepabus.

– Iš kur jūs žinot? Juk sakau, kad ji mus girdi!

– Tiesiog taip yra! Neprivalau jūsų klausyti, jūs tik tariamas draugas, apie kurį niekada negirdėjau kalbant, neži-

not, ką mano žmonai ir man teko išgyventi, kol priėmėm tą sprendimą! Aš myliu savo dukrą! Mes abu su žmona mylim savo dukrą! Kokią jūs turit teisę man kišti savo nuomonę?

Tėvas baigė kalbėti šaukdamas. Tibo balsas kaip garsumo kontrastas. Jis beveik sušnabžda atsakymą:

– Nes aš myliu jūsų dukrą.

Sumišęs šilumos ir šalčio pojūtis. Dilgčioja pirštus. Pulso jutiklis, vienintelis aparatas, prie kurio aš dar prijungta, rodo, kad mano širdies dūžiai padažnėjo. Girdžiu, kaip Tibo atsigręžia į mane.

– Elza! Elza, aš žinau, kad tu mane girdi! Matėt? – šūkteli tėvui. – Ji sureagavo.

– Liaukitės, tai tik atsitiktinis nukrypimas. Jos gydytojai mums visa tai išaiškino. Dabar palikit ją.

Tėvo pyktis pavirto neviltim.

– Negali būti nė kalbos, – atsako Tibo. – Aš iš čia nepajudėsiu.

– Na... Darykit, kaip norit. Bet... Ką jūs darot?

Šįkart tėvo balse aiškiai pajuntu nerimą. Tada išgirstu garsą, kuris tapo gana įprastas – tai judinamų visų mano aparatų triukšmas. Nepatogu tai, kad nė vienas prie manęs nebeprijungtas. Suprantu, kad Tibo ketina viską vėl įjungti. Tik nemoka prijungti lašelinės nei įkišti man į nosį vamzdelių.

– Tai, ką patys turėjot padaryti, – atsako Tibo, sukaupęs dėmesį į mane.

– Bet jūs išprotėjęs... Liaukitės! Tuoj pat liaukitės!

– Tik pabandykit man sukliudyti.

Tibo balsas būtų bet ką atvėsinęs. Akimirksniu vaivorykštė sustingo į mėlyną ir baltą luitą, vertą kiečiausio man žinomo ledyno.

– Einu atvesiu gydytojus.

Tėvas nutolsta, trinkteli durys. Aš viena su Tibo.

Jis pastumia aparatus, ieško vamzdelių. Bet, man regis, medicinos seserys pernelyg gerai pasidarbavo. Tikriausiai palatoje nebeliko nieko, išskyrus mano per sunkų pajudinti respiratorių ir pulso jutiklį, kuris paskelbs galutinį nuosprendį. Ant peties pajuntu drebančią ranką.

– Elza, prašau tavęs. Žinau, kad mane girdi. Aš nieko neišmanau apie komą. Bet jaučiu, kad tu čia. Prašau tavęs...

Triukšmingai atsilapoja palatos durys, tačiau garsas mane pasiekia prislopintas. Girdžiu tėvą. Atrodo, prie manęs artėja skubrūs žingsniai. Ar veikiau prie Tibo, nes jaučiu, kad jį nuo manęs atplėšia. Garsai vis duslesni. Triukšmingame, bet keistai negarsiame šurmulyje man pavyksta tik atpažinti balsus. Gydytojas, internas, tėvas, isteriškos mama ir sesuo. Ir Stivas čia. Su kažkuo kalba, netgi rėkia ant kažko.

Jaučiuosi tuo pačiu metu lengva ir sunki. Nebežinau, kur aš. Viskas susipainioja. Kaip kaskart, kai viskas susipainioja, aš randu prieglobstį griebdamasi savo pratybų.

Tik vieną kartą.

Tik vieną kartą, kol viskas dar nepranyko.

26

Atribojau viską, kas vyko aplink mane. Esu susikaupęs tik į ją. Visą mano kūną valdo refleksai, o gal smegenys tiesiogine prasme susitelkė į dvi užduotis: stengtis išsivaduoti nuo Stivo ir žiūrėti tik į ją.

Jeigu ji liausis kvėpuoti, atrodo, ir aš su ja.

Dabar, kai nustojau priešintis, girdėti tik urzgėjimas, kvėpavimas, murmesys. Kartais ir verksmas. Gal ir aš verkiu. Nesvarbu. Tačiau šių garsų visumai ritmą suteikia lėtas, siaubingai lėtas monitoriaus pypsėjimas.

Mane hipnotizuoja šviesos kreivė. Akys žiūri tai į ją, tai į Elzą, suvokiu, kad pirmą kartą girdžiu jos nedirbtinį kvėpavimą. Atrodo toks lėtas, toks pažeidžiamas.

Kai mane supa ir stebi šitiek žmonių, nebedrįstu praverti burnos. Noriu tiek daug pasakyti Elzai. Tačiau viskas gali sutilpti ir į kelis žodžius. Staiga atpalaiduoju pečius, Stivo glėbys pamažu atsigniaužia.

– Tu turi leisti jai išeiti, vaikine.

Mano galva nusvyra į priekį, akys prisipildo ašarų. Lūpos be paliovos kartoja Elzos vardą, bet ne garsiau už murmesį, paskui, apimtas paskutinės vilties, atgaunu žadą:

– Elza, parodyk jiems!

Jaučiu, kaip visų žvilgsniai nukrypsta į mane.

Pypsėjimas ir toliau pulsuoja, vis lėtėdamas. Mano kumščiai sugniaužti taip stipriai, kad rankos turbūt baltos. Galvoje pradedu skaičiuoti atvirkštine tvarka. Dešimt... Devyni... Elza, atsibusk... Aštuoni... Septyni... Nagi, juk žinau, kad tu girdi mane... Šeši... Tu reagavai, kai... Penki... Keturi...

– Kas?..

Merginos, kurią jau esu sutikęs, balsas atitraukia mane nuo skaičiavimo. Spėju, kad tai Elzos sesuo. Nors jos ir nelabai panašios, jų bruožuose įžiūrėjau šiokį tokį bendrumą.

– Atrodo, jos širdies ritmas greitėja...

Pakeliu galvą. Sesuo teisi: ekrane skaičiai didesni už tuos, kuriuos pastebėjau pastarąjį kartą. Pasuku žvilgsnį į gydytojus kairėje. Tarp jų yra vienas, kurį atpažįstu – tas, kuris man išaiškino, kaip veikia Elzos gyvybę palaikanti elektronika. Abu atrodo sutrikę, bet interno akyse, regis, įžvelgiu vilties kibirkštėlę. Jo viršininkas neigiamai purtydamas galvą kažką jam šnabžda. Internas atsigręžia į šeimos narius.

– Atsitiktinumas.

Tai vienintelis dalykas, kurį jis pasako. Daugiau niekada gyvenime nebenoriu girdėti šio žodžio.

Tik vieną kartą. Tik vieną kartą.

Tai apima kiekvieną menkiausią mano smegenų plotelį.
Nieko nebegirdžiu. Trokštu tik vieno dalyko.
Tik vieną kartą.
Aš noriu pasukti galvą ir atsimerkti.

Mano širdis nustoja plakusi tą akimirką, kai jos pagreitėja. Panyru į tą žvilgsnį, kurį temačiau vieną sykį. Mano lūpos prasiveria įkvėpdamos kartu su visais palatoje. Viskas pakibę.

Žinau, kad mano rankinio laikrodžio rodyklės toliau sukasi, bet visi mane supantys visiškai sustingę, taip pat ir Stivas: man atrodo, laikas sustojo. Jaučiuosi privilegijuotas – vienintelis esu arti jos.

Užmerkiu vokus. Buvo per daug šviesos. Lėtai juos pramerkiu, ir tą akimirką jis priešais mane. Dabar neimsiu sakyti, kad jis labiau man patiko kaip vaivorykštė, nes smegenys dar neįstengia interpretuoti visų matomų spalvų. Tik žinau, kad man pavyko, o jo žodžiai aidu atsiliepia į mano mintis.

– Tu čia.

Aš esu čia.

Avit, Clélie

Av45 Aš esu čia : romanas / Clélie Avit ; iš prancūzų kalbos vertė Akvilė Melkūnaitė. – Vilnius : Alma littera, 2016. – 216 p.

ISBN 978-609-01-2464-2

2015 m. Clélie Avit (Kleli Avi) debiutiniu romanu „Aš esu čia" laimėjo „Naujojo talento" prizą (Prancūzija).

„Aš esu čia" – neįtikėtinas literatūrinis atradimas šiais laikais aktualia tema, apie kurią daug prieštaringų nuomonių. Ar dėl ligos galime būti išbraukti iš gyvenimo mūsų arba kitų valia? Ir kas turi teisę nulemti likimą? Neįtikėtina, bet galbūt tik meilė gali daryti stebuklus.

Clélie Avit (g. 1986 m.) – fizikos, chemijos ir šokio mokytoja, gyvena netoli Nicos. Mėgsta lipti į kalnus, bet jos aistra – šokis, be to, visada domėjosi literatūra.

UDK 821.133.1-31

Clélie Avit

AŠ ESU ČIA

Romanas

Iš prancūzų kalbos vertė *Akvilė Melkūnaitė*

Redaktorė *Edita Šatkauskienė*
Korektorė *Indrė Petrėtytė*
Viršelio dailininkė *Asta Rastauskienė*
Maketavo *Ligita Plešanova*

Tiražas 1800 egz.
Išleido leidykla „Alma littera", Ulonų g. 2, LT-08245 Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spaudė UAB „Petro ofsetas", Naujoji Riovonių g. 25C, LT- 03153 Vilnius
Interneto svetainė: www.petroofsetas.lt